

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ
ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΛΙΝΑΡΔΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
Α.Μ. 235
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΠΑΝΤΕΛΑΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2009

ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7
1. ΚΑΤΑΘΕΤΙΚΑ	7
1.1 ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	8
1.2 ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ	8
1.3 ΤΡΕΧΟΥΜΕΝΟΣ / ΟΨΕΩΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΩΨΕΩΣ	10
1.4 ΚΑΡΝΕ ΕΠΙΤΑΓΩΝ.....	13
1.5 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	14
1.6 ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ (CDs)	14
2. ΚΑΡΤΕΣ.....	17
2.1 ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ	17
2.2 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ CO- BRANDED CREDIT CARDS	23
2.3 ΚΑΡΤΕΣ ΠΡΟ-ΑΠΟΘΗΚΕΥΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ	26
3. ΡΟΣ	27
3.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΛΙΑΝΙΚΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	27
4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	28
4.1 ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ.....	32
4.1.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ	32
4.1.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ.....	33
4.2 ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΙΝΗΣΗΣ.....	33
4.2.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΜΕΣΟ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	34
4.3 ΔΑΝΕΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ.	36
5. ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	37

5.1 ΣΚΟΠΟΣ, ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΑ ΕΝΕΧΥΡΑ.....	37
ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	37
6. ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	43
6.1 ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	43
6.2 OVERDRAFT –ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ	44
6.3 ΕΠΙΤΟΚΙΑ, ΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ.....	46
ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ	49
7. FACTORING	53
8. FORFAITING	59
9. LEASING	61
10.ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ.....	66
11. ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ	69
11.ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	71
11.1 ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.....	71
11.2 ΟΜΟΛΟΓΑ.....	79
11.3 ΠΑΡΑΓΩΓΑ.....	81
12. ΤΡΑΠΕΖΟΑΣΦΑΛΕΙΕΣ (BANKASSURANCE)	85
ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΥΚΛΩΝ ΣΤΗΝ -ΕΛΛΑΔΑ	86
Στατιστικά Χαρακτηριστικά Οικονομικών Κύκλων.....	88
Το Φίλτρο των Hodrick-Prescott.....	91
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ	92
1.1. Αποδοτικότητα.....	92
1.2. Κερδοφορία	92
Λόγος δανείων προς καταθέσεις	95
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΠΡΟΪΩΝΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	96
ΠΙΝΑΚΕΣ - ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	97
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	101

Πριν την παρουσίαση της εν λόγω μελέτης θα ήταν παράλειψη να μην απευθύνω ευχαριστίες σε κάποιους ανθρώπους οι οποίοι με την καθοδήγηση και τη συμπαράστασή τους με βοήθησαν να φτάσω στην περάτωση του έργου μου με τον αποδοτικότερο δυνατό τρόπο.

Πρώτο από όλους θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα της πτυχιακής μου εργασίας, κύριο Παντελάδη Ιωάννη για την πολύτιμη καθοδήγησή του σε όλα τα στάδια της εργασίας μου, την βοήθεια την οποία μου προσέφερε χωρίς κανένα δισταγμό όποτε τη χρειάστηκα και την εμπιστοσύνη την οποία μου επέδειξε.

Θα ήθελα, επίσης, να ευχαριστήσω γενικώς όλους τους καθηγητές του τμήματος για τις βάσεις τις οποίες μου προσέφεραν προπτυχιακώς και στις οποίες θα με στηρίξουν στη συνέχεια για τις μεταπτυχιακές μου σπουδές.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την οικογένειά μου, τους γονείς μου Ιωάννη και Μαρία καθώς επίσης και τους φίλους μου Ιωάννη, Νίκο, ΜΜιχάλη για την ηθική στήριξη την οποία μου προσέφεραν δίνοντας μου δύναμη να συνεχίσω προς την επίτευξη του σκοπού μου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι τράπεζες από τις πιο κερδοφόρες επιχειρήσεις παγκοσμίως μας προσφέρουν μια ευρεία γκάμα προϊόντων με κύριο στόχο την αύξηση της κερδοφορίας και κατ'επέκταση την αύξηση της ρευστότητας τους, που αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη βιωσιμότητα τους. Μας προσφέρουν πληθώρα προϊόντων που έχουν την ίδια βάση αλλά διαφέρουν ανάλογα από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Τι είναι όμως αυτά τα προϊόντα; Τι αντιπροσωπεύουν ; Σε ποιούς απευθύνονται ποιά η λειτουργία τους καθώς και τα οφέλη τόσο για τις τράπεζες όσο και για τους πελάτες είναι έννοιες που θα ασχοληθούμε στη συνέχεια.

Βασικό, που δεν θα πρέπει να ξεχνάμε σε κανένα σημείο, είναι η κερδοφορία της τράπεζας που βασίζεται στην λεγόμενη "ψαλίδα", δηλαδή τη διαφορά ανάμεσα στο επιτόκιο δανεισμού και στο επιτόκιο καταθέσεων. Έτσι αν για παράδειγμα μία τράπεζα χορηγεί ένα δάνειο με επιτόκιο 9% και δέχεται κατάθεση με ετήσιο επιτόκιο 2% η διαφορά αυτή (7%) αποτελεί την ψαλίδα που οδηγεί στα κέρδη της τράπεζας. Βέβαια οι τράπεζες αποκομίζουν και από άλλου χρήματα όπως από προμήθειες ή από συμμετοχές και επενδύσεις . Ωστόσο η κύρια λειτουργία της έγκειται στο δανεισμό (χορηγήσεις και καταθέσεις).

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

1. ΚΑΤΑΘΕΤΙΚΑ

Τα καταθετικά προϊόντα αποτελούν κύρια προϊόντα πρωτογενούς άντλησης κεφαλαίων για τις τράπεζες, καθώς και κάλυψης ποικίλων αποταμιευτικών, επενδυτικών ή/και διαχειριστικών/συναλλακτικών αναγκών. Οι τραπεζικές καταθέσεις αποτελούν τον πλέον παραδοσιακό και εύκολο τρόπο μεταφοράς κεφαλαίων εντός του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Με τις καταθέσεις οι τράπεζες αντλούν κεφάλαια από τις πλεονασματικές οικονομικές μονάδες της οικονομίας (αποταμιευτές) και αφού τα επεξεργαστούν κατάλληλα διαμορφώνοντας τα σε χρηματοδοτικά προϊόντα τα μεταφέρουν στις οικονομικές μονάδες, επιχειρήσεις ή φυσικά πρόσωπα, που τα ζητούν προς κάλυψη των αναγκών τους.

Οι καταθέσεις αποτελούν για τις τράπεζες στοιχεία του παθητικού τους και ως εκ τούτου οι εργασίες άντλησης καταθέσεων καλούνται παθητικές εργασίες. Η θέση που λαμβάνει η τράπεζα με το άνοιγμα του λογαριασμού κατάθεσης είναι αρνητική (short position), αφού η κατάθεση αποτελεί υποχρέωση, ενώ η θέση του καταθέτη είναι θετική (long position).

Από νομική άποψη, κατάθεση είναι μία σύμβαση με την οποία ο καταθέτης παραχωρεί για κάποιο χρονικό διάστημα σε ένα Πιστωτικό Ίδρυμα ένα χρηματικό ποσό (αγοραστική δύναμη) για χρήση και παράλληλα για εξασφάλιση. Για τη χρήση που παραχωρεί, ο καταθέτης απολαμβάνει κάποιας αμοιβής, του τόκου. Με τον ορισμό αυτό αναδεικνύονται δύο στοιχεία. Το πρώτο είναι η πιστωτική λειτουργία της σύμβασης κατάθεσης, αφού αναφέρεται σε παραχώρηση της χρήσης αγοραστικής δύναμης και το δεύτερο είναι η υπογράμμιση της παρακαταθήκης, που προκύπτει από την εξασφάλιση εκ μέρους της τράπεζας του ποσού της

κατάθεσης.

ΚΥΡΙΟΙ ΤΥΠΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Οι υποχρεώσεις μιας τράπεζας σήμερα αντανακλούν καινοτομικές πρακτικές της τραπεζικής και αλλαγές του τραπεζικού νόμου και των κανονιστικών ρυθμίσεων που δημιούργησαν νέους τύπους καταθέσεων και μμετέβαλλαν τόσο τον ορισμό όσο και τα χαρακτηριστικά των καταθέσεων που υπήρχαν. Μετατόπισαν επίσης το εστιακό σημείο των τραπεζών σε σχέση με τις καταθέσεις.

Οι καταθέσεις σήμερα τηρούνται είτε σε ένα λογαριασμό συναλλαγών είτε σε έναν προθεσμιακό λογαριασμό ή λογαριασμό ταμειυτηρίου.

1.1 ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Οι λογαριασμοί συναλλαγών (transaction accounts) είναι λογαριασμοί καταθέσεων από τους οποίους μπορούν να γίνουν πληρωμές χρησιμοποιώντας επιταγές, αναλήψεις ή τηλεφωνικές μεταβιβάσεις κεφαλαίων έναντι των κεφαλαίων που τηρούνται στο λογαριασμό. Οι λογαριασμοί όψεως και οι λογαριασμοί με ειδικό έντυπο αναλήψεων (NOW accounts) είναι τα δύο κύρια είδη λογαριασμών συναλλαγών. Οι λογαριασμοί με αυτόματη δυνατότητα μεταφοράς ποσών (ATS accounts) και οι λογαριασμοί που τηρούνται με πιστωτικές ενώσεις και παρέχουν τη δυνατότητα εντολών πληρωμής προς τρίτους αποτελούν άλλα δύο διαδεδομένα είδη λογαριασμών που κινούνται με επιταγές. Οι εμπορικές τράπεζες κατείχαν περίπου 320 δισεκατομμύρια δολάρια σε μη τοκοφόρους λογαριασμούς όψεως και άλλα 140 δισεκατομμύρια σε τοκοφόρους λογαριασμούς συναλλαγών το 2002. Τα αποταμειυτικά ιδρύματα κατείχαν περίπου \$111 δισεκατομμύρια σε τρεχούμενους λογαριασμούς

Οι καταθετικοί οργανισμοί πρέπει να διατηρούν αποθεματικά έναντι των λογαριασμών συναλλαγών που τηρούν για πελάτες τους. Πρέπει να διατηρούν αποθεματικά για τις καταθέσεις, ακόμη και τις τοκοφόρες, έναντι των οποίων μπορούν να εκδοθούν επιταγές.

1.2 ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ

Οι καταθέσεις Ταμιευτηρίου αποτελούν την κύρια και την πλέον γνωστή μορφή καταθέσεων. Κατάθεση Ταμιευτηρίου μπορούν να δέχονται οι Εμπορικές Τράπεζες, οι Κτηματικές Τράπεζες, η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Καταθέσεις Ταμιευτηρίου μπορούν να τηρούν μόνο φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Οι αναλήψεις από το λογαριασμό Ταμιευτηρίου γίνονται σε πρώτη ζήτηση και μόνο από τον ίδιο τον καταθέτη ή από νόμιμα εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του. Ο λογαριασμός Ταμιευτηρίου δεν μπορεί να κινείται με επιταγές.

Το επιτόκιο των λογαριασμών καθορίζεται από τις τράπεζες (έως το Μάρτιο του 1993 το ελάχιστο επιτόκιο καθοριζόταν από την Τράπεζα της Ελλάδος). Οι τόκοι των καταθέσεων Ταμιευτηρίου λογίζονται συνήθως ανά ημερολογιακό εξάμηνο. Με το άνοιγμα του λογαριασμού Ταμιευτηρίου χορηγείται από την τράπεζα βιβλιάριο καταθέσεων.

Οι λογαριασμοί ταμιευτηρίου αποδίδουν στους κατόχους τους κάποιο τόκο ενώ ταυτόχρονα μπορούν να γίνουν αναλήψεις χωρίς καμία προειδοποίηση. Όμως, κάποιοι τύποι λογαριασμών ταμιευτηρίου περιορίζουν τους καταθέτες σε μέγιστο αριθμό συναλλαγών έξι μηνιαίως, από τις οποίες το περισσότερο τρεις μπορούν να γίνουν με επιταγές.

Οι λογαριασμοί ταμιευτηρίου παραδοσιακά αποτελούσαν τον κορμό των αποταμιευτικών ιδρυμάτων. Σήμερα όμως, τα κεφάλαια που είναι τοποθετημένα σε τέτοιους λογαριασμούς αποτελούν μόνο το ένα τρίτο των συνολικών ιδιωτικών προθεσμιακών καταθέσεων στις εμπορικές τράπεζες και λιγότερο από το 15% των συνολικών καταθέσεων σε όλες τις τράπεζες και τα αποταμιευτικά ιδρύματα. Ένα πράγμα που χαρακτήριζε για πολύ καιρό τους λογαριασμούς ταμιευτηρίου ήταν τα βιβλιάρια καταθέσεων, που παρέχονταν στους πελάτες και τα οποία περιείχαν πληροφορίες που αφορούσαν στην κίνηση του λογαριασμού. Οι περισσότερες τράπεζες έχουν αλλάξει το σύστημα και λειτουργούν με εκτυπώσεις των κινήσεων του λογαριασμού.

Με βάση το σύστημα αυτό, οι πελάτες ενημερώνονται για τις κινήσεις του λογαριασμού με αναλυτικές μηνιαίες εκτυπώσεις τους.

Παρόλο που οι τράπεζες άρχισαν να πληρώνουν λιγότερο τόκο για τους λογαριασμούς που κινούνται με βιβλιάρια καταθέσεων, οι περισσότεροι κάτοχοι βιβλιαρίων συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τα βιβλιάρια τους. Σε πολλούς αρέσει η έννοια του ίδιου του βιβλιαρίου, τους αρέσει να βλέπουν τα χρήματά τους να αυξάνονται. Τους αρέσει επίσης να καταθέτουν και να αποσύρουν μικροποσά κατά βούληση, χωρίς να πρέπει να λάβουν υπόψη χρονικούς περιορισμούς

και επιπτώσεις στο αποδιδόμενο επιτόκιο. Ίσως όμως να πρέπει να αποδώσουμε μέρος της δημοτικότητας τους και στη μακροχρόνια παρουσία τους.

1.3 ΤΡΕΧΟΥΜΕΝΟΣ / ΟΨΕΩΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΩΨΕΩΣ

Οι καταθέσεις όψεως (demand deposit) είναι λογαριασμοί που επιτρέπουν στον κάτοχό τους να αποσύρει μετρητά και να εκδίδει επιταγές για να κάνει πληρωμές. Ένας λογαριασμός όψεως ορίζεται ειδικά ως μια κατάθεση που εξαργυρώνεται επί απαιτήσεως, δηλαδή ο πελάτης δεν οφείλει να ενημερώσει πρότερα την τράπεζα και μπορεί να αποσύρει κεφάλαια είτε εκδίδοντας επιταγές είτε χρησιμοποιώντας τα ΑΤΜ (Αυτόματες Ταμειακές Μηχανές).

Οι προσωπικοί, ή ιδιωτικοί, λογαριασμοί όψεως αποτελούν μόνο το 25% των συνολικών λογαριασμών όψεως βάση της αξίας τους έναντι 75% που τηρούνται για λογαριασμό επιχειρήσεων. Οι προσωπικοί λογαριασμοί όμως, αποτελούν το 90% των συνολικών λογαριασμών όψεως βάση πλήθους στις περισσότερες εμπορικές τράπεζες.

Πρόσφατα, λόγω του αυξανόμενου ανταγωνισμού από τοκοφόρους λογαριασμούς συναλλαγών, παρατηρείται μια σταθερή μείωση των λογαριασμών όψεως. Οι τραπεζίτες περιμένουν μικρή, αν υπάρξει και αυτή, ανάπτυξη του αριθμού των λογαριασμών όψεως. Παρόλα αυτά, αν και ο παραδοσιακός λογαριασμός συναλλαγών δείχνει μικρή δυναμική για περαιτέρω ανάπτυξη, οι τράπεζες συνεχίζουν να προσφέρουν καινοτομικούς λογαριασμούς όψεως, προσπαθώντας με αυτό τον τρόπο να προσελκύσουν πελάτες για τα άλλα τραπεζικά προϊόντα τους.

Οι λογαριασμοί όψεως είναι μορφή κατάθεσης που αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση δοσοληψιών, κυρίως, επαγγελματιών και επιχειρήσεων (φυσικών ή νομικών προσώπων) κατεξοχήν με χρήση επιταγών.

Όπως έχει αναφερθεί προηγουμένως, λογαριασμό όψεως επιτρέπεται να ανοίγει οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και όχι όπως πολλοί θεωρούν, μόνο επαγγελματίες και επιχειρήσεις.

Ωστόσο, μετά την καθιέρωση των τρεχούμενων λογαριασμών το 1970, η δυνατότητα που παρασχέθηκε για το άνοιγμα τους μόνο σε φυσικά πρόσωπα που, σύμφωνα με τα ισχύοντα τότε, δεν είναι έμποροι, διαμόρφωσε, εξ αντικειμένου, ως πελατειακή ομάδα των λογαριασμών όψεως τους επαγγελματίες και τις επιχειρήσεις.

Χαρακτηριστικά - Λειτουργία του Λογαριασμού
Δοσοληψίες

Οι λογαριασμοί όψεως είναι λογαριασμοί σε πρώτη ζήτηση, δηλ. μπορούν να διενεργούνται σ' αυτούς οποτεδήποτε καταθέσεις και αναλήψεις με οποιοδήποτε μέσο συναλλαγών, όπως κατάθεση (μετρητών, επιταγών ίδιας ή άλλης τράπεζας, αυτοματοποιημένη πίστωση ποσών, μεταφορές μέσω ATMs, internet κ.τ.λ), αναλήψεις μετρητών ή με έκδοση επιταγών, μέσω συστημάτων παγίων εντολών ή διευκολύνσεων remote banking (ATMs, internet κ.τ.λ).

Εκτοκισμός Λογαριασμών Όψεως

Οι Λογαριασμοί Όψεως επιτρέπεται να εκτοκίζονται. Σχετικά με την κρατούσα, σε διατραπεζικό επίπεδο, σχετική πρακτική. Γενικώς, οι λογαριασμοί όψεως θεωρούνται και είναι λογαριασμοί υψηλού λειτουργικού κόστους για τις Τράπεζες, δεδομένου ότι, εξυπηρετώντας την ταμειακή διαχείριση του δικαιούχου τους (επαγγελματία ή επιχείρησης) εμφανίζουν, συνήθως, ιδιαίτερα αυξημένη χρεοπιστωτική κίνηση και, μάλιστα, με κατάθεση ή αντλήσεις ποσών με μεγάλο όγκο επιταγών που διεκπεραιώνονται με βεβαρημένες διαδικασίες. Έτσι, οι λογαριασμοί όψεως, ορισμένες φορές, προσφέρονται ως άτοκοι καταθετικοί λογαριασμοί, γιατί ορισμένες Τράπεζες θεωρούν ότι με τους τόκους θα προσαυξηθεί το ήδη σημαντικό λειτουργικό κόστος που υφίσταντε για τους προαναφερθέντες λόγους.

Όταν οι λογαριασμοί όψεως προσφέρονται έντοκοι, αυτό μπορεί να γίνεται με δύο, συνήθως εναλλακτικούς τρόπους είτε με προκαθορισμένο επιτόκιο (σταθερό ή κυμαινόμενο) που ισχύει για όλους τους λογαριασμούς όψεως που ανοίγονται στη συγκεκριμένη Τράπεζα, είτε μόνο σε συγκεκριμένους λογαριασμούς πελατών που θεωρούνται αποδοτικοί και σε ύψος επιτοκίου που καθορίζεται κατά περίπτωση (Διαπραγματεύσιμο Επιτόκιο).

Ενημέρωση Καταθέτη

Η ενημέρωση των καταθετών - δικαιούχων λογαριασμών όψεως γίνεται με αντίγραφο κίνησης λογαριασμού (statement) το οποίο εκδίδεται συνήθως, στα επιθυμητά για τον πελάτη χρονικά διαστήματα (ημερήσιο, 15νθήμερο, μηνιαίο κ.ο.κ.).

Χρηματοδοτική Λειτουργία

Οι λογαριασμοί όψεως μολονότι καταθετικοί λογαριασμοί, επιτρέπεται, σύμφωνα με ρυθμίσεις της Τράπεζας της Ελλάδος να λειτουργούν και ως χρηματοδοτικοί λογαριασμοί επιχειρήσεων και επαγγελματιών μέσω υπεραναλήψεων (overdrafts).

Έτσι, σε όσες περιπτώσεις συνομολογηθεί μεταξύ Τράπεζας και πελάτη δικαιούχου λογαριασμού όψεως η

χρηματοδοτική λειτουργία του λογαριασμού του, αυτή διενεργείται μέσω ευχέρειας δημιουργίας χρεωστικού υπολοίπου (υπερανάληψης - overdraft) μέχρι του καθορισμένου, κατά περίπτωση, ορίου.

Η υπερανάληψη, μέσω λογαριασμού όψεως προσομοιάζει με εκείνη του τρεχούμενου για επαγγελματίες, επιχειρήσεις και καλύπτει, συνήθως χρηματοδοτικές ανάγκες κεφαλαίου κίνησης.

Προϊοντική Λειτουργία

Ο λογαριασμός καταθέσεων όψεως, ως τραπεζικό προϊόν που καλύπτει ανάγκες της πελατείας προσομοιάζει με τον τρεχούμενο λογαριασμό καταθέσεων, με τη διαφορά ότι η πελατεία - στόχος του (target group) είναι επαγγελματίες και επιχειρήσεις

Οι καλυπτόμενες ανάγκες είναι:

- Συναλλακτικές - διαχειριστικές

Συγκέντρωση εισπράξεων από μετρητά, επιταγές εμβάσματα κ.τ.λ. και διενέργεια πληρωμών μ' όλους τους παραδοσιακούς και σύγχρονους τρόπους (μετρητά, επιταγές εμβάσματα, μεταφορές κ.τ.λ).

- Χρηματοδοτικές

Με τη συνομολόγηση ευχέρειας υπερανάληψης συνήθως για την ταμειακή διευκόλυνση κάλυψης αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης.

Ουσιαστική διαφορά μεταξύ των λογαριασμών ΤΡΕΧΟΥΜΕΝΟΥ και ΟΨΕΩΣ δεν υφίσταται. Το μόνο που αλλάζει είναι σε ποιούς απευθύνεται αν και τα τελευταία χρόνια ακόμα και αυτή η διαφορά τείνει να εξαλειφθεί καθώς αρκετές τράπεζες παρέχουν τις ίδιες δυνατότητες σε επαγγελματίες και ιδιώτες .

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο Τρεχούμενος λογαριασμός της Eurobank που προσφέρει:

- Δυνατότητα απόκτησης Καρτέ Επιταγών
- Δικαίωμα Υπερανάληψης (Overdraft)
- Εξαμηνιαίο εκτοκισμό
- Κλιμακωτό επιτόκιο

Επιπλέον:

- Ενημέρωση με τριμηνιαίο αντίγραφο κινήσεων λογαριασμού (statement)
- Δυνατότητα αυτόματης πληρωμής λογαριασμών, καρτών και δανείων για άνεση και ταχύτητα (Πάγιες Εντολές Πληρωμών)
- Cash Card (ή Dual Card Visa ή MasterCard δωρεάν για 6 μήνες από την πρώτη χρήση της ως πιστωτική κάρτα)
- Εξυπηρέτηση από το δίκτυο καταστημάτων Eurobank και Open24
- Πρόσβαση στο λογαριασμό από τα πάνω από 1000 ATMs και APS της Eurobank, και από τα ATMs όλων των Τραπεζών μέσω του διατραπεζικού συστήματος ΔΙΑΣ
- Συναλλαγές μέσω εναλλακτικών δικτύων: Internet, Europhone Banking για ταχύτητα, οικονομία και ασφάλεια
- Συμμετοχή σε Δημόσιες Εγγραφές
- Σύνδεση με Λογαριασμό Κινητών Αξιών (Portfolio Management)

1.4 ΚΑΡΝΕ ΕΠΙΤΑΓΩΝ

Χορήγηση - Χρήση

Στους δικαιούχους λογαριασμών όψεως επιτρέπεται η χορήγηση καρνέ επιταγών, εφόσον δεν υπάρχει σχετική απαγόρευση. Μάλιστα, οι επαγγελματίες ή οι επιχειρήσεις που ανοίγουν λογαριασμούς όψεως, με το άνοιγμα του λογαριασμού αυτού κυρίως αποβλέπουν στην απόκτηση καρνέ και, επικουρικά, στην χρησιμοποίηση του ως λογαριασμού συγκέντρωσης των εισπράξεων τους.

Με τις επιταγές που εκδίδουν οι επαγγελματίες και οι επιχειρήσεις επί των λογαριασμών τους όψεως: είτε διενεργούν πληρωμές "τοις μετρητοίς", με την έννοια ότι, για το τίμημα αγοραζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών ή την καταβολή άλλων οφειλών, εκδίδουν επιταγές με ημερομηνία την ημερομηνία συναλλαγής για την άμεση είσπραξη του ποσού τους από τον λήπτη των επιταγών (συνήθως του πωλητή), είτε πραγματοποιούν αγορές "επί πιστώσει", εκδίδοντας μετά-χρονολογημένες επιταγές, δηλ. επιταγές στις οποίες, μετά από συμφωνία με τον πωλητή, έχουν αναγράψει ως ημερομηνία έκδοσης όχι την ημερομηνία κατά την οποία συμφωνείτε η αγορά ή παραλαμβάνεται το προϊόν ή η υπηρεσία αλλά μία μελλοντική ημερομηνία (π.χ. 4 μήνες μετά) κατά την οποία ο λήπτης της μετά-χρονολογημένης επιταγής θα εισπράξει το ποσό της.

1.5 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Οι προθεσμιακοί και αποταμιευτικοί λογαριασμοί (time and savings accounts) είναι τοκοφόρες καταθέσεις από τις οποίες δε γίνονται αναλήψεις κατ' απαίτηση. Στο παρελθόν, οι καταθέτες κατέθεταν τις αποταμιεύσεις τους συνήθως σε λογαριασμούς που κινούνταν με βιβλιάρια καταθέσεων.

Σήμερα, σε μια προσπάθεια να ανταγωνιστούν καλύτερα για τις καταθέσεις των αποταμιευτών, οι τράπεζες αλλά και τα αποταμιευτικά ιδρύματα προσφέρουν μια πιο ευρεία γκάμα προθεσμιακών και αποταμιευτικών λογαριασμών. Ένας προθεσμιακός λογαριασμός ορίζεται ως οποιαδήποτε κατάθεση σε έναν λογαριασμό από τον οποίο δε μπορούν να γίνουν αναλήψεις ως μια προκαθορισμένη ημερομηνία ή σε κάθε περίπτωση χωρίς έγκαιρη προειδοποίηση.

Οι προθεσμιακοί λογαριασμοί έχουν ελάχιστη περίοδο κατάθεσης τις επτά ημέρες. Εάν μέρος των κεφαλαίων ζητηθεί προς ανάληψη πριν το πέρας των επτά ημερών ή πριν να λήξει το συμβόλαιο κατάθεσης, συνήθως χρεώνεται μια ποινή επί του επιτοκίου.

Τα κύρια είδη προθεσμιακών καταθέσεων είναι οι λογαριασμοί ταμιευτηρίου, οι λογαριασμοί της αγοράς χρήματος, τα πιστοποιητικά κατάθεσης και τα πιστοποιητικά προθεσμιακής κατάθεσης και διαφόρων ειδών συνταξιοδοτικοί λογαριασμοί.

1.6 ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ (CDs)

Τα πιστοποιητικά καταθέσεων (Certificates of Deposit - CDs) εκδίδονται από τις τράπεζες και αποτελούν ένα από τα πλέον εύχρηστα μέσα άντλησης κεφαλαίων. Τα πιστοποιητικά καταθέσεων συμπεριλαμβάνονται στα χρηματοπιστωτικά μέσα που χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα για άντληση κεφαλαίων και για διαχείριση της ρευστότητας τους, πέραν των παραδοσιακών καταθέσεων ταμιευτηρίου και όψεως, κ.ο.κ. Ανάλογα χρηματοπιστωτικά μέσα είναι και οι συμφωνίες επαναγοράς (repos), τα τραπεζικά ομόλογα, τα γραμμάτια τραπεζικής αποδοχής (banker's acceptances), κ.ο.κ.

Τα πιστοποιητικά καταθέσεων είναι τίτλοι που πιστοποιούν

ότι ένα συγκεκριμένο ποσό έχει κατατεθεί σε τράπεζα, κυρίως σε προθεσμιακή μορφή, και δίδουν το δικαίωμα στον κάτοχό τους να εισπράξει ένα ποσό τόκου. Η συνήθης διάρκεια του τίτλου κυμαίνεται από 1 έως 12 μήνες, χωρίς να αποκλείονται και μεγαλύτερης διάρκειας που μπορεί να ανέρχονται σε 2, 3 ή και 5 έτη. Στην περίπτωση που η διάρκειά τους υπερβαίνει το 1 έτος καλύπτουν μονιμότερες ανάγκες των τραπεζών και περιλαμβάνονται στα προϊόντα της κεφαλαιαγοράς. Η συνηθέστερη πάντως διάρκειά τους κυμαίνεται από 3 έως 6 μήνες.

Το χαρακτηριστικό που διαφοροποιεί ένα πιστοποιητικό κατάθεσης από τις λοιπές μορφές καταθέσεων είναι η δυνατότητα, που προσφέρουν τα χαρακτηριστικά του, για διαπραγμάτευση και τιμολόγηση μέσω της χρηματαγοράς. Μπορεί επομένως να πουληθεί από τον κάτοχό του στη δευτερογενή αγορά, εφόσον αυτή είναι ανεπτυγμένη και οργανωμένη, και να τιμολογηθεί σε αυτή τόσο η αξία του όσο και το επιτόκιο και η απόδοσή του. Για το λόγο αυτό καλούνται και διαπραγματεύσιμα πιστοποιητικά καταθέσεων (Negotiable Certificate Of Deposit - NCDs) Εκδίδονται είτε για μικρά ποσά, με στόχο κυρίως τους μικρούς επενδυτές ή καταθέτες, αλλά και για πολύ μεγάλα ποσά, απευθυνόμενα στους θεσμικούς επενδυτές ή σε επιχειρήσεις. Το επιτόκιό τους, κατά την έκδοσή τους, είναι συνήθως υψηλότερο των καταθέσεων ταμειυτηρίου αλλά χαμηλότερο των μη διαπραγματεύσιμων μορφών προθεσμιακών καταθέσεων. Είναι επίσης υψηλότερο από το επιτόκιο των χαμηλότερου κινδύνου εντόκων γραμματίων του δημοσίου. Θέματα όπως η ποινή σε περίπτωση ρευστοποίησης προ της λήξης τους, η φορολόγηση των αποδόσεών τους ή η κάλυψη αυτών από το ταμείο εγγύησης καταθέσεων επηρεάζουν και το ύψος του επιτοκίου αυτών. Παράλληλα τα πιστοποιητικά καταθέσεων αποτελούν ένα από τα κυριότερα στοιχεία του χαρτοφυλακίου πολλών επενδυτών.

Πέραν αυτών που εκδίδονται στις Η.Π.Α., τα εκδιδόμενα από τράπεζες άλλων χωρών σε USD, καλούνται Eurodollar CDs.

Τα εκδιδόμενα στις Η.Π.Α. από ξένες τράπεζες είναι γνωστά ως yankee CDs. Στην ίδια αγορά, τα CDs που εκδίδουν οι ενώσεις αποταμιεύσεων και δανείων είναι γνωστά σαν thrift CDs. Τα CDs με ονομαστική αξία χαμηλότερη των USD 100,000 καλούνται «small CDs», ενώ εκείνα με ονομαστική αξία υψηλότερη των USD 100,000 καλούνται «large CDs».

Όσον αφορά την τιμολόγηση τους, εκδίδονται σε τιμή χαμηλότερη από την ονομαστική τους αξία, όπως δηλαδή τα έντοκα γραμμάτια και τα εμπορικά ομόλογα.

Η ονομαστική αξία εκφράζει το ποσό που θα εισπράξει ο

κάτοχος εφόσον κρατήσει το CD έως τη λήξη του.

Εφαρμογή

Εάν υποθέσουμε ότι ένα CD έχει ονομαστική αξία 1.000 ευρώ, φέρει επιτόκιο 9% και έχει διάρκεια 135 ημερών, η τρέχουσα αξία του ή η τιμή έκδοσής του διαμορφώνεται σε ευρώ 967,35.

Το αποτέλεσμα προκύπτει από τη γνωστή σχέση:

$$P = [FV / (1 + r \cdot t)] \text{ ή} \\ [1000 / (1 + 0,09 \cdot (135/360))] = 967,35$$

2. ΚΑΡΤΕΣ

2.1 ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ

Οι πιστωτικές κάρτες είναι το μέσο με το οποίο διεκπεραιώνεται σήμερα ένα μεγάλο μέρος των συναλλαγών των καταναλωτών. Αποτελούν ένα συμπληρωματικό μέσο συναλλαγών, που χρησιμοποιείται στην αγορά μαζί με το μετρητό χρήμα.

Οι πιστωτικές κάρτες παρέχουν ασφάλεια στις συναλλαγές (παρότι πάντα δημιουργούνται προβλήματα, αφού σε όλες τις ηλεκτρονικές συναλλαγές και δραστηριότητες δε μπορεί να επιτευχθεί απόλυτη ασφάλεια), δεν απαιτούν τη μεταφορά μετρητών, καλύπτουν ανάγκες ανάληψης μετρητών και χρησιμοποιούνται για αγορές αγαθών, η εξόφληση του τιμήματος των οποίων μπορεί να γίνει με δόσεις. Για τη χορήγησή τους, οι τράπεζες εξετάζουν κυρίως το ατομικό δηλωθέν εισόδημα, όπως αυτό εμφανίζεται στις φορολογικές δηλώσεις και

ιδίως στο εκκαθαριστικό σημείωμα της εφορίας και την ύπαρξη ή μη δυσμενών στοιχείων στο σύστημα «Τειρεσίας». Λαμβάνουν υπόψη, επίσης το αν οι αιτούντες είναι μόνιμοι κάτοικοι Ελλάδας, το επάγγελμα, τη μορφή απασχόλησης (μερική ή ολική απασχόληση) και το χρονικό διαστήμα που απασχολούνται (τα έτη που εργάζονται καθώς και αν εργάζονται ορισμένους μόνο μήνες του έτους). Ανάλογα με την κάθε τράπεζα και τα κριτήρια αξιολόγησης μπορεί να χορηγηθεί απλή ή χρυσή κάρτα. Η χρυσή κάρτα απευθύνεται κυρίως σε πρόσωπα με σημαντικά υψηλό εισόδημα και υψηλή πιστοληπτική ικανότητα.

Τα δικαιολογητικά που απαιτούν συνήθως οι τράπεζες για την εξέταση του αιτήματος χορήγησης πιστωτικής κάρτας είναι: φωτοτυπία του τελευταίου εκκαθαριστικού σημειώματος της εφορίας (για εξέταση εισοδήματος), φωτοτυπία πρόσφατων μηνιαίων αποδοχών (αφορά τους μισθωτούς) και φωτοτυπία της ταυτότητας. Ο υποψήφιος κάτοχος πιστωτικής κάρτας καλείται επίσης να συμπληρώσει την αίτηση χορήγησης πιστωτικής κάρτας, που ταυτόχρονα αποτελεί και σύμβαση με την τράπεζα, αν εγκριθεί το αίτημά του.

Σε περιπτώσεις καλών πελατών, δηλαδή πελατών που πληρώνουν εγκαίρως τις δόσεις τους, με ικανοποιητικό δηλωθέν εισόδημα και δεν παρουσιάζουν δυσμενή στοιχεία στο σύστημα «Τειρεσίας», οι τράπεζες προχωρούν αυτόματα σε αναπροσαρμογή και αύξηση των πιστωτικών ορίων των καρτών

Έκδοση της πιστωτικής κάρτας

Η πιστωτική κάρτα εκδίδετε στο όνομα ενός πελάτη και οι συναλλαγές χρεώνονται σε έναν ανοιχτό πιστωτικό λογαριασμό με καθορισμένο από πριν πιστωτικό όριο. Το πιστωτικό όριο ανάλογα με την πολιτική της κάθε τράπεζας καθορίζεται από την οικονομική δυνατότητα του πελάτη. Συνήθως η πιστωτική κάρτα που εκδίδει μια ελληνική τράπεζα είναι συνδεδεμένη με κάποιο από τους παγκόσμιους οργανισμούς πιστωτικών καρτών (visa, mastercard, amehcan express, maestro) και αυτό δίνει τη δυνατότητα στον κάτοχο - πελάτη να μπορεί να τη χρησιμοποιεί σε παγκόσμιο επίπεδο.

Μεγάλη προσοχή χρειάζεται στη διαχείριση της πιστωτικής κάρτας ώστε ο χρήστης να μη χρεώνεται με υπέρμετρους τόκους ή τόκους καθυστέρησης. Η κάρτα όταν ο χρήστης χρησιμοποιεί το πιστωτικό περιθώριο που του δίνει η τράπεζα και εξοφλεί όλο το οφειλόμενο ποσό κάθε φορά και όταν γίνονται αγορές με τις διάφορες προσφορές των καταστημάτων με άτοκες δόσεις, είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο.

Ειδικότερα:

- Για το άνοιγμα λογαριασμού και την έκδοση μιας ΠΚ είναι απαραίτητα τα εισοδηματικά στοιχεία και έρευνα τυχόν δυσμενών στοιχείων του πελάτη (φωτοτυπία ταυτότητας και εκκαθαριστικό εφορίας).
- Οι ΠΚ παρέχουν όλες τις συναλλακτικές δυνατότητες και έχουν την ίδια διαδικασία αναλήψεων με τις ΚΜ.
- Οι αναλήψεις ορίζονται μέχρι ορισμένο όριο (plafon), που καθορίζεται σε συμφωνία με την τράπεζα.
- Οι αναλήψεις έχουν άτοκη «περίοδο χάρητος» συνήθως 40 έως 60 ημέρες.
- Συνοδεύονται με διάφορες πρόσθετες παροχές, όπως ταξιδιωτικές ασφαλίσεις, ειδικά προγράμματα εκπνώσεων, δώρα, κτλ.
- Διαφοροποιούνται από την καταναλωτική πίστη μέσω χορήγησης προσωπικών δανείων, ως διαδικασία και με

ορισμένη διαφορά στα επιτόκια και όχι από το επιτρεπόμενο χορηγούμενο ποσό (plafon)

- Υπάρχουν δυνατότητες παροχής κάρτας και σε μέλη της οικογένειας, εντός των ορίων του ποσού που έχει εγκριθεί.
- Ορισμένες τράπεζες προσφέρουν δυνατότητα ανάληψης μετρητών μέχρι ορισμένο ποσό προκαταβολικά σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης του πελάτη (cash advance).

Επίσης, η ΠΚ δίνει δυνατότητες διευκόλυνσης εξόφλησης της ελάχιστης μηνιαίας καταβολής σε περίπτωση όπου ο κάτοχός της δεν είναι σε θέση να εργαστεί λόγω ασθένειας ή ατυχήματος. Στην περίπτωση αυτή ο λογαριασμός του κατόχου της κάρτας πιστώνεται κάθε μήνα αυτόματα με το 10% της συνολικής οφειλής. Η πίστωση της ελάχιστης μηνιαίας καταβολής θα συνεχίζεται για όσο διάστημα ο κάτοχος της κάρτας δεν εργάζεται με μέγιστο όριο τους 10 μήνες.

- Πολλά καταστήματα προσφέρουν στους κατόχους των ΠΚ τη δυνατότητα εξόφλησης με άτοκες δόσεις, που μπορεί να φθάσουν μέχρι και τον ένα χρόνο. Αυτό σημαίνει ότι ο κάτοχος μιας ΠΚ που προτιμά τον τρόπο αυτό για τη εξόφληση της συγκεκριμένης οφειλής έχει εξασφαλίσει μια άτοκη πίστωση.

Έκδοση μίας πιστωτικής κάρτας σε ένα πιθανό κάτοχο κάρτας.

Ένας πιθανός κάτοχος κάρτας ζητά από μία εκδότρια τράπεζα στην οποία αυτός μπορεί να έχει λογαριασμό, την έκδοση μίας κάρτας (πχ Visa ή MasterCard).

Η εκδότρια τράπεζα εγκρίνει ή αρνείται την αίτηση.

Εάν εγκριθεί η πλαστική κάρτα παραδίδεται στη διεύθυνση του πελάτη ταχυδρομικώς.

1. Η κάρτα τίθεται σε ισχύ (ενεργοποιείται) μόλις ο κάτοχος της κάρτας καλέσει την τράπεζα για έναρξη και υπογράψει στο πίσω μέρος αυτής.

2. Ο κάτοχος της κάρτας επιδεικνύει την κάρτα σε έναν έμπορο όταν θέλει να πληρώσει για ένα προϊόν ή υπηρεσία.

3. Ο έμπορος κατόπιν ζητά έγκριση από την εταιρεία της κάρτας και η συναλλαγή πληρώνεται με πίστωση. Ο

έμπορος κρατά μία απόδειξη πώλησης.

4. Ο έμπορος πωλεί την απόδειξη στην τράπεζα-αποδέκτη και πληρώνει μία προμήθεια για την υπηρεσία. Αυτή η διαδικασία ονομάζεται προεξόφληση ή εξαργύρωση.

5. Η παραλήπτρια τράπεζα ζητά από τον οργανισμό/ φορέα της κάρτας να αποδώσει το ποσό της πίστωσης και πληρώνεται. Κατόπιν ο οργανισμός ζητά απόδοση από την εκδότρια τράπεζα.

6. Το ποσό μεταφέρεται από την εκδότρια τράπεζα στον οργανισμό. Το ίδιο ποσό αφαιρείται από τον λογαριασμό του κατόχου της κάρτας στην εκδότρια τράπεζα.

Τυπική διαδικασία χρήσης πιστωτικής κάρτας

Σε μια συναλλαγή με πιστωτική κάρτα, ο καταναλωτής καλείται να επιδείξει την ικανότητα του να πληρώσει, παρουσιάζοντας τον αριθμό της πιστωτικής του κάρτας στον έμπορο. Ο τελευταίος επαληθεύει τον αριθμό αυτό με την τράπεζα και δημιουργεί ένα αγοραστικό δέλεαρ για να πείσει τον καταναλωτή να ενδώσει. Στη συνέχεια ο έμπορος χρησιμοποιεί το αγοραστικό «ολίσθημα» για να συλλέξει κεφάλαιο από την τράπεζα και στον επόμενο κύκλο λογαριασμού, ο καταναλωτής λαμβάνει μια παρουσίαση από την τράπεζα με καταγραφή και της συναλλαγής.

Η χρήση της πιστωτικής κάρτας στο Διαδίκτυο ακολουθεί το ίδιο σενάριο.

Εντούτοις, στην ηλεκτρονική συναλλαγή πρέπει να ληφθούν και κάποια επιπρόσθετα βήματα ώστε να εξασφαλίζονται ασφαλείς συναλλαγές και πιστοποιήσεις τόσο για τον αγοραστή όσο και για τον προμηθευτή. Το γεγονός αυτό οδήγησε στην ανάπτυξη μιας ποικιλίας συστημάτων για τη χρησιμοποίηση πιστωτικών καρτών στο Internet. Δυο από τα πιο βασικά χαρακτηριστικά που διακρίνουν τα συστήματα αυτά αφορούν το επίπεδο ασφάλειας που παρέχουν για τις συναλλαγές και το λογισμικό που απαιτείται τόσο από την πλευρά του καταναλωτή όσο και της επιχείρησης για την επίτευξη και διεξαγωγή των συναλλαγών.

Ο πελάτης μπορεί να εξοφλεί το πιστωτικό-χρεωστικό υπόλοιπο της πιστωτικής του κάρτας, ολόκληρο ή με μηνιαίες δόσεις. Όταν εξοφλεί ολόκληρο το ποσό δεν χρεώνεται με τόκους, αλλά μόνο με πιθανά άλλα έξοδα (συνδρομή, έξοδα ανάληψης μετρητών, έξοδα έκδοσης του λογαριασμού). Όταν το εξοφλεί με δόσεις χρεώνεται με τους εκάστοτε αναλογούντες τόκους που συνήθως για την πιστωτική κάρτα είναι οι υψηλότεροι από όλα τα τραπεζικά προϊόντα δανεισμού.

Ο χειρισμός των πιστωτικών καρτών μπορεί να γίνει on-line με δυο διαφορετικούς τρόπους είτε στέλνοντας μη κρυπτογραφημένους αριθμούς πιστωτικών καρτών στο Διαδίκτυο, είτε με την κρυπτογράφηση των στοιχείων της κάρτας πριν την πραγματοποίηση οποιασδήποτε συναλλαγής.

Το πρότυπο JEPI (Joint Electronic Payments Initiative) το οποίο από την πλευρά του καταναλωτή λειτουργεί ως ένα interface που επιτρέπει στον web-browser και στα wallets να χρησιμοποιήσουν μια ποικιλία πρωτοκόλλων, ενώ από την πλευρά του εμπόρου ενεργεί ανάμεσα στο επίπεδο δικτύου και μεταφοράς ώστε να περάσει τις εισαγόμενες συναλλαγές στο κατάλληλο πρωτόκολλο μεταφοράς

(HTTP) και στο κατάλληλο πρωτόκολλο πληρωμής (πχ. SET). Με τον τρόπο αυτό διευκολύνει τον αγοραστή να χρησιμοποιήσει μια μοναδική εφαρμογή και ένα μοναδικό interface μέσα από μια ποικιλία εμπορικών καταστάσεων και επίσης διευκολύνει την επιχείρηση να υποστηρίξει μια ποικιλία συστημάτων πληρωμής που μπορεί να επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν οι καταναλωτές

Για τις ασφαλείς επικοινωνίες στο δίκτυο έχουν αναπτυχθεί διάφορες μέθοδοι, πρωτόκολλα και πρότυπα όπως για παράδειγμα τα ακόλουθα:

To SSL (Secure Sockets Layer) πρωτόκολλο το οποίο προστατεύει τα δεδομένα από τους παρακολουθητές του δικτύου και τους κατασκόπους.

To wallet το οποίο αποτελεί μια εφαρμογή που περνάει τον αποκρυμμένο αριθμό της κάρτας, διαμέσου του εμπόρου, στον προσωπικό του επεξεργαστή για πιστοποίηση και αποδοχή της πώλησης

To SET Secure Electronic Transaction πρωτόκολλο που χρησιμοποιεί ψηφιακά πιστοποιητικά για την επιβεβαίωση των ταυτοτήτων όλων των εμπλεκόμενων μελών στην αγοραπωλησία ή στη συναλλαγή. Κατά τη μεταγωγή των στοιχείων στο διαδίκτυο, υπάρχει ο κίνδυνος να παρεισφρήσει κάποιος τρίτος εισβολέας και να υποκλέψει ή να τροποποιήσει τα στοιχεία της συναλλαγής. Έτσι, καθίσταται προφανής η ανάγκη εφαρμογής ενός μηχανισμού ασφαλείας. Το πρωτόκολλο SET, το οποίο προβλέπει την κρυπτογράφηση όλων των πληροφοριών που αφορούν τη συναλλαγή πριν την αποστολή τους στον έμπορο ή στην τράπεζα μέσω διαδικτύου, θεωρείται το πιο ασφαλές .

2.2 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ CO- BRANDED CREDIT CARDS

Οι Επιχειρηματικές Πιστωτικές Κάρτες ή «co-branding» κάρτες, αποτελούν ΠΚ, η έκδοση και η κυκλοφορία των οποίων είναι προϊόν συνεργασίας μεγάλων εμπορικών καταστημάτων που διαθέτουν μεγάλα πελατολόγια με εμπορικές τράπεζες. Ειδικότερα:

(α) Στα σχήματα συνεργασίας στις ΕΠΚ, κάθε συνεργαζόμενο μέρος αναλαμβάνει μια συγκεκριμένη περιοχή ευθύνης ανάλογα με την ιδιότητά του. Έτσι, η εμπορική επιχείρηση αναλαμβάνει την εμπορική πλευρά της συνεργασίας, δηλαδή την προώθηση και την πώληση της ΠΚ. Η τράπεζα αναλαμβάνει την ευθύνη του πιστωτικού μέρους της συνεργασίας, δηλαδή τον πιστολητικό έλεγχο των υποψηφίων πελατών, τη χρέωση, πίστωση και παρακολούθηση του λογαριασμού τους και γενικά ό,τι αφορά θέματα έκδοσης και διαχείρισης της κάρτας.

(β) Τα διεθνή διατραπεζικά δίκτυα, όπως είναι η Visa, η Master Card, η Diners Club και η Microsoft, προσφέρουν το δίκτυο των συμβεβλημένων με αυτές επιχειρήσεων για την αγορά ηροϊόντων ή υπηρεσιών από τους κατόχους της κάρτας. Από τις συνεργασίες αυτές εκτιμάται ότι όλοι έχουν οφέλη: οι επιχειρήσεις αυξάνουν τις πωλήσεις τους και διευρύνουν τον κύκλο της πελατείας τους, οι τράπεζες κερδίζουν σε αύξηση του τζίρου των καρτών και οι καταναλωτές ωφελούνται από τις εκπτώσεις και τις πρόσθετες παροχές που τους προσφέρονται.

(γ) Οι ΕΠΚ είναι αρκετά διαδεδομένες στο εξωτερικό, όπου κυκλοφορούν αρκετά χρόνια. Στην Ελλάδα έχουν κάνει την πρώτη εμφάνισή τους το 1995 (με την «Πρώτη Mastercard» που κυκλοφόρησε από την ασφαλιστική εταιρεία Εθνική Ασφαλιστική σε συνεργασία με τη Mastercard και είναι παράλληλα και ασφαλιστική, παρέχοντας διάφορες ασφαλιστικές καλύψεις στους κατόχους της). Ήδη κυκλοφορούν ΕΠΚ σε συνεργασία με ασφαλιστικές εταιρείες, άλλες επιχειρήσεις και αλυσίδες πολυκαταστημάτων, ακόμη και με ποδοσφαιρικές ομάδες, παρέχοντας μια ευρεία γκάμα διευκολύνσεων.

Η συμμετοχή των δικτύων λιανικών πωλήσεων στην παραγωγή των νέων δανείων από τις τράπεζες ενισχύεται συνεχώς και εκτιμάται ότι περίπου το ένα τρίτο των καταναλωτικών δανείων που χορηγούν οι τράπεζες πωλείται μέσω εμπορικών αλυσίδων. Τα περιθώρια ανάπτυξης είναι ευρύτατα καθώς η συγκεκριμένη αγορά επεκτείνεται τρεις φορές πιο γοργά από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης αυτής της κατηγορίας γίνεται μέσω καταναλωτικών δανείων, τα οποία «τρέχουν» με ρυθμό της τάξης του 20,8% σε ετήσια βάση. Μέσω των δικτύων λιανικών πωλήσεων, πραγματοποιείται χρηματοδότηση και μέσω πιστωτικών καρτών και ιδιαίτερα των λεγόμενων co-branded που εκδίδονται σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις.

Οι co-branded πιστωτικές κάρτες εκδίδονται από τα μεγάλα εμπορικά καταστήματα, επιχειρήσεις ή ασφαλιστικές εταιρείες σε συνεργασία με τραπεζικούς οργανισμούς και απευθύνονται σε εξειδικευμένες ομάδες καταναλωτών. Και τα τρία ενδιαφερόμενα μέρη (καταναλωτής, τράπεζα και επιχείρηση) έχουν να κερδίσουν κάτι. Οι καταναλωτές γιατί λαμβάνουν παραπάνω παροχές με το ίδιο σχεδόν επιτόκιο (σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις είναι και μικρότερο από αυτό των κυρίως πιστωτικών καρτών), η Τράπεζα γιατί αυξάνει το

πελατολόγιό της και η επιχείρηση γιατί προσέχει και εξυπηρετεί περισσότερο τους πελάτες της.

Οι ΠΚ δεν έχουν ακόμη κατορθώσει να πείσουν ευρύτερα το καταναλωτικό κοινό για τις ευκολίες που παρέχουν, καθώς ένα στα τρία νοικοκυριά διαθέτει και χρησιμοποιεί στις συναλλαγές του πλαστικό χρήμα. Παρότι οι τράπεζες με σκοπό να προσελκύσουν την προσοχή των καταναλωτών για την απόκτηση και χρήση πιστωτικών καρτών, προσφέρουν μειωμένα επιτόκια για το πρώτο εξάμηνο στους «καλούς πελάτες», διεξάγουν διαγωνισμούς, κληρώσεις, επιστροφές χρημάτων μέσω δωροεπιταγών, κλπ. Πάντως, σύμφωνα με έρευνα, ένας από τους σημαντικούς λόγους που δεν έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα στη χώρα μας η χρήση της ΠΚ είναι το ότι το τραπεζικό σύστημα δεν έχει τελειοποιήσει μηχανισμούς που να επιτρέπουν τη διακρίβωση της πιστολητικής ικανότητας των δανειζομένων.

Τα μοντέλα

Είναι ενδεικτικό ότι ευρωπαϊκές τράπεζες, αν και έχουν μικρή παρουσία στην ελληνική αγορά, επιχειρούν να δραστηριοποιηθούν με θυγατρικές τους στη χρηματοδότηση ιδιωτών μέσω δικτύων λιανικής, όπως η BNP Paribas μέσω της Cetelem. Οι ελληνικές τράπεζες χρησιμοποιούν δύο μοντέλα εργασιών και οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται είτε από τις ίδιες τις τράπεζες είτε από θυγατρικές τους με εξειδίκευση στη χρηματοδότηση ιδιωτών μέσω δικτύων λιανικής.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, πάντως, το βασικό μοντέλο είναι η δημιουργία εξειδικευμένων θυγατρικών εταιρειών. Οι ελληνικές τράπεζες συνάπτουν συνήθως συμφωνίες με εμπορικές αλυσίδες και παρέχουν προϊόντα και υπηρεσίες οι ίδιες. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εξελίξεις που αφορούν την ενιαία αγορά πληρωμών στην ευρωζώνη ανοίγει το δρόμο στις ίδιες τις επιχειρήσεις να εκδίδουν κάρτες πληρωμών χωρίς την μεσολάβηση των τραπεζών, κάτι που θα μπορούσαν να κάνουν για παράδειγμα σουπερμάρκετ ή εταιρείες πετρελαίου.

2.3 ΚΑΡΤΕΣ ΠΡΟ-ΑΠΟΘΗΚΕΥΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

Μια κάρτα προ-αποθηκευμένης αξίας, ή ηλεκτρονικό πορτοφόλι, είναι μια προπληρωμένη κάρτα σε μικρό σχήμα που περιέχει ένα μικροτσιπ. Το μικροτσιπ αποθηκεύει πληροφορίες σχετικές με ένα προκαθορισμένο ποσό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί, μέχρις εξαντλήσεως του, για αγορές ή άλλες συναλλαγές. Όταν είναι απαραίτητο ο χρήστης μπορεί να προσθέσει επιπλέον χρήματα στην κάρτα, «γεμίζοντας» ξανά το μικροτσιπ. Σχεδόν όλες οι κάρτες προ-αποθηκευμένης αξίας που κυκλοφορούν στις ΗΠΑ σήμερα αποτελούν κάρτες μοναδικού σκοπού που περιορίζουν το χρήστη σε ένα είδος συναλλαγής, όπως για παράδειγμα στη χρήση ενός δημόσιου τηλεφώνου ή στην πληρωμή των εισιτηρίων για τον υπόγειο ή το λεωφορείο. Πολλά κολέγια στις ΗΠΑ εκδίδουν ανάλογες κάρτες για τα γεύματα των φοιτητών τους. Ένας αυξανόμενος αριθμός Αμερικανών θεωρεί ότι οι κάρτες προ-αποθηκευμένης αξίας αποτελεί μια πιο βολική εναλλακτική λύση έναντι των νομισμάτων και χαρτονομισμάτων για συναλλαγές μικρής αξίας. Οι χρήστες των καρτών μπορούν να αποφύγουν να έχουν μαζί τους πολλά ψιλά και οι συναλλαγή επιταχύνεται καθώς οι πελάτες δεν απαιτείται να έχουν το ακριβές αντίτιμο. Πολλοί τραπεζίτες είναι ενθουσιώδεις για την αυξανόμενη διείσδυση των καρτών προαποθηκευμένης αξίας στο ευρύ κοινό και πιστεύουν ότι με τη πάροδο του χρόνου οι άνθρωποι θα αρχίσουν να τις χρησιμοποιούν για ένα ευρύ φάσμα συναλλαγών της λιανικής.

Με τη χρήση μιας παγκόσμιας κάρτας ή μιας κάρτας πολλαπλών λειτουργιών οι τράπεζες θα μπορούσαν να «ξαναγεμίζουν» τις κάρτες των πελατών τους, μεταφέροντας χρήματα από τους λογαριασμούς καταθέσεών τους. Οι τράπεζες θα μπορούσαν να γλιτώσουν από εκατομμύρια δολάρια που δαπανούν για τη διακίνηση και την επεξεργασία των συναλλαγών που γίνονται είτε με χρήματα είτε με χρήση κάποιας χρεωστικής κάρτας. Θα μπορούσαν επίσης να χρεώσουν μια προμήθεια για την αρχική έκδοση της κάρτας.

3. POS

3.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΛΙΑΝΙΚΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

Πώληση μέσω συστημάτων POS

Γενικά

Το POS είναι τερματικός σταθμός σε σημείο πώλησης (π.χ. εμπορικό κατάστημα) που "διαβάζει" και μεταβιβάζει ηλεκτρονικά πληροφορίες σχετικά με την πληρωμή σε μία βάση δεδομένων.

Οι συσκευές αυτές συνδέονται κατευθείαν με το Ηλεκτρονικό Κέντρο της Τράπεζας, με αποτέλεσμα να επιτυγχάνεται αυτόματη λήψη έγκρισης και ολοκλήρωση της συναλλαγής, καθώς και λογιστική τακτοποίηση των συναλλαγών που γίνονται με κάρτες του συστήματος. Οι ηλεκτρονικές συσκευές P.O.S. δίνουν στην επιχείρηση τη δυνατότητα να βρίσκεται σε διαρκή σύνδεση με τις Τράπεζες μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή και να ελέγχει αυτόματα με τηλεφωνική επικοινωνία όλα τα αναγκαία στοιχεία της κάρτας για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Ταυτόχρονα ενημερώνονται οι Τράπεζες και πραγματοποιούν αυτόματα την πίστωση της επιχείρησης με τα ποσά των συναλλαγών, απαλλάσσοντάς την από γραφειοκρατικές διαδικασίες και καθυστερήσεις.

Πλεονεκτήματα για τις επιχειρήσεις

Αυτόματη λήψη έγκρισης μέσω της τερματικής συσκευής επί 24ώρου βάσεως, που λύνει σημερινά προβλήματα ταχείας επικοινωνίας.

Αυτόματη λογιστική τακτοποίηση των συναλλαγών, δηλαδή κατάργηση αποδείξεων, πινακίου κ.λ.π. πίστωση λογαριασμού όψεως την επόμενη εργάσιμη ημέρα, γεγονός που σήμερα απασχολεί σοβαρά κάθε μεγάλη επιχείρηση.

Εξασφάλιση συναλλαγής και ελαχιστοποίηση εσφαλμένων χρεώσεων στα πινάκια που προσκομίζουν στα γκισέ μας. Μείωση της λογιστικής εργασίας των υπαλλήλων της επιχείρησης.

Κατάργηση της γραφειοκρατικής διαδικασίας και της παρουσίας των υπαλλήλων της επιχείρησης στα γκισέ μας, προκειμένου να εισπράξουν τα πινάκια. Διαδικασία που είναι χρονοβόρα διότι χρειάζεται σχετικός έλεγχος από τους υπαλλήλους της Τράπεζας

Ταχύτερη εξυπηρέτηση του πελάτη κατόχου της κάρτας από την επιχείρηση και οικονομία χρόνου για τον υπάλληλο της επιχείρησης.

Παράδειγμα πώλησης POS

Σε μία παραδοσιακή off-line συναλλαγή με πιστωτική κάρτα, η διαδικασία που ακολουθείται είναι η εξής:

ο προμηθευτής καταγράφει τα στοιχεία της πιστωτικής κάρτας του πελάτη δημιουργώντας ένα έγγραφο συναλλαγής.

Το εν λόγω έγγραφο υπογράφεται από τον αγοραστή και προωθείται στη συνέχεια στην τράπεζα για διεκπεραίωση.

Στο τέλος η τράπεζα χρεοπιστώνει τους αντίστοιχους λογαριασμούς ενημερώνοντας τα εμπλεκόμενα μέρη για τη συναλλαγή που πραγματοποιήθηκε.

Σε έναν μηχανισμό ηλεκτρονικής πληρωμής με χρήση πιστωτικής κάρτας, ακολουθείται περίπου το ίδιο σενάριο εμπλουτισμένο με μηχανισμούς ασφαλείας (πχ έλεγχος ταυτότητας πελάτη και εμπόρου - authentication)

4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Χρηματοδότηση και δανεισμός επιχειρήσεων

Η ταχύτερη ανάπτυξη, τα τελευταία χρόνια, του τραπεζικού τομέα στη χώρα μας έχει ευνοήσει όλους τους παραγωγικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας, ιδιαίτερα, όμως, τον τομέα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (εφεξής και ΜΜΕ). Οι ΜΜΕ, όπως είναι γνωστό, μέχρι πριν από λίγα χρόνια είχαν περιορισμένη πρόσβαση στις υπηρεσίες που παρείχε το τραπεζικό σύστημα. Όμως, η αναθεώρηση της πολιτικής, τόσο των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και των κρατών μελών, που αναγνώρισαν και εκτίμησαν το ρόλο και τη συνεισφορά των ΜΜΕ στην οικονομία και ειδικότερα τη συμβολή τους στην απασχόληση, την παραγωγή και την προσκόλλησή τους στις τοπικές οικονομίες, είχαν ως αποτέλεσμα να αναβαθμιστεί η πρόσβαση των ΜΜΕ στο τραπεζικό σύστημα και στα σύγχρονα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Σήμερα, οι τράπεζες στη χώρα μας είναι ένας από τους βασικότερους συντελεστές ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της γενικότερης αναπτυξιακής δυναμικής της ελληνικής οικονομίας. Στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως και στις μεγαλύτερες, οι ελληνικές τράπεζες προσφέρουν μια μεγάλη ποικιλία χρηματοδοτικών προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, συμβάλλοντας αποφασιστικά σε όλες τις επιχειρηματικές λειτουργίες τους, από την αξιοποίηση επιχειρηματικών ιδεών, την εκμετάλλευση νέων ευκαιριών και τη διάνοιξη νέων αγορών, μέχρι την εσωτερική αναδιοργάνωση, την ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, τον εκσυγχρονισμό μηχανογραφικών συστημάτων και τη χάραξη και εφαρμογή μακροπρόθεσμων στρατηγικών.

Συνισταμένη όλων αυτών των θετικών παραμέτρων ήταν οι σχετικώς υψηλοί ρυθμοί πιστωτικής επέκτασης που σημειώθηκαν τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, ο λόγος των ΜΜΕ προς τα συνολικά υπόλοιπα χρηματοδότησής τους υστερεί σημαντικά έναντι των αντίστοιχων στα άλλα κράτη μέλη της ευρωζώνης.

Όσον αφορά τις πιο πρόσφατες εξελίξεις, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των υπολοίπων της συνολικής (μέσω δανείων ή ομολόγων) τραπεζικής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων διαμορφώθηκε το δ' τρίμηνο του 2007 σε 19,3% από 16,8% που ήταν κατά το αντίστοιχο τρίμηνο του 2006, συνεχίζοντας την ανοδική τάση που ακολουθεί περίπου από τα μέσα του 2005. Η επιτάχυνση που σημειώθηκε το 2007 εξηγείται από την αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων, τη σημαντική βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και των προσδοκιών, αλλά και από το ότι τα επιτόκια διατηρούνται σε σχετικά χαμηλό επίπεδο παρά την άνοδο τους.

Χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και αξιολόγηση της πιστοληπτικής τους ικανότητας

Η εφαρμογή από το 2008 του αναθεωρημένου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών (γνωστό ως «Βασιλεία II») υποχρεώνει τις τράπεζες να πραγματοποιούν λεπτομερέστερη αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) κατά τη χορήγηση πιστώσεων και δανείων προς αυτές. Στο πλαίσιο αυτό, δημιουργούνται αυξημένες ανάγκες οργανωτικών προσαρμογών των ίδιων των ΜΜΕ.

Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι η ενίσχυση και διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στην τραπεζική χρηματοδότηση με καλύτερους όρους σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου περιβάλλοντος ιδίως σε ό,τι αφορά

την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των ΜΜΕ. Ειδικότεροι στόχοι του προγράμματος είναι οι ΜΜΕ:

- Να κατανοήσουν και να παρακολουθούν συστηματικά τις παραμέτρους οι οποίες επηρεάζουν την πιστοληπτική τους ικανότητα,
- Να διαχειρίζονται πιο αποτελεσματικά και με δυναμική προοπτική την πιστοληπτική τους ικανότητα,
- Να παρέχουν έγκαιρη και τεκμηριωμένη πληροφόρηση κατά τη χορήγηση των δανείων, και
- Να κατανοήσουν ότι επιβραβεύεται η συνέπεια στην εξυπηρέτηση των δανειακών τους υποχρεώσεων δεδομένου ότι οι μειωμένες σε αυτές τις περιπτώσεις κεφαλαιακές απαιτήσεις της δανειοδοτούσας τράπεζας οδηγούν σε καλύτερη τιμολόγηση των συνεπών επιχειρήσεων.

Είδη πίστωσης

Παρά τους σύγχρονους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς νέων επιχειρήσεων που έχουν αναπτυχθεί και στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια, υπολογίζεται ότι τουλάχιστον μία στις τρεις τέτοιες επιχειρήσεις εξακολουθεί να καταφεύγει στο τραπεζικό σύστημα για να βρει χρηματοδότηση. Οι τράπεζες προσφέρουν δύο μεγάλες κατηγορίες δανείων προς επιχειρήσεις: κεφαλαίου κίνησης και μακροπρόθεσμα. Τα δάνεια κεφαλαίου κίνησης αποσκοπούν στην βελτίωση της ρευστότητας της επιχείρησης και είναι από τη φύση τους μικρής διάρκειας. Χρησιμοποιούνται κυρίως για αγορές εμπορευμάτων, για πληρωμές τρεχόντων εξόδων κ.λ.π. Τα τελευταία χρόνια και οι ελληνικές τράπεζες έχουν αναπτύξει καινούργια ευέλικτα προϊόντα στον τομέα των κεφαλαίων κίνησης όπως λογαριασμοί με υπερανάληψη και δάνεια με περίοδο χάριτος (για την μη αποπληρωμή του δανείου) κατά τους μη παραγωγικούς για την επιχείρηση μήνες.

Δύο πολύ σημαντικά χαρακτηριστικά των τραπεζικών δανείων που πρέπει να τονιστούν είναι:

Πρώτο, ότι οι τράπεζες, παρά το ότι έχουν κάνει βήματα προόδου και εκσυγχρονισμού τα τελευταία χρόνια,

εξακολουθούν να είναι προσκολλημένες στη λογική των εμπράγματων ασφαλειών, πράγμα που σημαίνει ότι παρέχουν δανεισμό μόνο σε όσους έχουν ήδη κάποιο περιουσιακό στοιχείο το οποίο θα χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση / εγγύηση για την αποπληρωμή ολόκληρου ή μέρους του δανείου σε περίπτωση που ο λήπτης του δανείου δεν μπορεί να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις του. Για έναν επιχειρηματία που θέλει να ξεκινήσει μία επιχειρηματική προσπάθεια αυτό σημαίνει ότι για να πάρει τραπεζικό δάνειο πρέπει να βάλει ως εγγύηση μέρος ή και ολόκληρη την προσωπική του περιουσία ή, σε περίπτωση που τέτοια δεν υπάρχει, την περιουσία κάποιου τρίτου ο οποίος θα λειτουργήσει ως εγγυητής. Βέβαια, πρέπει να σημειώσουμε ότι, αυτή η διαδικασία δεν αποδίδει πλέον τα προσδοκώμενα αποτελέσματα κερδοφορίας για τις τράπεζες.

4.1 ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Περιλαμβάνουν τα δάνεια εγκατάστασης, που καλύπτουν την ανάγκη απόκτησης επαγγελματικής στέγης για την επιχείρηση, και τα δάνεια επαγγελματικού εξοπλισμού, τα οποία καλύπτουν τις ανάγκες εξοπλισμού (μηχανήματα, μέσα μεταφοράς, κ.λ.π) της επιχείρησης. Το επιτόκιο αποπληρωμής του μακροπρόθεσμου δανείου είναι, λόγω της μεγαλύτερης διάρκειας αποπληρωμής του, στις περισσότερες περιπτώσεις χαμηλότερο από το αντίστοιχο επιτόκιο αποπληρωμής του δανείου κεφαλαίου κίνησης. Ωστόσο, θα πρέπει να τονιστεί ότι αυτή η πληροφορία δίνεται απλώς και μόνο ενδεικτικά και ότι ο ενδιαφερόμενος δανειολήπτης θα πρέπει να εξετάσει τις δυνατότητες χρηματοδότησης του δανείου του με κυμαινόμενο ή σταθερό επιτόκιο ανάλογα με την μελλοντική εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών, και ιδιαίτερα του πληθωρισμού και των επιτοκίων, στη χώρα μας.

Οι διαφορετικές κατηγορίες πίστωσης που διαπιστώνει κανείς μέσα από μια απλή επίσκεψη του στα site των περισσότερων τραπεζών, είναι πάρα πολλές και δύσκολα κατηγοριοποιούνται σε μικρότερες ομάδες. Οι διαφορετικότητα των προϊόντων προέρχεται άλλοτε από το επιτόκιο, άλλοτε από το χρόνο διάρκειας ή την σταθερότητα των δόσεων ή το σκοπό του δανείου ή τέλος τα ενέχυρα ανταλλάγματα.

4.1.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ

Σε γενικές γραμμές τα δάνεια επαγγελματικής στέγης μοιάζουν με τα στεγαστικά δάνεια για την απόκτηση κατοικίας. Το ποσοστό χρηματοδότησης μπορεί να φτάσει ως και το 100% της αξίας του ακινήτου ή των εργασιών ανέγερσης και ανακαίνισης, η διάρκειά τους κυμαίνεται από 3 ως 30 χρόνια, ενώ τα επιτόκια διαμορφώνονται από 5,50% ως 9,50%, ανάλογα με την τράπεζα και τον πελάτη. Ας σημειωθεί ότι το τελικό επιτόκιο προσαυξάνεται από την εισφορά του Ν. 128/75 κατά 0,6% και όχι κατά 0,12% που ισχύει στα υπόλοιπα δάνεια στεγαστικής πίστης. Για τους νέους επιχειρηματίες παρέχουν περίοδο χάριτος ως και δύο χρόνια, διάστημα κατά το οποίο πληρώνουν μόνο τόκους ή μικρότερες δόσεις (οι τόκοι που δεν καταβάλλονται κεφαλαιοποιούνται). Τα έξοδα με τα οποία επιβαρύνουν οι τράπεζες τα προϊόντα αυτά δεν ξεπερνούν συνήθως το 1 %.

4.1.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ.

Τα δάνεια της κατηγορίας αυτής χορηγούνται για την αγορά πάγιου εξοπλισμού σε οποιαδήποτε μορφή, όπως μηχανήματα, αυτοκίνητα, έπιπλα κτλ. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο για την ανανέωση υφιστάμενης επιχείρησης όσο και για τον εξοπλισμό νέας. Η διάρκεια αποπληρωμής των δανείων αυτών μπορεί να φθάσει και τα 15 χρόνια, ενώ τα επιτόκιά τους κυμαίνονται από 6,25% ως και 10%, ανάλογα με το είδος (κυμαινόμενο ή σταθερό) και την τράπεζα. Σε ορισμένες περιπτώσεις εφαρμόζεται το βασικό επιτόκιο το οποίο προσαυξάνεται με ένα περιθώριο ανάλογα με τον πελάτη και τις εξασφαλίσεις που παρέχει. Η τραπεζική χρηματοδότηση μπορεί να φθάσει ως και το 100% της αξίας της επένδυσης, ενώ η εκταμίευση μπορεί να γίνεται είτε εφάπαξ είτε σταδιακά, ανάλογα με την εξέλιξη των αγορών και την προσκόμιση των σχετικών τιμολογίων του αγορασθέντος κάθε φορά εξοπλισμού

4.2 ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΙΝΗΣΗΣ

Με τα νέα αλλά και τα παραδοσιακά τραπεζικά προϊόντα τα πιστωτικά ιδρύματα προσφέρουν ολοκληρωμένες λύσεις για την κάλυψη των αναγκών ρευστότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ή των ελεύθερων επαγγελματιών. Τέτοια προϊόντα είναι τα ανοιχτά ή ανακυκλούμενα δάνεια αλλά και οι παραδοσιακοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί, που παρέχουν γραμμή χρηματοδότησης στις επιχειρήσεις. Στα ανοιχτά δάνεια οι τράπεζες δίνουν ένα πιστωτικό όριο στον πελάτη τους ως το οποίο μπορεί να δανείζεται. Ο δανειολήπτης μπορεί αν θέλει να εξοφλήσει μέρος ή το σύνολο της οφειλής του, ενώ μπορεί να επαναδανείζεται όταν έχει ανάγκη ως το όριο που του έχει χορηγηθεί. Δεν χρειάζεται δηλαδή να επιστρέφει σε συγκεκριμένο διάστημα το κεφάλαιο που χρησιμοποίησε. Ορισμένα προγράμματα είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες εποχικών επιχειρήσεων, όπως μικρές τουριστικές και ξενοδοχειακές μονάδες, καταστήματα εστίασης σε τουριστικές περιοχές κτλ., και οι

τόκοι καταβάλλονται τις περιόδους που οι επιχειρήσεις αυτές έχουν έσοδα, ενώ άλλα στις ανάγκες επαγγελματιών που έχουν συγκεκριμένη ροή εσόδων, επιθυμούν να γνωρίζουν τις δόσεις που θα πληρώνουν, ώστε να κάνουν καλύτερο προγραμματισμό και ως εκ τούτου οι δόσεις πληρώνονται σε συγκεκριμένες προθεσμίες. Όσον αφορά τα ποσοστά χρηματοδότησης, σε γενικές γραμμές υπάρχουν τράπεζες που χρηματοδοτούν για κεφάλαιο κίνησης ποσοστό ως και το 100% του τζίρου της επιχείρησης και άλλες όπου το ποσοστό αυτό δεν ξεπερνά το 50% του τζίρου.

4.2.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΜΕΣΟ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

Ο ανοικτός αλληλόχρεος λογαριασμός αποτελεί σήμερα την πλέον διαδεδομένη μορφή τραπεζικής χρηματοδότησης προς τις επιχειρήσεις. Οι χρηματοδοτήσεις με ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό αποτελούν, μαζί με τις χρηματοδοτήσεις μέσω δανείων, τις σημαντικότερες μορφές χρηματοδοτήσεων.

Οι χρηματοδοτήσεις μέσω ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού είναι αυξομειούμενου υπολοίπου. Στη σχετική σύμβαση που υπογράφεται από την τράπεζα και το χρηματοδοτούμενο (πιστούχο), δηλαδή στη σύμβαση πιστώσεως ανοικτού λογαριασμού, προβλέπεται ότι τα δύο μέρη θα έχουν σειρά συναλλαγών, οι οποίες ενσωματώνονται σε ενιαίο λογαριασμό και χάνουν την ατομικότητά τους, μεταβαλλόμενες σε ποσά χρέωσης ή πίστωσης.

Το διαρκώς αυξομειούμενο υπόλοιπο του λογαριασμού επιτρέπει τη συνεχή κάλυψη των εκάστοτε βραχυπρόθεσμων αναγκών της επιχείρησης, δηλαδή των αναγκών για κεφάλαιο κίνησης ή αναγκών που προκύπτουν κατά την παραγωγική διαδικασία. Η διάρκεια των χρηματοδοτήσεων αυτών δεν πρέπει να υπερβαίνει τη διάρκεια του παραγωγικού συναλλακτικού κυκλώματος της επιχείρησης που δανείζεται.

Αυτό που καθορίζεται με τη σύμβαση ανοικτού λογαριασμού είναι το ανώτατο ύψος (το όριο) των χρηματοδοτήσεων που μπορούν να χορηγηθούν, καθώς και ο χρόνος ανακύκλωσης (επιστροφής) των χρηματοδοτήσεων. Το καθορισμένο από τη σχετική σύμβαση ανώτατο ύψος χρηματοδότησης δεν επιτρέπεται να ξεπεραστεί. Η υπέρβαση του ορίου είναι δικαιολογημένη μόνο κατά τον καταλογισμό των τόκων, που γίνεται 4 φορές τον χρόνο

(31-3, 30-6, 30-9 και 31-12). Η υπέρβαση αυτή μπορεί να είναι μόνο προσωρινή.

Σε περίπτωση δε που ο ανοικτός λογαριασμός κλείσει, μόνο το τυχόν υπόλοιπο του λογαριασμού μπορεί να απαιτηθεί και όχι οι χωριστές χορηγήσεις μεμονωμένα.

Η επιστροφή των χρηματοδοτήσεων (δηλαδή η ανακύκλωση του λογαριασμού) προσδιορίζεται στη σύμβαση, ανάλογα με το παραγωγικο-συναλλακτικό κύκλωμα της επιχείρησης (π.χ. πεντάμηνο) αφού ο λογαριασμός δεν έχει τακτή λήξη.

Η έννοια του ορίου και της ανακύκλωσης των χορηγούμενων πιστώσεων βάσει του παραγωγικού συναλλακτικού κυκλώματος δημιουργεί σειρά υποχρεώσεων σε τράπεζες και επιχειρήσεις, με κυριότερες τις ακόλουθες:

1. Το όριο θεωρείται από τις εποπτικές αρχές και κυρίως από την Τράπεζα της Ελλάδος, άσχετα με το υπόλοιπό του, ως δυνητικό άνοιγμα με αποτέλεσμα να λαμβάνεται ως βάση για εποπτικούς λόγους. Για παράδειγμα, λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων

2. Η ανακύκλωση δημιουργεί πρόβλημα με τις προβλέψεις των τραπεζών, αφού εάν δεν επιστραφούν στο αναφερόμενο στη σύμβαση διάστημα, άσχετα εάν καταβάλλονται οι τόκοι, θεωρούνται καθυστέρηση και κατά συνέπεια πρέπει να δημιουργούνται αυξημένες προβλέψεις.

3. Οι αρμόδιοι λειτουργοί των τραπεζών για να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις πιστούχους που βρίσκονταν σε ταμειακή δυσχέρεια χωρίς να επιστρέφονται οι χρηματοδοτήσεις προέβαιναν παλαιότερα απλά σε λογιστικές εγγραφές πίστωσης και χρέωσης των λογαριασμών, δηλαδή τυπικά φαινόταν ότι οι χρηματοδοτήσεις επεστράφησαν και επαναχορηγήθηκαν.

Τα παραπάνω προβλήματα έχουν οδηγήσει σήμερα τις τράπεζες στην πρακτική έγκρισης χαμηλών ορίων, ίσως και χαμηλότερων από τα αναγκαία για την επιχείρηση, ώστε να αποφεύγουν το πρόβλημα με τα ανοίγματα και παράλληλα με την πρακτική της σταδιακής κατάργησης ή επιμήκυνσης του χρόνου ανακύκλωσης.

Αφού καθοριστεί από την τράπεζα, βάσει του παραγωγικού συναλλακτικού κυκλώματος και των μεγεθών της επιχείρησης, το όριο μέχρι του οποίου μπορεί ο πιστούχος να αντλήσει κεφάλαια, οι κινήσεις του λογαριασμού (της τράπεζας) μπορεί να χρεοπιστώνονται από τον πιστούχο καθημερινά (άντληση κεφαλαίων με χρέωση και καταβολή με πίστωση).

Στο τέλος κάθε εκτοκιστικής περιόδου, συνήθως κάθε

ημερολογιακό τρίμηνο, καταβάλλονται και οι τόκοι.

4.3 ΔΑΝΕΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ.

Τα δάνεια αυτής της κατηγορίας πολλές τράπεζες τα εμπεριέχουν στην γενικότερη κατηγορία των κεφαλαίων κίνησης που αναφέρθηκαν και προηγουμένως με την αιτιολογία ότι ο σκοπός του δανεισμού τόσο πριν όσο και μετά την συγκέντρωση των οφειλών δεν ήταν διαφορετικός άλλα ο ίδιος, και δεν ήταν άλλος από την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων της επιχείρησης. Λόγω του υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ των τραπεζών, τα επιτόκια που προκύπτουν και για αυτή την κατηγορία είναι αρκετά ελκυστικά, με το κέρδος για την επιχείρηση να φτάνει μέχρι και τις 13 ποσοστιαίες μονάδες (χαμηλότερο επιτόκιο επί του συνόλου της πίστωσης) ανάλογα με την περίπτωση. Ιδιαίτερα μεγάλο είναι το κέρδος στην περίπτωση που ο πελάτης ενδιαφέρεται να μεταφέρει μόνο καταναλωτικές οφειλές που έχει στον ανταγωνισμό.

5. ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ

5.1 ΣΚΟΠΟΣ, ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΑ ΕΝΕΧΥΡΑ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Εθελοντικό Κώδικα Συμπεριφοράς (βλ. σχετικά φυλλάδια τραπεζών και ιστοσελίδα www.hba.gr κατά την προσυμβατική ενημέρωση για στεγαστικά δάνεια, ως στεγαστικό δάνειο νοείται η πίστωση που χορηγείται σε καταναλωτή για την απόκτηση ή τη διαμόρφωση ιδιωτικού ακινήτου, του οποίου είναι ιδιοκτήτης ή το οποίο σκοπεύει να αγοράσει και εξασφαλίζεται με υποθήκη σε ακίνητο είτε με ασφάλεια που χρησιμοποιείται συνήθως για το σκοπό αυτό σε ένα κράτος

Τα ζητούμενα στεγαστικά δάνεια διακρίνονται ανάλογα με το σκοπό τους σε δάνεια για: α) απόκτηση κύριας ή δευτερεύουσας κατοικίας ή εξοχικής κατοικίας, β) ανέγερση ή επισκευή ή αποπεράτωση αυτής, γ) αγορά οικοπέδου, δ) αγορά ή ανέγερση ή επισκευή ή αποπεράτωση επαγγελματικής στέγης (κυρίως για γραφείο, ιατρείο ή κατάστημα). Μπορεί επίσης η χρήση των ακινήτων να είναι για ιδιόχρηση ή εκμετάλλευση (ενοικίαση σε τρίτους και μέσω των εισπραττόμενων ενοικίων, να αποπληρώνεται η μηνιαία δόση του στεγαστικού δανείου).

Ο υποψήφιος δανειολήπτης, μη κάτοχος ιδιόκτητης κατοικίας, μπορεί να καταλήξει, ορθολογικά σκεπτόμενος, στην απόφαση λήψης στεγαστικού δανείου, όταν το ύψος της δόσης του δανείου ισούται ή υπολείπεται του καταβαλλόμενου ενοικίου. Ακόμα και όταν η δόση του στεγαστικού δανείου υπερβαίνει το ύψος του ενοικίου που καταβάλλει, πάλι υπάρχουν οφέλη γι' αυτόν, γιατί μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος αποπληρωμής του δανείου, θα είναι κάτοχος ιδιόκτητης κατοικίας

Οι Έλληνες προτιμούν κυρίως την αποταμίευση σε καταθέσεις ταμειευτηρίου και την επένδυση σε ακίνητα. Με βάση στοιχεία από την απογραφή της ΕΣΥΕ του 2001, το ποσοστό ιδιοκατοίκησης ανερχόταν σε 74%. Μετά την πτώση του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, οι Έλληνες στράφηκαν σε επενδύσεις σε ακίνητα, με αποτέλεσμα σήμερα να υπάρχουν 1.929.784 κενές κατοικίες, με βάση πρόσφατη έρευνα του ΚΕΠΕ. Η χρήση - εκταμίευση των δανείων για αγορά οικοπέδου ή κύριας κατοικίας ή δευτερεύουσας ή εξοχικής κατοικίας ή επαγγελματικής στέγης, γίνεται με έκδοση δίγραμμης τραπεζικής επιταγής σε διαταγή του πωλητή του ακινήτου. Σκοπός είναι τα χρήματα να καταβληθούν στον πωλητή και να μην παρακρατηθούν από το δανειολήπτη (ο οποίος δεν μπορεί να την εισπράξει). Η παρακράτηση των χρημάτων του δανείου από το δανειολήπτη, θα μπορούσε να γίνει αν του αποδίδονταν σε φυσική μορφή και όχι μέσω

δίγραμμης τραπεζικής επιταγής. Το νόημα της δίγραμμης τραπεζικής επιταγής είναι να περιοριστούν τα πρόσωπα που μπορούν να την εισπράξουν, ενώ δεν απαγορεύεται η μεταβίβασή της με απλή οπισθογράφηση σε άλλο πρόσωπο.

Η χρήση και απόδοση των δανείων για ανέγερση ή επισκευή ή αποπεράτωση κύριας κατοικίας ή δευτερεύουσας ή εξοχικής κατοικίας ή επαγγελματικής στέγης, πραγματοποιείται σταδιακά με την πρόοδο των εργασιών επί του χρηματοδοτούμενου ακινήτου. Το δάνειο αποδεσμεύεται και αποδίδεται στο δανειολήπτη τμηματικά, ανάλογα με την αυτοψία που πραγματοποιεί η τεχνική υπηρεσία της κάθε τράπεζας για να ελέγξει την πορεία των εργασιών.

Τα στεγαστικά δάνεια που δίνονται για επισκευή ακινήτου, εξυπηρετούν αρκετές φορές και άλλους γενικότερους σκοπούς και ανάγκες των δανειοληπτών, ενώ ταυτόχρονα εμπεριέχουν κινδύνους υψηλών επισφαλειών για τις τράπεζες. Με βάση στοιχεία της Τράπεζας Ελλάδος, η δυναμική των συνολικών καθυστερήσεων συνδέεται με την αύξηση των στεγαστικών δανείων, των οποίων ο ετήσιος ρυθμός ανόδου διαμορφώθηκε σε πολύ υψηλά επίπεδα τα έτη 2001 και 2002 (πάνω από 35%) και στα οποία οι καθυστερήσεις αυξήθηκαν το πρώτο εξάμηνο του 2002 με ρυθμό (13,3 %), που υπερέβαινε σημαντικά την αύξηση του συνόλου των καθυστερήσεων (3,4%) την ίδια περίοδο. Εκτιμάται επίσης ότι σημαντικό τμήμα των καθυστερήσεων στα στεγαστικά δάνεια προέρχεται από τα επισκευαστικά, τα οποία φαίνεται ότι σε μεγάλο βαθμό αφορούν δάνεια που έχουν καταναλωτικό χαρακτήρα. Ο συνυπολογισμός των επισκευαστικών δανείων στην ευρεία κατηγορία των στεγαστικών, δημιουργεί κάποιο όφελος για τις τράπεζες, καθώς οι προβλέψεις που πρέπει να σχηματίζουν για τα στεγαστικά δάνεια, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, υπολογίζονται με χαμηλότερους συντελεστές

Τα δικαιολογητικά που ζητούνται συνήθως να προσκομιστούν αρχικά, για την εξέταση μιας αίτησης στεγαστικού δανείου, είναι: φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας και εκκαθαριστικού σημειώματος της εφορίας, αποδείξεις μισθοδοσίας για μισθωτούς και φωτοαντίγραφα των φορολογικών δηλώσεων Ε3 και Ε5 για ελεύθερους επαγγελματίες. Τα ίδια δικαιολογητικά ισχύουν τόσο για το δανειολήπτη όσο και για τον εγγυητή, αν έχει απαιτηθεί η ύπαρξή του.

Εφόσον εγκριθεί αρχικά το αίτημα χορήγησης στεγαστικού δανείου, ακολουθεί νομικός έλεγχος του τίτλου ιδιοκτησίας του ακινήτου και αυτοψία της τεχνικής υπηρεσίας της τράπεζας για τον ακριβή προσδιορισμό της αξίας του χρηματοδοτούμενου ή/και υπεγγύου ακινήτου. Απαιτείται, τότε, να προσκομίσει ο δανειολήπτης αντίγραφο του τίτλου ιδιοκτησίας του ακινήτου και της οικοδομικής άδειας, κτηματογραφικό απόσπασμα (ότι δηλαδή ο τίτλος ιδιοκτησίας έχει κατατεθεί στο Εθνικό Κτηματολόγιο), τοπογραφικό διάγραμμα, κατόψεις και

διάγραμμα κάλυψης. Η προσκόμιση κτηματογραφικού αποσπάσματος απαιτείται, εκτός από την τράπεζα και από το Μονομελές Πρωτοδικείο, γιατί δεν είναι δυνατή η εγγραφή προσημείωσης υποθήκης σε ακίνητο που δεν έχει λάβει κωδικό αριθμό Εθνικού Κτηματολογίου. Θεωρείται ως ακίνητο που δεν μπορεί να εντοπιστεί η θέση του.

Αν πρόκειται για στεγαστικό δάνειο ανέγερσης ή επισκευής ή αποπεράτωσης, κρίνεται ως υποχρεωτική η προσκόμιση και του προϋπολογισμού εργασιών επί του ακινήτου, ελεγμένο και θεωρημένο από μηχανικό ή αρχιτέκτονα της προτίμησής του δανειολήπτη.

Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για την εξέταση μιας αίτησης στεγαστικού δανείου είναι τα ίδια με αυτά των καταναλωτικών δανείων. Επιπροσθέτως όμως η τράπεζα εξετάζει ιδιαίτερα το ακίνητο που προσφέρεται για εγγραφή προσημείωσης υποθήκης.

Η εγγραφή προσημείωσης υποθήκης στο χρηματοδοτούμενο ή σε άλλο ακίνητο, ιδιοκτησίας του πιστούχου ή του εγγυητή, είναι η κύρια εξασφάλιση που επιθυμεί η τράπεζα στις περιπτώσεις των στεγαστικών δανείων. Λαμβάνει και προσωπικές εγγυήσεις, αν χρειάζονται καθώς και ενεχυριάσεις επί καταθέσεων ταμειευτηρίου ή προθεσμίας ή *term* ή μεριδίων αμοιβαίου κεφαλαίου ή χαρτοφυλακίου μετοχών, αλλά η ύπαρξη εμπράγματου βάρους είναι η συνηθισμένη εγγύηση.

Η τράπεζα αποδέχεται, για τη χορήγηση στεγαστικού δανείου, να εγγράψει προσημείωση υποθήκης επί νόμιμα οικοδομημένου ακινήτου. εφόσον εξετάσει τα βάρη και το ύψος αυτών, αν υπάρχουν. Δεν επιθυμεί να εγγράψει βάρος επί ακινήτου διαφόρων μορφών διεκδικήσεις και κατασχέσεις. Διαφορετικά θα απαιτηθεί η ολική εξάλειψη τους.

Με την αυτοψία της τεχνικής υπηρεσίας, η τράπεζα εξετάζει και επιθυμεί να γνωρίζει την αξία του ακινήτου και το βαθμό ευκολίας ρευστοποίησης ή εκποίησης του, αν απαιτηθεί να προχωρήσει σε πλειστηριασμό μελλοντικά. Ως κριτήριο λαμβάνεται η αξία του ακινήτου να υπερβαίνει το ύψος της εγγραφής της προσημείωσης υποθήκης. Το μέγιστο ύψος του χορηγούμενου δανείου ανέρχεται σε ένα ποσοστό 70%-80% της αξίας του υπεγγύου ακινήτου

Η προσημείωση υποθήκης εγγράφεται πάντα για ποσό που υπερβαίνει (συνήθως κατά 120%-130%) το ύψος του χορηγούμενου δανείου, ώστε να εξασφαλίζονται τόσο οι τόκοι όσο και τυχόν άλλα έξοδα του δανείου. Για παράδειγμα, αν η αξία ενός ακινήτου όπου θα εγγραφεί προσημείωση υποθήκης ανέρχεται σε 45.000 Ευρώ, το μέγιστο ύψος του στεγαστικού δανείου μπορεί να ανέλθει σε 31.500 Ευρώ έως 36.000 Ευρώ, ενώ απαιτείται η

εγγραφή προσημείωσης στο 120%-130% του δανείου (37.800 Ευρώ έως 40.950 Ευρώ για δάνειο 31.500 Ευρώ ή 43.200 Ευρώ έως 46.800 Ευρώ για δάνειο 36.000 Ευρώ).

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στο ιδιοκτησιακό καθεστώς του υπεγγύου ακινήτου, αφού απαιτείται να ανήκει κατά πλήρη κυριότητα στο δανειολήπτη ή/και στον εγγυητή. Σε περιπτώσεις ύπαρξης περισσοτέρων δικαιούχων (όπως π.χ. στην περίπτωση συγκυριότητας σε ποσοστά εξ αδιαιρέτου ή συνύπαρξη σε ένα ακίνητο δικαιούχων ψιλής κυριότητας και επικαρπίας, όπως συμβαίνει συνήθως στις γονικές παροχές), απαιτείται η λήψη προσωπικών εγγυήσεων όλων των ενεχομένων.

Δεν γίνονται εύκολα αποδεκτά από τις τράπεζες, για εγγραφή προσημείωσης υποθήκης, ακίνητα στα οποία υπάρχει ζήτημα χρησικτησίας.

Τα θέματα της χρησικτησίας ρυθμίζονται στα άρθρα 1041 - 1055 του Αστικού Κώδικα 81. Η χρησικτησία διακρίνεται σε δυο κατηγορίες: α) την τακτική χρησικτησία, κατά την οποία εκείνος, ο οποίος με καλή την πίστη και με νόμιμο τίτλο, έχει διανοία κυρίου στη νομή του πράγμα κινητό για μια τριετία και ακίνητο για μια δεκαετία, γίνεται κύριος αυτού, β) την έκτακτη χρησικτησία, κατά την οποία εκείνος, ο οποίος για μια εικοσαετία έχει στη νομή του διανοία κυρίου πράγμα, κινητό ή ακίνητο, γίνεται κύριος αυτού.

Εφόσον η τράπεζα δέχεται να εγγράψει προσημείωση επί ακινήτου με ζήτημα χρησικτησίας, θα πρέπει να προσκομιστούν από τον υποψήφιο δανειολήπτη διάφορα δικαιολογητικά, που ίσως απαιτηθούν, όπως βεβαίωση κατοικίας, ιδιοκτησίας και χρήσης του ακινήτου από τον οικείο Δήμο ή κοινότητα, συμβόλαιο γειτονικών ακινήτων που να τον αναφέρουν ως ιδιοκτήτη στην περιγραφή των ορίων τους, οικοδομική άδεια, αντίγραφο βεβαίωσης καταβολής φόρου κληρονομιάς, λογαριασμό πληρωμής ηλεκτρικού ρεύματος ή νερού κ.λ.π.

Στα προϊόντα των προσφερόμενων στεγαστικών δανείων, υπάρχουν και τα επιδοτούμενα στεγαστικά δάνεια του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, που απευθύνονται σε κατηγορίες προσώπων, οι οποίες τηρούν κριτήρια που θέτει και το Ελληνικό Δημόσιο. Συνήθως επιδοτείται το επιτόκιο από το Ελληνικό Δημόσιο για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το ήμισυ της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου με μέγιστο χρονικό διάστημα τα οκτώ έτη.

Οι τράπεζες προσφέρουν ακόμα και δάνεια για την εξόφληση φόρων μεταβίβασης, συμβολαιογραφικών εξόδων και εισφορών προς ασφαλιστικά ταμεία.

Οι δόσεις των στεγαστικών δανείων καταβάλλονται ανά

μήνα, ενώ ο δανειολήπτης επιβαρύνεται και με κόστος υποχρεωτικής ασφάλισης του υπεγγύου ακινήτου (για κάλυψη κινδύνων σεισμού και πυρκαγιάς συνήθως) για ασφαλιζόμενο κεφάλαιο ίσο με την αξία κατασκευής του ακινήτου. Καταβάλλει επίσης ασφάλιστρα, για ασφάλεια ζωής του ιδίου ίση με το ύψος του χορηγούμενου δανείου. Τα ασφάλιστρα είναι δαπάνη που πρέπει να υπολογίζει ο δανειολήπτης κατά τη σύναψη του στεγαστικού δανείου.

Επιπλέον ο δανειολήπτης πρέπει να εξετάσει το επιτόκιο του δανείου. Προσφέρονται προϊόντα που έχουν ως βάση υπολογισμού των μηνιαίων δόσεων σταθερό ή κυμαινόμενο επιτόκιο. Πρέπει να εξετάσει τα έτη παροχής δανείου με σταθερό επιτόκιο καθώς και την επιβάρυνση - προσαύξηση του τελικού επιτοκίου λόγω της εισφοράς του Ν. 128/7~ (ανέρχεται σε 0,12 %, αλλά σε ορισμένες κατηγορίες είναι 0,6%).

Επίσης πρέπει να εξετάσει τα έξοδα εξέτασης του αιτήματός του, τα νομικά έξοδα, τα έξοδα της τεχνικής υπηρεσίας, τα έξοδα εγγραφής προσημείωσης υποθήκης, τα έξοδα εγγραφής στο Εθνικό Κτηματολόγιο και τα έξοδα των ασφαλιστηρίων συμβολαίων

Μεγάλη σημασία πρέπει να δίνεται στην επιβάρυνση που καλείται να καταβάλλει αν επιθυμεί την πρόωρη ολική ή μερική εξόφληση του δανείου. Ο δανειολήπτης στις περιπτώσεις αυτές, μπορεί να επιβαρυνθεί με ένα κόστος που μπορεί να είναι οι τόκοι του δανείου ορισμένων μηνών ή ένα ποσοστό επί του προεξοφλούμενου κεφαλαίου. Όταν το δάνειο εξοφληθεί ολοσχερώς, ο δανειολήπτης μπορεί να προχωρήσει στην εξάλειψη της προσημείωσης υποθήκης.

Τέλος, μια εναλλακτική μορφή στεγαστικού προϊόντος, είναι όταν ο δανειολήπτης καταβάλλει κάθε μήνα τον παραγόμενο τόκο της δόσης του δανείου και κατά την τελευταία δόση του δανείου, επιστρέφει και το αρχικό κεφάλαιο (balloon payment). Εναλλακτικά, μπορεί κάθε μήνα ο δανειολήπτης να καταβάλλει, εκτός από τους τόκους και ένα ποσό, το οποίο να τοποθετείται σε ενεχυριασμένο λογαριασμό καταθέσεων (με το μικρότερο επιτόκιο), ώστε στη λήξη του δανείου, οι μηνιαίες καταβολές συν τους παραγόμενους τόκους των

καταθέσεων να εξοφλούν το αρχικό κεφάλαιο. Στην περίπτωση αυτή σημασία έχει τόσο το επιτόκιο χορήγησης όσο και το επιτόκιο κατάθεσης. Πρόκειται για σύστημα χρεολυτικού κεφαλαίου - δημιουργίας αποθεματικού κεφαλαίου (Sinking Fund), που όμως δεν εφαρμόζεται στη χώρα μας.

6. ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

6.1 ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

Καταναλωτικό δάνειο ονομάζουμε οποιοδήποτε δάνειο χορηγείται σε έναν ιδιώτη για μια προσωπική του δαπάνη εκτός από την αγορά ακίνητης περιουσίας ή χρεογράφων. Σήμερα τα καταναλωτικά δάνεια αποτελούν περίπου το 15% των συνολικών δανείων των εμπορικών τραπεζών. Τα περισσότερα καταναλωτικά δάνεια είναι βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα (τρία ως πέντε έτη) δάνεια που αποπληρώνονται με δόσεις, που απαιτούν δηλαδή την μερική αποπληρωμή τους σε προκαθορισμένα χρονικά διαστήματα, όπως μηνιαία. Καθώς η αποπληρωμή του κεφαλαίου και των τόκων συνήθως γίνεται βάση ενός προσυμφωνημένου και προγραμματισμένου χρονοδιαγράμματος, τα περισσότερα καταναλωτικά δάνεια δημιουργούν μια προβλέψιμη ταμειακή ροή στην τράπεζα που τα έχει χορηγήσει.

Ένα σημαντικό μέρος της καταναλωτικής πίστης αφορά στην χορήγηση πίστωσης στις πιστωτικές κάρτες που έχουν εκδώσει οι τράπεζες. Τα διαχειριστικά έξοδα των δανείων μέσω της χρηματοδότησης των υπολοίπων των πιστωτικών καρτών είναι συνήθως υψηλά εν σχέση με το απόλυτο ποσό των υπολοίπων αυτών. Τα καταναλωτικά

δάνεια, και ιδίως τα δάνεια μέσω πιστωτικών καρτών, εμπεριέχουν επίσης μεγαλύτερο πιστωτικό κίνδυνο από ότι τα άλλα δάνεια, εμφανίζουν, δηλαδή, μεγαλύτερο αριθμό μη-εκπλήρωσης των υποχρεώσεων και ζημιές λόγω απάτης από τα άλλα δάνεια.

Οι υποψήφιοι δανειολήπτες πρέπει να εξετάζουν τόσο το ύψος του επιτοκίου όσο και το ύψος της δόσης, αλλά και όλα τα λοιπά έξοδα, που συνδέονται με το συναπτόμενο δάνειο και τα οποία αυξάνουν την ετήσια πραγματική δανειακή επιβάρυνση. Υπάρχουν έξοδα που συνδέονται με την αξιολόγηση του δανειακού αιτήματος, Επίσης, σε περίπτωση έγκρισης του πρέπει να εξετάζεται αν υπάρχουν:

α) έξοδα και επιβαρύνσεις που συνδέονται με την πρόωρη, μερική ολική, αποπληρωμή του δανείου, β) έξοδα εγγραφής προσημείωσης υποθήκης σε ακίνητο, έξοδα νομικού ελέγχου, έξοδα υποθηκοφυλακείου κ.λ.π. γ) έξοδα ενεχυρίασης καταθέσεων ή ομολόγων ή μετοχών και επίδοσης των σχετικών συμβάσεων, δ) έξοδα παρακράτησης κυριότητας αυτοκινήτου ή μοτοσικλέτας, ε) έξοδα εκχώρησης απαιτήσεων (από μισθώματα ακινήτων ή από πιστωτικές κάρτες) και επίδοσης των σχετικών συμβάσεων.

6.2 OVERDRAFT –ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ

Το δικαίωμα υπερανάληψης (γνωστό ως overdraft) από καταθετικό λογαριασμό, αποτελεί μια διεθνή πρακτική που επιτρέπει σε φυσικά πρόσωπα (παρέχεται και σε νομικά πρόσωπα-επιχειρήσεις, μέσω όμως των κεφαλαίων κίνησης) να πραγματοποιούν αναλήψεις μετρητών ή να προβαίνουν σε εκτέλεση εντολών πληρωμής, ακόμα και όταν δεν υπάρχει πιστωτικό υπόλοιπο στο λογαριασμό τους. Δημιουργείται με τον τρόπο αυτό χρεωστικό υπόλοιπο μέχρι ένα ύψος, που συνήθως είναι μέχρι 1.500 Ευρώ. Αποτελεί μορφή δανεισμού και παρέχεται συνήθως σε πελάτες που ήδη συνεργάζονται με τις τράπεζες, οι οποίες, πριν να παράσχουν το δικαίωμα υπερανάληψης, έχουν διενεργήσει έλεγχο για τον αναλαμβανόμενο πιστωτικό κίνδυνο. Επιλέγονται κυρίως πελάτες που τηρούν λογαριασμούς μισθοδοσίας, ώστε να είναι γνωστή εκ των προτέρων η ημερομηνία εξόφλησης και δημιουργίας πιστωτικού υπολοίπου. Υπογράφεται

σύμβαση μεταξύ των τραπεζών και των πελατών-πιστούχων, όπου καθορίζεται το μέγιστο ποσό υπερανάληψης και το χρονικό διάστημα εξόφλησής τους καθώς και διάφοροι άλλοι γενικότερα όροι συνεργασίας. Το δικαίωμα υπερανάληψης αποτελεί πλέον ένα προϊόν που παρουσιάζει αυξανόμενη ζήτηση από τους πελάτες των τραπεζών

Στόχος των τραπεζών είναι περίπου 2,5 εκατ. μισθωτοί του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Ταυτόχρονα με την παροχή του δικαιώματος υπερανάληψης, μπορεί να παρέχονται διάφορες άλλες τραπεζικές υπηρεσίες, όπως δωρεάν χρησιμοποίηση των εναλλακτικών δικτύων διαχείρισης του λογαριασμού (internet banking, phone banking, mobile banking), ανέξοδη πραγματοποίηση συναλλαγών από τα τραπεζικά γκισέ, εκπτώσεις σε δάνεια καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης, υψηλότερα επιτόκια καταθέσεων κ.λπ. Οι μισθωτοί αποτελούν κομμάτι της αγοράς όπου μπορούν να πραγματοποιηθούν σημαντικές πωλήσεις παράλληλων προϊόντων και ανάπτυξης παράλληλων εργασιών ή σταυροειδών πωλήσεων (cross selling)

Overdraft ή Δικαίωμα Υπερανάληψης, είναι το προεγκεκριμένο από την Τράπεζα δικαίωμα του πελάτη να δημιουργεί χρεωστικό υπόλοιπο στον τρεχούμενο λογαριασμό του έως το προκαθορισμένο, κατά περίπτωση, όριο.

Απευθύνεται σε όλους τους Ιδιώτες που τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό στην Τράπεζα .

Δυνατότητα παροχής Δικαιώματος Υπερανάληψης - Overdraft - υπάρχει σε όλους τους τρεχούμενους λογαριασμούς

Το Δικαίωμα Υπερανάληψης παρέχεται σε ένα ατομικό και ένα κοινό λογαριασμό για κάθε φυσικό πρόσωπο.

Μέσω του Overdraft μπορούν να πραγματοποιηθούν όλες οι συναλλαγές που επιτρέπονται στους τρεχούμενους λογαριασμούς π.χ. Αναλήψεις, Πάγιες Εντολές, Μεταφορές Κεφαλαίων, Πληρωμή Επιταγών, Αυτόματες Χρεώσεις κ.α.

Η χρήση του Overdraft είναι εφικτή από όλες τις πηγές που χειρίζονται τους τρεχούμενους λογαριασμούς, δηλαδή Καταστήματα, ATMs, Europhobe Banking και e-Banking.

Ο πελάτης έχει τη δυνατότητα χρήσης του Overdraft

οποτεδήποτε επιθυμεί μετά την ενεργοποίηση του ορίου του. Από την ημερομηνία πρώτης χρήσης, έχει το δικαίωμα τήρησης χρεωστικού υπολοίπου για 6 συνεχείς μήνες. Στη λήξη του εξαμήνου το όριο απενεργοποιείται και το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού καθίσταται απαιτητό.

Με την πλήρη αποπληρωμή, δηλαδή την εμφάνιση πιστωτικού ή μηδενικού υπολοίπου στο λογαριασμό για μία ημέρα, το όριο ενεργοποιείται και πάλι και ο πελάτης μπορεί να ξανακάνει χρήση του Overdraft. Από την ημερομηνία δημιουργίας νέου χρεωστικού υπολοίπου, αρχίζει να υπολογίζεται το νέο εξάμηνο.

Η διάρκεια του Δικαιώματος Υπερανάληψης, βάσει της ειδικής σύμβασης, είναι αόριστη.

Για την ανανέωση του Overdraft αρκεί η αποπληρωμή του χρεωστικού υπολοίπου του. Για την πλήρη εξόφληση της οφειλής απαιτείται η εισπραξη και των δεδουλευμένων χρεωστικών τόκων. Οι τόκοι αυτοί μπορούν να εισπραχθούν μόνο όταν λογιστικοποιηθούν.

Η παρακολούθηση των λογαριασμών των οποίων το χρεωστικό υπόλοιπο έχει καταστεί απαιτητό, πραγματοποιείται από το τμήμα Εισπράξεων. Η ενημέρωση των πελατών γίνεται αποκλειστικά μέσω του τριμηνιαίου statement του καταθετικού λογαριασμού τους, από το οποίο αντλούν πληροφόρηση για την κίνηση, το όριο Υπερανάληψης, το τρέχον χρεωστικό επιτόκιο και τους δεδουλευμένους χρεωστικούς τόκους του λογαριασμού.

Επίσης μέσω του statement ενημερώνονται για την προσεχή λήξη του εξαμήνου καθώς και για το χρεωστικό υπόλοιπο που έχει καταστεί απαιτητό.

6.3 ΕΠΙΤΟΚΙΑ, ΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Οι τραπεζίτες εξετάζουν μια πληθώρα παραγόντων για να καθορίσουν τις χρεώσεις των δανείων που χορηγούν. Το επιτόκιο που θα χρεώσει μια τράπεζα γενικά αντανakλά την εκτίμηση της τράπεζας για τον κίνδυνο, ή ρίσκο που αναλαμβάνει, το κόστος κεφαλαίων της, τα έξοδα διαχείρισης, το περιθώριο κέρδους τους και τις πιθανές επιπτώσεις του πληθωρισμού.

Μια από τις βασικές τους έγνοιες για τον καθορισμό των επιτοκίων είναι η αντίληψή τους για το ρίσκο του επιτοκίου, το ρίσκο του να μην πληρώσει ο πελάτης το δάνειο που έχει λάβει όταν του ζητηθεί. Η ακριβής εκτίμηση του πιστωτικού ρίσκου και των σχετικών με αυτό χρεώσεων είναι ένα από τα πιο δύσκολα καθήκοντα που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες.

Για να καθορίσουν τις χρεώσεις στα δάνειά τους, οι τράπεζες πρέπει επίσης να εξετάσουν τι θα πρέπει να πληρώσουν στους καταθέτες τους ή σε άλλες πηγές της αγοράς χρήματος για να αποκτήσουν τα απαραίτητα κεφάλαια. Αυτό το γενικότερο κόστος κεφαλαίων μπορεί να διαφέρει από τράπεζα σε τράπεζα, ακόμη και για τράπεζες με το ίδιο ενεργητικό και στην ίδια γεωγραφική περιοχή. Αυτό συμβαίνει γιατί διαφορετικές τράπεζες βασίζονται σε διαφορετικές πηγές και τύπους κεφαλαίων. Για παράδειγμα, η Τράπεζα Α μπορεί να δανειστεί από την Τράπεζα Β, ενώ η Τράπεζα Γ μπορεί να δέχεται μεγάλες καταθέσεις.

Οι χρεώσεις στα δάνεια συνήθως εμπεριέχουν μια εκτίμηση της πορείας του πληθωρισμού για τη διάρκεια του δανείου. Η τράπεζα εκτιμά την πιθανή μείωση της αγοραστικής αξίας του χρήματος κατά την περίοδο αυτή που το δάνειο έχει ανεξόφλητο υπόλοιπο. Αυτή η εκτίμηση είναι πολύ σημαντική, καθώς οι τράπεζες επιθυμούν να αποπληρωθούν σε δολάρια που να αξίζουν όσο αυτά που έχουν δανείσει.

Οι χρεώσεις των δανείων αντανακλούν επίσης τα διαχειριστικά και λειτουργικά έξοδα για την εξυπηρέτηση των δανείων, καθώς και το επιθυμητό περιθώριο κέρδους. Οι τράπεζες συνήθως εκφράζουν το περιθώριο αυτό ως ποσοστιαίο άνοιγμα επί του κόστους που υφίστανται για να αποκτήσουν τα αποθεματικά που είναι απαραίτητα για την υποστήριξη των δανείων, πλέον ενός ποσοστού για τα έξοδα διαχείρισης και την ανάληψη του ρίσκου.

Τα απλά δάνεια είναι εφάπαξ εξοφλητέα σε ορισμένο χρόνο κατά κεφάλαιο και τόκους. Ο λογισμός των τόκων γίνεται στην περίοδο που αναφέρεται στη σύμβαση και είναι πιθανόν να καταβάλλονται σε κάθε περίοδο εκτοκισμού.

Ο υπολογισμός των τόκων γίνεται με το γνωστό τύπο:

$$T=K*i*d/ 360 * 100$$

Όπου:

T= ΤΟΚΟΣ

K = ΥΨΟΣ ΔΑΝΕΙΟΥ

i = ΕΤΗΣΙΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ

d = ΗΜΕΡΕΣ ΕΚΤΟΚΙΣΜΟΥ

Εάν η διάρκεια του δανείου υπερβαίνει την περίοδο λογισμού των τόκων, οι τόκοι είτε καταβάλλονται ή

κεφαλαιοποιούνται, προστιθέμενοι στο κεφάλαιο.

Τα τοκοχρεολυτικά δάνεια εξοφλούνται (αποπληρώνονται ή αποσβένονται) τμηματικά με τακτές, ισόποσες δόσεις. Κάθε δόση, η οποία στην τραπεζική πρακτική καλείται και τοκοχρεολύσιο, περιλαμβάνει τόκο και μέρος του κεφαλαίου (το εξοφλούμενο κεφάλαιο ή χρεολύσιο). Η απόσβεση των δανείων αυτών καλείται τοκοχρεολυτική, οι δόσεις τοκοχρεολυτικές και η μέθοδος απόσβεσης καλείται μέθοδος του σταθερού τοκοχρεολυσίου ή γαλλική μέθοδος.

Ο υπολογισμός του τοκοχρεολυσίου βασίζεται στη λογική της ράντας (annuity) και συγκεκριμένα στην παρούσα αξία ράντας (present value annuity). Ράντα είναι μια σειρά πληρωμών ή εισπράξεων ίσων ποσών ανά ίσα χρονικά διαστήματα με ένα σταθερό ποσό τόκων.

Για τον υπολογισμό των τοκοχρεολυτικών δόσεων αξιοποιείται η ληξιπρόθεσμη ράντα (ordinary annuity), όπου η σταθερή δόση καταβάλλεται στο τέλος της περιόδου εκτοκισμού. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση κατά την οποία το σταθερό ποσό (πληρωμή) καταβάλλεται στην αρχή της περιόδου, η ράντα καλείται προκαταβλητέα (annuity due). Η μορφή αυτή της ράντας εφαρμόζεται στην περίπτωση της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing). Η παρούσα αξία ληξιπρόθεσμης ράντας, η οποία αξιοποιείται στην περίπτωση της τοκοχρεολυτικής απόσβεσης, δίνεται από τον τύπο:

$$PV = X * [1 - (1+r)^{-n} / r]$$

Η ισόποση καταβολή (τοκοχρεολύσιο) προκύπτει από

τον τύπο:

$$X = PV / [(1+r)^{-n} / r]$$

Όπου:

PV = ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΞΙΑ (ΥΨΟΣ ΔΑΝΕΙΟΥ)

n = ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

r = ΕΠΙΤΟΚΙΟ

X = ΙΣΟΠΟΣΗ ΔΟΣΗ (ΧΡΕΟΛΥΣΙΟ)

Τα χρεολυτικά δάνεια εξοφλούνται τμηματικά με δόσεις σε τακτές ημερομηνίες. Οι καταβολές του κεφαλαίου είναι ισόποσες και προκύπτουν από τη διαίρεση του συνολικού ποσού του δανείου με τον αριθμό των περιόδων αποπληρωμής του δανείου. Το ποσό του καταβαλλόμενου κεφαλαίου μπορεί να προκύψει και από λόγο με αριθμητή το εκάστοτε οφειλόμενο υπόλοιπο του δανείου και παρανομαστή τον εκάστοτε αριθμό των υπολειπόμενων προς εξόφληση δόσεων. Το ποσό του τόκου διαφέρει σε κάθε περίοδο και βαίνει μειούμενο αφού κάθε φορά το επιτόκιο εφαρμόζεται σε χαμηλότερο υπόλοιπο δανείου. Οι τόκοι υπολογίζονται με την τοκαριθμική μέθοδο.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ

Γενικές επισημάνσεις

Η διαφορά των ονομαστικών επιτοκίων για νέα δάνεια στην Ελλάδα, έναντι του μέσου όρου της ευρωζώνης για το 85% του τραπεζικού δανεισμού προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά εξαιρουμένων των καταναλωτικών δανείων, κυμαίνεται από 0,23% έως 0,73%.

Ωστόσο, προκύπτει ότι η διαφορά των πραγματικών (αποπληθ-θωρισμένων) επιτοκίων για νέα δάνεια στην Ελλάδα, έναντι του μέσου όρου της ευρωζώνης, είναι από -0,17% έως -0,57%, ανάλογα με την κατηγορία δανείου.

Η απόκλιση που σε ορισμένες κατηγορίες τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών συνεχίζει - παρότι συρρικνωμένη - να παρατηρείται στην Ελλάδα, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μέσο όρο στα υπόλοιπα κράτη μέλη της ευρωζώνης, οφείλεται σε διάφορους παράγοντες που συνεπάγονται πρόσθετο κόστος:

Ορισμένοι από αυτούς είναι εξωγενείς σε σχέση με το τραπεζικό σύστημα, όπως η χαμηλότερη πιστοληπτική ικανότητα της χώρας μας, ο υψηλότερος πληθωρισμός και το σχετικά αυστηρότερο ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας των ελληνικών τραπεζών και

ορισμένοι ενδογενείς, όπως οι διαφορετικές συνθήκες ζήτησης και προσφοράς (τόσο στο σύνολο όσο και στις επιμέρους κατηγορίες δανείων), η κατά μέσο όρο σχετικά χαμηλότερη πιστοληπτική ικανότητα των ελληνικών τραπεζών, σε σύγκριση με εκείνες τραπεζών που λειτουργούν σε άλλα κράτη μέλη της ευρωζώνης (λόγω του μικρότερου μεγέθους τους και, για ορισμένες εξ αυτών, λόγω των μη εξυπηρετούμενων δανείων που ανατρέχουν στο παρελθόν), η επάρκεια των εξασφαλίσεων και ο πιστωτικός και λειτουργικός κίνδυνος στον οποίο εκτίθενται οι τράπεζες.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει, επίσης, να επισημανθεί το υψηλότερο λειτουργικό κόστος που συνεπάγονται για τις ελληνικές τράπεζες οι γεωγραφικές ιδιαιτερότητες της χώρας μας, δεδομένου ότι απαιτείται ένα ευρύ δίκτυο καταστημάτων σε απομακρυσμένες νησιωτικές ή ορεινές περιοχές για να υποστηριχθεί, όπως επιβάλλεται, η ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας.

Σε κάθε περίπτωση, μεταξύ των κρατών μελών της ευρωζώνης, τα ονομαστικά επιτόκια, τόσο των καταθέσεων όσο και των τραπεζικών δανείων προς ιδιώτες και επιχειρήσεις, εξακολουθούν να διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Οι διαφορές αυτές οφείλονται στην επίδραση πολλών παραγόντων, κοινός παρονομαστής των οποίων είναι ότι, ακόμη και μετά τη νομισματική ενοποίηση, πολλές από τις συνθήκες που διαμορφώνουν τους όρους λειτουργίας και το κόστος κεφαλαίων των τραπεζών εξακολουθούν να διαφέρουν αισθητά μεταξύ των κρατών

μελών. Από τη λεπτομερή ανάγνωση των ευρημάτων σχετικής έκθεσης της ΕΚΤ συνάγεται επίσης ότι υπάρχει μια σχετική ανομοιογένεια των προσφερόμενων ανά κράτος μέλος τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών, αλλά και διαφορές στην κατ' είδος ταξινόμηση και στατιστική καταγραφή τους.

Παράγοντες εξωγενείς σε σχέση με το τραπεζικό σύστημα:

Πιστοληπτική διαβάθμιση (credit rating) της χώρας.

Η πιστοληπτική ικανότητα κάθε χώρας αξιολογείται από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης, με βάση τα λεγόμενα «μακροοικονομικά θεμελιώδη». Σε αυτά περιλαμβάνονται, κυρίως, το μέγεθος και οι προοπτικές του δημόσιου χρέους, η κατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών, το συγκριτικό κόστος και η σχετική ανταγωνιστικότητα των εγχώριων προϊόντων, καθώς, επίσης, και μια σειρά διαρθρωτικών χαρακτηριστικών της οικονομίας, τα οποία επηρεάζουν την επιχειρηματικότητα (υποδομές, δημόσια διοίκηση) ή το βαθμό ευελιξίας και προσαρμοστικότητας των επιμέρους αγορών της οικονομίας (όπως για παράδειγμα οι συνθήκες αγοράς εργασίας και το ρυθμιστικό πλαίσιο). Καθοριστικό, επίσης, κριτήριο αξιολόγησης είναι οι κατευθύνσεις της μακροοικονομικής πολιτικής που οι αγορές διαβλέπουν ότι η χώρα αυτή θα εφαρμόζει στο ορατό μέλλον. Λόγου χάρη, όσο ταχύτερα εκτιμάται ότι θα μειώνεται το δημόσιο χρέος μιας χώρας, τόσο υψηλότερα βαθμολογείται η πιστοληπτική της ικανότητα και τόσο φθηνότερα μπορούν να δανείζονται από τις αγορές ο δημόσιος και ο ιδιωτικός τομέας (τράπεζες και λοιπές επιχειρήσεις).

Ρυθμός πληθωρισμού. Στις χώρες που έχουν υψηλότερο πληθωρισμό, τα επιτόκια όλων των κατηγοριών τραπεζικού και εξωτραπεζικού δανεισμού είναι και αυτά υψηλότερα, ώστε να αντισταθμίζεται η απώλεια αγοραστικής δύναμης την οποία υφίστανται τα κεφάλαια στο χρονικό διάστημα από τη χορήγηση μέχρι την εξόφληση του δανείου.

Ρυθμιστικό πλαίσιο. Σε κάθε χώρα οι τράπεζες λειτουργούν μέσα σε ένα λεπτομερές ρυθμιστικό πλαίσιο, που έχει διαμορφωθεί και εξελίσσεται με στόχο την ικανοποίηση ποικίλων αιτημάτων πολιτικής (όπως, ενδεικτικά, η διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, η προστασία των καταναλωτών και η καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος). Οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις προς τις οποίες οι τράπεζες οφείλουν να συμμορφώνονται (π.χ. απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας, υποχρεώσεις εσωτερικής διακυβέρνησης, υποχρεώσεις ταυτοποίησης των πελατών, απαιτήσεις ανάπτυξης εξελιγμένων μεθόδων

υπολογισμού και διαχείρισης κινδύνων, υποχρεώσεις διαφάνειας, κ.λπ.) συνιστούν αναπόφευκτο συστατικό στοιχείο του κόστους κεφαλαίων, το οποίο τελικά επιβαρύνει την πελατεία (καταθέτες και δανειολήπτες) και τους μετόχους των τραπεζών. Όσο μεγαλύτερες είναι οι επιβαρύνσεις και οι περιορισμοί που επιβάλλονται στις τράπεζες για την ικανοποίηση αυτών των ρυθμιστικών υποχρεώσεων, τόσο επαχθέστερη είναι και η επίδρασή τους στο κόστος των τραπεζικών κεφαλαίων και στη διαμόρφωση υψηλότερων επιτοκίων.

Ενδογενείς παράγοντες του τραπεζικού συστήματος:

Συνθήκες ανταγωνισμού και δυνάμεις προσφοράς και ζήτησης.

Στις οικονομίες της αγοράς, η διαμόρφωση των επιτοκίων επηρεάζεται από τις συνθήκες ανταγωνισμού που επικρατούν στον πιστωτικό τομέα και από τις δυνάμεις της προσφοράς και ζήτησης δανειακών κεφαλαίων, τις οποίες τροφοδοτούν πολλοί παράγοντες ταυτοχρόνως, όπως ενδεικτικά, το διαθέσιμο εισόδημα, οι μακροοικονομικές προσδοκίες, η διάρθρωση της πιστωτικής αγοράς και οι διοικητικοί περιορισμοί.

Πιστοληπτική διαβάθμιση κάθε τράπεζας.

Αξιολογείται από διεθνείς οίκους αξιολόγησης με συνεκτίμηση διαφόρων κριτηρίων, όπως κυρίως το μέγεθος, η φερεγγυότητα, η διάρθρωση και η ποιότητα του ενεργητικού και του παθητικού, τα οικονομικά αποτελέσματα και οι προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης της.

Επάρκεια εξασφαλίσεων και πιστωτικός κίνδυνος.

Η έλλειψη εξασφαλίσεων, καθώς και η έκταση του πιστωτικού κινδύνου αιτιολογεί γιατί τα καταναλωτικά δάνεια έχουν υψηλότερο επιτόκιο από τα στεγαστικά ή τα επιχειρηματικά. Ενώ τα δάνεια των δύο τελευταίων κατηγοριών καλύπτονται, στην πλειονότητά τους, από εμπράγματα ή άλλες εξασφαλίσεις, τα περισσότερα καταναλωτικά δάνεια χορηγούνται χωρίς. Ως εκ τούτου, τα καταναλωτικά δάνεια τιμολογούνται με υψηλότερο επιτόκιο για δύο λόγους: πρώτον, διότι εκθέτουν την τράπεζα σε υψηλότερο πιστωτικό κίνδυνο, δηλαδή σε μεγαλύτερη πιθανότητα επισφάλειας και δεύτερον, διότι, ακριβώς λόγω της έλλειψης εξασφαλίσεων, απαιτούνται από τις εποπτικές αρχές, υψηλότερες προβλέψεις για την περίπτωση μη ομαλής εξυπηρέτησής τους.

Λειτουργικός κίνδυνος ανά προϊόν ή υπηρεσία.

Η δομή, τα χαρακτηριστικά και ο τρόπος χρήσης κάθε προϊόντος ή υπηρεσίας, απαιτεί την ύπαρξη ανάλογων με τη φύση του κάθε προϊόντος υποδομών, ο βαθμός ασφάλειας των οποίων ποικίλλει, συναρτάται δε και από τον ανθρώπινο παράγοντα. Ο βαθμός έκθεσης στο συγκεκριμένο κίνδυνο εξηγεί, εκτός των άλλων, τις διαφορές που παρατηρούνται διεθνώς ανάμεσα στα επιτόκια των λοιπών καταναλωτικών δανείων και τα πάντοτε υψηλότερα αυτών επιτόκια των πιστωτικών καρτών, οι συναλλαγές των οποίων πραγματοποιούνται στο σύνολο τους εκτός τραπεζικού καταστήματος, απαιτούν υψηλότερες επενδύσεις ασφάλειας, ενώ κυρίαρχο χαρακτηριστικό τους είναι η διαρκής ανακύκλωση της πίστωσης που συνεπάγεται υψηλότερο κόστος διαχείρισης.

Λόγοι απόκλισης των ελληνικών επιτοκίων από το μέσο όρο της ευρωζώνης

Από τα προαναφερθέντα συνάγεται ότι για τις ελάχιστες πλέον κατηγορίες τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών, στις οποίες παρατηρούνται ορισμένες αποκλίσεις στα επιτόκια στην Ελλάδα σε σχέση με το μέσο όρο της ευρωζώνης, η προσδοκώμενη σύγκλιση θα εξαρτηθεί από την ταχύτητα και την έκταση άμβλυνσης των αιτίων στα οποία αυτή αποδίδεται. Εν προκειμένω οι κατωτέρω παράγοντες κρίνονται καθοριστικής σημασίας:

1. Η πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας
2. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού στην Ελλάδα
3. Οι συνθήκες ζήτησης και προσφοράς στην ελληνική τραπεζική αγορά
4. Το λειτουργικό κόστος των ελληνικών τραπεζών
5. Το πρόσφατο της απελευθέρωσης της καταναλωτικής πίστης
6. Το ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας των ελληνικών τραπεζών
7. Οι περιορισμοί στη λειτουργία του Συστήματος Συγκέντρωσης Κινδύνων της εταιρείας ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ
8. Η πιστοληπτική ικανότητα των ελληνικών τραπεζών

. Περιθώριο επιτοκίου

Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, το περιθώριο επιτοκίου, δηλαδή η διαφορά μεταξύ του μέσου σταθμικού

επιτοκίου των νέων τραπεζικών δανείων (προς νοικοκυριά και επιχειρήσεις) και του αντίστοιχου των νέων καταθέσεων μειώθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, συνεχίζοντας την αυξημένη σύγκλιση του με το μέσο όρο του περιθωρίου επιτοκίου στα υπόλοιπα κράτη μέλη της ευρωζώνης. Ειδικότερα, μεταξύ Δεκεμβρίου 1998 και Δεκεμβρίου 2007 περιορίστηκε κατά 403 μονάδες βάσης (4,03%), και σήμερα διαμορφώνεται στο 3,92%, ενώ στα υπόλοιπα κράτη μέλη της ευρωζώνης ανέρχεται, κατά μέσο όρο, στο 3,04%. Οι λόγοι αυτής της εναπομένουσας μικρής απόκλισης των ελληνικών επιτοκίων από το μέσο όρο της ευρωζώνης αναλύονται κατωτέρω. Ωστόσο, αξίζει ήδη από το σημείο αυτό να γίνουν δύο επισημάνσεις:

Αν η σύνθεση των δανείων και των καταθέσεων στην Ελλάδα ήταν ίδια με εκείνη της ευρωζώνης, το περιθώριο επιτοκίου στη χώρα μας θα περιοριζόταν, το Νοέμβριο του 2007, σε 3,48% και η διαφορά του από εκείνο των κρατών μελών της ευρωζώνης θα μειωνόταν στις 44 μονάδες βάσης ή 0,44% (Ελλάδα: 3,48% - ΕΕ12: 3,04%)⁵⁸.

Αν ληφθεί υπόψη ότι ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός στην Ελλάδα, υπολογιζόμενος βάσει του γενικού εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή (ΕΔΤΚ), διαμορφώθηκε το 2007 σε επίπεδο κατά 0,9% υψηλότερο από το μέσο όρο της ευρωζώνης, συνάγεται με σαφήνεια ότι το περιθώριο επιτοκίου στη χώρα μας ήταν από μηδενικό ως αρνητικό.

7. FACTORING

Το FACTORING είναι ένας νέος οικονομικός και νομικός θεσμός. Αποτελεί δέσμη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, οι οποίες καλύπτουν ανάγκες επιχειρήσεων που πωλούν προϊόντα ή παρέχουν υπηρεσίες με πίστωση σε πελάτες με επαναληπτική αγοραστική συμπεριφορά. Η ελληνική μετάφραση της λέξης Factoring αποδίδεται ως «Ανάληψη απαιτήσεων τρίτων» ή «Διενέργεια πράξεων αναδόχου είσπραξης εμπορευματικών απαιτήσεων» ή το γνωστότερο «Σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων».

Γενικά, με την εφαρμογή του factoring, οι επιχειρήσεις εκχωρούν - πωλούν την ευθύνη είσπραξης των επιχειρηματικών απαιτήσεων (ωρολόγια-επιταγές - συναλλαγματικές - απαιτήσεις από πιστωτικές κάρτες κ.λπ.) στον προμηθευτή Factor, δηλαδή σε μια εταιρεία Factoring.

Ο Factor αναλαμβάνει την υποχρέωση να αξιολογεί την φερεγγυότητα των οφειλετών, να προστατεύει κατά του πιστωτικού κινδύνου, να παρέχει εγγυήσεις, να παρακολουθεί την λογιστική διαχείριση και βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση μέσω της

προεξόφλησης των εκχωρουμένων απαιτήσεων.

Πιο συγκεκριμένα το factoring λειτουργεί ως εξής η εταιρεία factoring αναλαμβάνει να «αγοράσει» τις απαιτήσεις της επιχείρησης (τιμολόγια) και να της αποδώσει μέρος ή το σύνολο της αξίας (το σύνηθες ποσό προεξόφλησης ανέρχεται σε 80-90% και το υπόλοιπο ποσό αποδίδεται κατά την εκκαθάριση της συναλλαγής), μειωμένο κατά το ποσό των προμηθειών και των προεξοφλητικών τόκων. Στη συνέχεια η εταιρεία factoring απευθύνεται στους πελάτες της επιχείρησης, προκειμένου να εισπράξει την αξία των τιμολογίων. Στην περίπτωση που η συμφωνία μεταξύ της επιχείρησης και της εταιρείας factoring αναφέρει για factoring με αναγωγή του κινδύνου τότε στο ενδεχόμενο κατά το οποίο οι πελάτες της επιχείρησης δεν εξοφλήσουν τα τιμολόγια στην εταιρεία factoring, η τελευταία απευθύνεται πίσω στην επιχείρηση και ζητεί από αυτήν την πληρωμή της αξίας. Το factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής, δεν δίνει τέτοιο δικαίωμα, όπως αναφέρει και ο όρος, στην εταιρεία factoring, να απευθυνθεί δηλαδή στην επιχείρηση που εξέδωσε τα τιμολόγια και συνεπώς η εταιρεία factoring αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου το κίνδυνο.

Σημειώνεται ότι το factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής έχει υψηλότερο κόστος από ότι με το δικαίωμα αναγωγής, διότι ο αναλαμβανόμενος πιστωτικός κίνδυνος για την εταιρεία factoring είναι μεγαλύτερος, καθώς επίσης και διότι πληρώνει ασφάλιστρα σε τράπεζες ή άλλους οργανισμούς οι οποίοι θα την αποζημιώσουν σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή η είσπραξη της απαίτησης.

Ως προς τα προϊόντα και υπηρεσίες που αφορούν το factoring διευκρινίζονται τα εξής

1) Εγχώριο factoring με αναγωγή: στην περίπτωση, π.χ., που οι πελάτες δεν πληρώσουν τα τιμολόγια, η εταιρεία factoring στρέφεται στην επιχείρηση που εξέδωσε τα τιμολόγια και ζητά την πληρωμή του μη εισπραχθέντος ποσού):

2) Εγχώριο factoring άνευ αναγωγής: όπως η περίπτωση 1 με τη διαφορά ότι η εταιρεία factoring δεν έχει το δικαίωμα να στραφεί στον εκδότη των τιμολογίων, ο οποίος έχει εκχωρήσει τις απαιτήσεις του στην εταιρεία factoring.

3) Εγχώριο factoring με μερική αναγωγή: ενδιάμεση περίπτωση των 1 και 2, όπου συμφωνείτε μεταξύ εταιρείας factoring και επιχείρησης, η δυνατότητα της πρώτης να προσφύγει στη δεύτερη για πληρωμή μέρους της συνολικής αξίας που έχει εκχωρηθεί, στην περίπτωση που οι πελάτες της επιχείρησης δεν προβούν στην πληρωμή των τιμολογίων. Το προϊόν αυτό έχει χαμηλότερη κοστολόγηση από το αντίστοιχο χωρίς δικαίωμα αναγωγής του κινδύνου, διότι ο τελευταίος επιμερίζεται και στα δύο μέρη (επιχείρηση και εταιρεία factoring).

4) Εξαγωγικό factoring άνευ αναγωγής: όπως περίπτωση 2 με τη διαφορά ότι οι πελάτες της επιχείρησης είναι εταιρείες του εξωτερικού. Οι τράπεζες προσφέρουν τη δυνατότητα άντλησης ρευστότητας συνδεδεμένη με τις πωλήσεις της επιχείρησής, επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα την ελάφρυνση του όγκου εργασίας του λογιστηρίου, μέσα από την ανάληψη της διαχείρισης και είσπραξης των εμπορικών απαιτήσεων των επιχειρήσεων. Οι λύσεις Factoring που προσφέρονται στην αγορά παρέχουν άμεσα πλεονεκτήματα σε όλες τις επιχειρήσεις με έμφαση σε εισαγωγικές επιχειρήσεις που πωλούν στην εγχώρια αγορά, σε επιχειρήσεις που πωλούν σε βιομηχανικούς πελάτες καθώς και σε επιχειρήσεις που απαιτούν πέρα από την ευέλικτη και άμεση χρηματοδότηση, την ανάθεση της διαχείρισης και είσπραξης των πωλήσεών τους σε εξειδικευμένους οργανισμούς (financial outsourcers).

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ

Εγχώριο Factoring (με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής)

Με την αγορά εμπορικών απαιτήσεων η τράπεζα προσφέρει τις βασικές υπηρεσίες, όπως:

Λογιστική διαχείριση, παρακολούθηση και είσπραξη εμπορικών απαιτήσεων

Προκαταβολές επί της τιμολογημένης αξίας

Κάλυψη πιστωτικού κινδύνου (εγχώριο factoring χωρίς αναγωγή)

Εξαγωγικό Factoring (χωρίς δικαίωμα αναγωγής)

Η τράπεζα αγοράζει εμπορικές απαιτήσεις από εξαγωγικές πωλήσεις, παρέχοντας:

Λογιστική διαχείριση, παρακολούθηση και είσπραξη εμπορικών απαιτήσεων

Προκαταβολές επί της τιμολογημένης αξίας

Κάλυψη πιστωτικού κινδύνου (ως και 100%)

Εισαγωγικό Factoring - Direct Import Factoring

Η τράπεζα αγοράζει, διαχειρίζεται και εισπράττει τις απαιτήσεις προμηθευτών εξωτερικού ελληνικής εισαγωγικής επιχείρησης.

Διαχείριση, Λογιστική Παρακολούθηση και Είσπραξη Απαιτήσεων-Collection only

Η τράπεζα αναλαμβάνει την λογιστική διαχείριση των λογαριασμών των αγοραστών και την είσπραξη απαιτήσεων σύμφωνα με τις οδηγίες του προμηθευτή εγχώριας και διεθνούς αγοράς.

Reverse Factoring

Η τράπεζα αναλαμβάνει τις εμπορικές υποχρεώσεις προς τους προμηθευτές, προσφέροντας στους πελάτες της τη δυνατότητα διαπραγμάτευσης καλύτερων όρων με τους προμηθευτές, καθώς και χαμηλότερο κόστος και καλύτερο έλεγχο των πληρωμών των προμηθευτών.

Back to Back Factoring

Είναι ο συνδυασμός του Reverse ή του Εισαγωγικού Factoring με το Εγχώριο Factoring με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής. Η τράπεζα αναλαμβάνει να διαχειριστεί ένα μεγάλο μέρος των εμπορικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων (cash-flow management) της επιχείρησής.

Invoice Discounting (με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής)

Ο factor αγοράζει και προεξοφλεί άμεσα συγκεκριμένες απαιτήσεις -τιμολόγια, χωρίς παροχή άλλων υπηρεσιών.

Έχουμε την δυνατότητα να προσαρμόσουμε με ευελιξία τα προϊόντα Factoring στις ιδιαίτερες απαιτήσεις κάθε επιχείρησης, παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο πρόσθετα χρηματοοικονομικά, λειτουργικά και εμπορικά οφέλη.

Τα πλεονεκτήματα για την επιχείρησή

- Μείωση του λειτουργικού κόστους, λόγω ανάληψης της διαχείρισης και είσπραξης των εμπορικών σας απαιτήσεων
- Κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου εμπορικών αγοραστών με σημαντική μείωση των επισφαλειών
- Άντληση ρευστότητας για αποπληρωμή υποχρεώσεων της επιχείρησής, συνδεδεμένη με τις πωλήσεις
- Βελτίωση και επιτάχυνση της χρηματοοικονομικής ροής και ενδυνάμωση της χρηματοοικονομικής θέσης της επιχείρησής. Η χορήγηση των προκαταβολών Factoring χωρίς αναγωγή - δεν αποτελεί δανεισμό και δεν εμφανίζεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.
- Διεύρυνση πωλήσεων στις αγορές του εξωτερικού με ανταγωνιστικούς όρους πληρωμής, μέσω ανοικτού λογαριασμού χωρίς την διαμεσολάβηση Τραπεζών και την έκδοση L/C
- Χορήγηση προκαταβολών στο νόμισμα τιμολόγησης με επιτόκιο Euribor πλέον περιθωρίου
- Ευέλικτα όρια προσαρμοσμένα στις πωλήσεις της επιχείρησής

Παράδειγμα λειτουργίας του Factoring

Η επιχείρηση "ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΕ" εμπορεύεται είδη διατροφής σε αλυσίδες λιανικής πώλησης. Η μέση τιμολογιακή αξία των εμπορευμάτων αυτών κυμαίνεται στα € 100.000 μηνιαίως ενώ παρέχει, κατά μέσο όρο, 120 ημέρες πίστωση στους πελάτες/οφειλέτες της. Μετά από ενημέρωσή της για τις παροχές υπηρεσιών που μπορεί να προσφέρει η EFG Factors ΑΕΠΕΑ, αποφάσισε να εκχωρήσει ένα μέρος των απαιτήσεων των πελατών/οφειλετών της. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν η εξής Αποστολή του πελατολόγιο που ήθελε να εντάξει στη διαδικασία του Factoring και έλεγχος της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών/οφειλετών, καθώς και της εμπορικής τους συμπεριφοράς σε εύρος χρόνου από την EFG Factors ΑΕΠΕΑ. Με την έγκριση της συνεργασίας η "ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΕ" εκχώρησε στην EFG Factors ΑΕΠΕΑ τα τιμολόγια των πελατών/οφειλετών (από την ημερομηνία αυτή και έπειτα). Μέσα σε 24 ώρες η επιχείρηση έχει ήδη λάβει προκαταβολή για τις απαιτήσεις αυτές και αποπλήρωσε άμεσα τον προμηθευτή της, με αποτέλεσμα να κερδίσει σημαντική έκπτωση Η EFG Factors ΑΕΠΕΑ οφείλει πλέον, για λογαριασμό της "ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΕ" να διαχειριστεί και να εισπράξει (στη συμφωνημένη ημερομηνία) τα τιμολόγια αυτά καθώς και κάθε άλλο μελλοντικό τιμολόγιο των πελατών/οφειλετών αυτών. Να σημειωθεί ότι ενώ αγοραστής του εξωτερικού βρέθηκε σε οικονομική αδυναμία να αποπληρώσει τιμολογημένη αξία στην "ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΕ" η επιχείρηση εισέπραξε τη συνολική αξία στο ακέραιο από την EFG Factors ΑΕΠΕΑ. Ο αναπτυξιακού χαρακτήρα θεσμός του factoring, συμβάλει στην ενίσχυση των μικρομεσαίων και

μεταποιητικών επιχειρήσεων και επιτρέπει την ορθολογικότερη διοίκηση τους, τη χρηματοδότησή τους, την ασφάλιση των απαιτήσεων του προμηθευτή, την ενίσχυση της θέσης της επιχείρησης στην αγορά. Με τη εφαρμογή του Factoring ο βαθμός ρευστότητας της επιχείρησης αυξάνει με αποτέλεσμα η επιχείρηση να είναι ακόμη πιο ανταγωνιστική.

8. FORFAITING

Πρόκειται για δέσμη υπηρεσιών πολύ κοντινών με αυτές του factoring. Οι συναλλαγές που κυρίως καλύπτονται με το forfaiting είναι αυτές της αγοραπωλησίας μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού (μεγάλα μηχανήματα, μηχανές εργοστασίων κ.λπ.)

Το forfaiting χρησιμοποιείται από τους εξαγωγείς για γρήγορη είσπραξη των οφειλών από τους πελάτες τους και παράλληλα για κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου. Το forfaiting είναι ουσιαστικά προεξόφληση γραμματίων, συναλλαγματικών και άλλων αξιογράφων χωρίς δικαίωμα επανεκχώρησης και καλύπτει περίοδο πίστωσης έως 10 χρόνια (συνήθως 3-5 χρόνια).

Τη διαδικασία μπορεί να εγγυηθεί τράπεζα της εμπιστοσύνης του forfaiter, προκειμένου αυτός να συμφωνήσει για προεξόφληση χωρίς δικαίωμα αναγωγής.

Τι είναι forfaiting

Το forfaiting, όπως και το Factoring, είναι μια εναλλακτική και συμπληρωματική μορφή Χρηματοδότησης που διαφοροποιείται ως προς τον παραδοσιακό δανεισμό, στον τρόπο χρησιμοποίησης και εφαρμογής του.

Το Forfaiting είναι η εκχώρηση των συναλλαγματικών άλλων εμπορικών πιστωτικών εγγράφων, τα οποία είναι εγγυημένα και πλήρως διαπραγματεύσιμα. Η εγγύηση γίνεται συνήθως αποδεκτή στην περίπτωση του forfaiter, ο οποίος αναλαμβάνει το εμπορικό ή πολιτικό "ρίσκο".

Σε όλες τις χώρες όπου εφαρμόζεται το forfaiting αποτελεί μια τραπεζική εργασία που αποσκοπεί κυρίως στην προεξόφληση ή αγορά τίτλων - αξιογράφων του εξαγωγέα από τον forfaiter.

Η αγορά - προεξόφληση των τίτλων αυτών γίνεται πάντα, χωρίς το δικαίωμα της αναγωγής στον προμηθευτή - εξαγωγέα και αφορά την προμήθεια αγαθών.

Λειτουργία του Forfaiting

Η φιλοσοφία του forfaiting βασίζεται στη μεταφορά του επιχειρηματικού κινδύνου (εξόφληση τίτλων - συναλλαγματική διαφορά κ.λπ.) και του πολιτικού κινδύνου (χώρες χωρίς πολιτική σταθερότητα κ.λπ.) από τον εξαγωγέα στον Forfaiter. Ο Forfaiter λειτουργεί σαν ανεξάρτητος και αυτόνομος χρηματοδοτικός οργανισμός - εταιρία, που αγοράζει τίτλους για

λογαριασμό του και αποβλέπει σε οφέλη του από τους τόκους, οπότε δεν ασφαλίζει ή καλύπτει απλώς κινδύνους.

Ο Forfaiter από την πλευρά του, μειώνει τον κίνδυνο με την εγγύηση τρίτων, συνήθως τραπεζών ή δημοσίων οργανισμών και με τη διατήρηση σταθερού επιτοκίου. Το προεξοφλητικό επιτόκιο (που είναι και η προμήθεια του Forfaiter), είναι σταθερό και υπολογίζεται με βάση το τρέχον επιτόκιο και τον υπό εκτίμηση κίνδυνο.

Ακόμη δεν υπάρχει προθυμία από πλευράς Forfaiting να χρηματοδοτεί (εξοφλεί) όλους τους διαθέσιμους τίτλους, αλλά μόνο τις περιπτώσεις που εξασφαλίζουν σταθερό επιτόκιο.

Το Forfaiting σαν ένα σύστημα συναλλαγών, λειτουργεί ως εξής:

1. Αναλαμβάνει οφειλές σε τίτλους ή αξιόγραφα με προθεσμίες από 6 μήνες και πάνω μέχρι και 10 χρόνια, αλλά κυρίως 5 - 7 χρόνια.
2. Χρησιμοποιεί όλα τα νομίσματα (οι πληρωμές είναι μετατρέψιμες σε όλα τα νομίσματα), αλλά περισσότερο προτιμούνται τα δολάρια Η.Π.Α., τα Ελβετικά Φράγκα και τα Γερμανικά Μάρκα.
3. Υπογράφεται συμφωνία οι πληρωμές να γίνονται, έτσι ώστε να αποτελούν μια σειρά εξαμηνιαίων δόσεων.
4. Εγγυάται την οφειλή. όπως προαναφέρθηκε, άνευ όν, μέσω τράπεζας ή κρατικού οργανισμού ή πολυεθνικής, αμετάκλητα. Ο εγγυητής επιλέγεται και είναι στην κρίση του Forfaiter.

Πλεονεκτήματα του Forfaiting

Το Forfaiting όσο και το Factoring, είναι μια έμμεση χρηματοδότηση του εξαγωγικού εμπορίου χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες που απαιτούνται συνήθως στον τραπεζικό χώρο.

Ετσι, το Forfaiting που εφαρμόζεται, κυρίως στο εξαγωγικό εμπόριο και αφορά άμεσα τον εξαγωγέα έχει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα:

1. Το Forfaiting, γίνεται χωρίς το δικαίωμα της αναγωγής στον εξαγωγέα.
2. Το επιτόκιο, βάσει του οποίου ο εξαγωγέας υπολογίζει το κόστος της χρηματοδότησης, το κόστος του συμβολαίου και την μετατροπή του ξένου συναλλάγματος στο δικό του νόμισμα, διατηρείται σταθερό.

3. Η συμβολή στη ρευστότητα του εξαγωγέα, αφού πληρώνεται αμέσως μόλις παραδώσει τα εμπορεύματά του ή τις υπηρεσίες του. Έτσι, μειώνει τον τραπεζικό δανεισμό και του απελευθερώνει τα ίδια κεφάλαια για άλλες επενδύσεις ή άλλες δραστηριότητες όπως μάρκετινγκ των προϊόντων κ.ά.

4. Ο Forfaiter επωμίζεται, και όχι ο εξαγωγέας, τους κινδύνους από τους νομισματικούς κραδασμούς από πολιτικές αβεβαιότητας ή πτωχεύσεις του εγγυητή.

5. Ο εξαγωγέας με την εκχώρηση του χρέους, δεν αφιερώνει χρόνο ή χρήμα για τη διαχείριση ή την είσπραξη αυτού.

6. Η διαπραγμάτευση για τη χρηματοδότηση μέσω Forfaiting, για κάθε εμπορική συναλλαγή του εξαγωγέα, γίνεται χωριστά. Ο εξαγωγέας δεν δεσμεύεται για όλες τις συναλλαγές του.

7. Η εκχώρηση της οφειλής γίνεται έναντι ειλικρινών εγγράφων, όπως είναι οι συναλλαγματικές, τα εισπρακτέα γραμμάτια κ.ά.

8. Η συναλλαγή είναι εμπιστευτική και δεν παίρνει δημοσιότητα. Ο εξαγωγέας μπορεί να απαιτήσει τήρηση μυστικότητας σε ότι αφορά τη χρηματοδότησή του.

9. Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των συναλλασσομένων είναι εμπιστευτικές. Το "ρίσκο" σε ξένο συνάλλαγμα είναι ανύπαρκτο.

Η προεξόφληση του συνόλου της απαίτησης γίνεται σε μετρητά.

9. LEASING

Είναι μία σύγχρονη μέθοδος μέσο-μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών για την απόκτηση παγίων στοιχείων, δηλ. εξοπλισμού και ακινήτων για επαγγελματική χρήση. Κάθε επιχείρηση ανεξάρτητα από νομική μορφή και μέγεθος, καθώς και κάθε επαγγελματίας μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτή τη μορφή χρηματοδότησης.

Η επιχείρηση ή ο επαγγελματίας επιλέγει τον εξοπλισμό ή το ακίνητο που θεωρεί κατάλληλο για τις ανάγκες του, η εταιρεία Leasing αγοράζει τον εξοπλισμό αυτό από τον προμηθευτή ή

το ακίνητο από τον ιδιοκτήτη του και στη συνέχεια ενοικιάζει το μεν εξοπλισμό για περίοδο τουλάχιστον 3 χρόνων, το δε ακίνητο τουλάχιστον για 10 χρόνια. Στο τέλος της μισθωτικής περιόδου, ο μισθωτής μπορεί είτε να εξαγοράσει το πάγιο (εξοπλισμός-ακίνητο) έναντι συμβολικού τιμήματος είτε να ανανεώσει τη σύμβαση για ορισμένο χρόνο.

Κύριο χαρακτηριστικό και παράλληλα βασική διαφορά από τον τραπεζικό δανεισμό αποτελεί το ότι η εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης διατηρεί την κυριότητα του εξοπλισμού ή του παγίου παραχωρώντας μόνο τη χρήση του.

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ LEASING - ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ

1. Απλή χρηματοδοτική μίσθωση (DIRECT LEASING):

Είναι μία σύγχρονη υπηρεσία που προσφέρει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες να αποκτήσουν:

Κινητό Εξοπλισμό: Καινούριο ή μεταχειρισμένο εξοπλισμό από την Ελλάδα ή το εξωτερικό, όπως: μηχανήματα κάθε είδους, οχήματα επιβατηγά και φορτηγά, έπιπλα, ηλεκτρονικό εξοπλισμό, τηλεφωνικά κέντρα και δίκτυα, κλιματιστικά, εξοπλισμό ιατρείων, ξενοδοχείων και εστιατορίων, αγροτικά και οδοποιοτικά μηχανήματα κλπ.

Επαγγελματική στέγη: Γραφεία, καταστήματα, βιομηχανικά και βιοτεχνικά κτίρια, εμπορικά και εκθεσιακά κέντρα, αποθήκες και άλλα ακίνητα για επαγγελματική χρήση. Η επαγγελματική στέγη μπορεί να αποτελείται από αυτοτελή ακίνητα αλλά και οριζόντιες ή κάθετες ιδιοκτησίες.

Έτσι οι επιχειρήσεις και οι ελεύθεροι επαγγελματίες αποκτούν τα μέσα για την άσκηση της δραστηριότητάς τους και συγχρόνως εκμεταλλεύονται όλα τα φορολογικά και λοιπά πλεονεκτήματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης, χωρίς να δεσμεύουν πλέον σημαντικά ίδια κεφάλαια.

2. Πώληση και επαναμίσθωση παγίων στοιχείων (sale & lease back):

Η επιχείρηση που επιθυμεί να βελτιώσει τη ρευστότητά της με τη μετατροπή σε κεφάλαιο κίνησης των κεφαλαίων της που έχουν επενδυθεί σε εξοπλισμό και επιχειρηματικά ακίνητα, μπορεί να πουλήσει τα πάγια αυτά στοιχεία στην εταιρεία Leasing και στη συνέχεια να τα μισθώσει, κάνοντας χρήση του θεσμού του leasing

Με τη λύση αυτή δίνεται ακόμη η δυνατότητα στην επιχείρηση να βελτιώσει την εικόνα του ισολογισμού της μέσω της εξόφλησης τυχόν βραχυχρόνιου δανεισμού της που χρηματοδότησε την απόκτηση των παγίων. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες δεν επιτρέπεται να πουλήσουν στην εταιρεία leasing τα επαγγελματικά τους ακίνητα και στη συνέχεια να τα μισθώσουν. Επιτρέπεται όμως να πουλήσουν τον εξοπλισμό τους

3. Συνεργασία εταιρίας leasing, προμηθευτή και μισθωτή (vendor leasing):

Η συνεργασία μεταξύ της εταιρίας leasing και του προμηθευτή εξοπλισμού, με διάφορα σχήματα, συμβάλλει στην αύξηση των πωλήσεων και των δύο μερών. Ο προμηθευτής πωλεί στην εταιρία leasing, σε τιμή μετρητοίς, τον εξοπλισμό που επιθυμεί ο επενδυτής, ο οποίος στη συνέχεια τον αποκτά κάνοντας χρήση του θεσμού του leasing.

4. Άμεση Χρηματοδοτική Μίσθωση (Financial Leasing)

Είναι η κυριότερη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης. Η εταιρεία leasing αποκτά από τον κατασκευαστή το μηχάνημα ή το ακίνητο το οποίο καλύπτει την ανάγκη του πελάτη της, καταβάλλοντας μετρητά ή λαμβάνοντας πίστωση, και στη συνέχεια το εκμισθώνει σε αυτόν. Η κυριότητα του παγίου στο τέλος της σύμβασης μεταφέρεται στην επιχείρηση (μισθωτή) έναντι καταβολής συμβολικού τιμήματος.

5. Μίσθωση Μόχλευσης (Leveraged Lease)

Η μίσθωση αυτή είναι η περισσότερο πολύπλοκη αλλά αρκετά διαδεδομένη. Οι εμπλεκόμενοι φορείς εδώ δεν είναι δύο (εκμισθωτής, μισθωτής), αλλά τρεις ή περισσότεροι, αφού συμμετέχουν και ένας ή περισσότεροι χρηματοδότες. Τα κεφάλαια που διαθέτει η εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης για την αγορά του παγίου ανέρχονται σε ένα ποσοστό της αξίας του. Τα υπόλοιπα κεφάλαια προσφέρονται από κάποια τράπεζα ή άλλο χρηματοοικονομικό οργανισμό, ο οποίος ενδέχεται να αναλαμβάνει και τον πιστωτικό κίνδυνο, οπότε αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα τόσο του μισθωτή όσο και του εκμισθωτή (εταιρεία leasing) και μπορεί να καλύπτει τη χρηματοδότηση με διάφορες εξασφαλίσεις, κυρίως με βάρη επί των παγίων.

6. Διασυνοριακή Χρηματοδοτική Μίσθωση (Cross-border Leasing).

Ο πελάτης της εταιρείας χρηματοδοτικής μίσθωσης έχει έδρα διαφορετική από την έδρα της ίδιας.

7. Sub Leasing-Operating Leasing

Η εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης μισθώνει το πάγιο από τον προμηθευτή και στη συνέχεια το υπομισθώνει στην επιχείρηση.

ΩΦΕΛΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΙΣΘΩΤΗ-ΕΠΕΝΔΥΤΗ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ LEASING.

- Τα μισθώματα που καταβάλλονται στην εταιρία leasing για τον εξοπλισμό και το τμήμα των μισθωμάτων που αφορά σε κτίριο, θεωρούνται δαπάνες και μειώνουν το φορολογητέο εισόδημα.
- Η επιχείρηση και ο επαγγελματίας μπορούν να χρησιμοποιήσουν άμεσα τον εξοπλισμό/ακίνητο που έχουν επιλέξει, καθώς η εταιρία leasing καλύπτει μέχρι και το 100% της αξίας της επένδυσης, περιλαμβανομένου του ΦΠΑ στην περίπτωση κινητού εξοπλισμού.
- Ο επενδυτής μπορεί να επιτύχει καλύτερους όρους προμήθειας εξοπλισμού ή απόκτησης επαγγελματικού ακινήτου, καθώς η αξία τους εξοφλείται άμεσα τοις μετρητοίς.
- Η διάρκεια της μίσθωσης και το ύψος του μισθώματος ορίζονται σύμφωνα με τις οικονομικές δυνατότητες της επιχείρησης, αφού ληφθούν υπόψη και τυχόν εποχικοί παράγοντες.
- Η πραγματοποίηση επένδυσης σε καινούριο εξοπλισμό μέσω leasing από νέες ή υφιστάμενες επιχειρήσεις μπορεί να συνδυαστεί με τα οφέλη που προκύπτουν από την υπαγωγή της στον αναπτυξιακό νόμο, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται από αυτόν.
- Μετά τη λήξη της μισθωτικής περιόδου ο επενδυτής αποκτά την κυριότητα του παγίου έναντι προσυμφωνημένου (συνήθως συμβολικού) τιμήματος. Η απόκτηση του ακινήτου είναι απαλλαγμένη από το φόρο μεταβίβασης. Ο επενδυτής προστατεύεται από την τεχνολογική απαξίωση του εξοπλισμού του, τον οποίο μπορεί να ανανεώνει χωρίς να δεσμεύει τα διαθέσιμα κεφάλαιά του.
- Βελτιώνεται η εικόνα του ισολογισμού της επιχείρησης και της κεφαλαιακής της διάρθρωσης.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΣ.

Οι διαδικασίες συνεργασίας μεταξύ του επενδυτή και της εταιρίας leasing, είναι απλές και το κόστος αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης. Η έγκριση μίας σύμβασης leasing εξαρτάται από την πιστοληπτική ικανότητα του μισθωτή και το είδος της επένδυσης, αξιολογείται δε με τραπεζικά κριτήρια. Η σύμβαση leasing για εξοπλισμό δεν εμβαρύνεται με χαρτόσημο. Η αντίστοιχη σύμβαση για ακίνητο καταρτίζεται με συμβολαιογραφική πράξη.

10. ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Μία εγγυητική επιστολή είναι ένα έγγραφο που εκδίδεται από ένα χρηματοοικονομικό οργανισμό και ενεργεί ως εγγύηση τήρησης, από τον εντολέα (αυτόν για τον οποίο παρέχεται η εγγύηση), υποχρεώσεων οικονομικού ή άλλου περιεχομένου σε έναν δικαιούχο και οι οποίες απορρέουν από διατάξεις νόμου ή από νόμιμες συναλλαγές. Μπορεί να είναι καθορισμένης ή αορίστου διάρκειας. Δημιουργείται λοιπόν μια τριμερής σχέση, με εμπλεκόμενα μέρη τον εγγυητή, τον εντολέα και το δικαιούχο. (Η σχέση υπάρχει πιθανότητα να είναι και τετραμερής σε περίπτωση που εντολέας και πρωτοφειλέτης δεν είναι το ίδιο πρόσωπο).

Οι εγγυητικές επιστολές είναι στην ουσία συμβάσεις (δικαιοπραξίες) με τις οποίες ο χρηματοοικονομικός οργανισμός αναλαμβάνει την υποχρέωση προς το δικαιούχο, ότι στην περίπτωση που ο οφειλέτης δεν εκπληρώσει την υποχρέωσή του, θα την εκπληρώσει ο εγγυητής και θα την εκπληρώσει για το ορισμένο ποσό που αναγράφεται, πάντα επακριβώς, στο σώμα της εγγυητικής επιστολής.

Οι Ε/Ε διαχωρίζονται σε αυτές που απευθύνονται προς το δημόσιο και ΝΠΔΔ και σε αυτές που απευθύνονται προς ιδιώτες και ΝΠΙΔ.

ΟΙ ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ, ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΦΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ, ΔΙΑΧΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΕ:

Συμμετοχής (Α' κατηγορίας)

την οποία ζητούν να παίρνουν όσοι θέλουν να συμμετέχουν σε ένα μειοδοτικό ή πλειοδοτικό διαγωνισμό, δημόσιο ή ιδιωτικό για προμήθεια ειδών ή κατασκευή ή ανάληψη έργων, προκειμένου να τη καταθέσουν προηγουμένως στον φορέα του διαγωνισμού. Το ποσό της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής συνήθως είναι ποσοστό 5% του συνολικού ύψους της προμήθειας του έργου.

Καλής Εκτέλεσης (Β' κατηγορίας)

που αφορά την τήρηση συμφωνιών και γενικά την εκπλήρωση όρων μίας σύμβασης ή την κάλυψη δασμών και φόρων εισαγομένων αγαθών προοριζομένων για εξαγωγή. Αυτή η εγγυητική επιστολή αντικαθιστά και ακυρώνει κατά κανόνα την εγγυητική επιστολή συμμετοχής που δεν έχει πλέον λόγο ύπαρξης. Το ποσό της είναι συνήθως ποσοστό 5% έως 10% του ύψους της αναλαμβανόμενης εργασίας.

Αντικατάστασης Κρατήσεων (Γ' κατηγορίας)

οι οποίες συνηθίζονται σε όλα τα Δημόσια έργα και ονομάζονται επίσης εγγυητικές δεκάτων (ή εικοστών σπανιότερα). Όταν αναλάβει μία επιχείρηση ένα έργο και καταθέσει την εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης και το έργο αρχίσει να εκτελείται, κατά διαστήματα γίνεται αποτίμηση των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί σε μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο, ελέγχεται από τον επιβλέποντα μηχανικό της υπηρεσίας ή του οργανισμού (για τον οποίο εκτελείται το έργο) και εγκρίνεται από την αρμόδια αρχή η πληρωμή. Αυτός ο λογαριασμός έχει καθιερωθεί να ονομάζεται πιστοποίηση έργου. Από κάθε πιστοποίηση που γίνεται ο εργολάβος δεν παίρνει όλο το ποσό. Ένα ποσοστό συνήθως 10% παρακρατείται και θα αποδοθεί στον εργολάβο όταν τελειώσει εμπρόθεσμα και σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τους όρους της σύμβασης το έργο που έχει αναλάβει αφού περάσει το προκαθορισμένο από τη σύμβαση χρονικό διάστημα από την παράδοση του έργου για να διαπιστωθεί η καλή λειτουργία του. Αυτό το διάστημα είναι κατά κανόνα ένα ή δύο χρόνια από την παράδοση του έργου και όπως είναι φυσικό ο εργολάβος έχει πάντα ανάγκη από μετρητά για τη συνέχιση των εργασιών και την εκτέλεση του έργου αλλά και σε τελευταία ανάλυση τα ποσά αυτά που παρακρατούνται παραμένουν ανεκμετάλλευτα γι' αυτό το λόγο προσκομίζει (στην υπηρεσία - οργανισμό) μία εγγυητική επιστολή από ένα χρηματοοικονομικό οργανισμό με την οποία αντικαθιστά τα μετρητά. Με αυτόν τον τρόπο ο οργανισμός εξασφαλίζεται με την εγγυητική επιστολή που αποτελεί συμπληρωματική καλή εκτέλεση και ο εργολάβος εισπράττει όλο το ποσό της πιστοποίησης.

Προκαταβολής (Γ' κατηγορίας).

Τις περισσότερες φορές στη σύμβαση εκτέλεσης ενός έργου ή προμήθειας ειδών που υπογράφεται ύστερα από την κατακύρωση του διαγωνισμού προβλέπεται η ανάληψη μίας προκαταβολής. Για την είσπραξη αυτής της προκαταβολής προσκομίζεται εγγυητική επιστολή χρηματοοικονομικού οργανισμού. Το ποσό της προκαταβολής παρακρατείται ή στο τέλος της εκτέλεσης της παραγγελίας όταν αφορά προμήθεια ειδών στο Δημόσιο ή κατά τις τμηματικές παραδόσεις. Μπορεί επίσης να παρακρατηθεί σταδιακά σύμφωνα με την σύμβαση από κάθε πιστοποίηση όταν αφορά κατασκευαστικό έργο.

Εξωτερικού (Γ' κατηγορίας), οι οποίες εκδίδονται είτε με εντολή μιας τράπεζας (κυρίως του εξωτερικού) με την αντεγγύησή της, είτε με εντολή του πελάτη οπότε απευθύνονται σε τράπεζες του εξωτερικού, σε οίκους του εξωτερικού, σε κρατικές αρχές του εξωτερικού για έργα ημεδαπών εταιρειών στο εξωτερικό. Οι εγγυητικές επιστολές εξωτερικού που απευθύνονται σε τράπεζες ή

οίκους του εξωτερικού μπορεί να αφορούν την κάλυψη κινδύνων ανάλογων με εκείνους των Ε/Ε εσωτερικού (καλή πληρωμή Φ/Ε, καλή εκτέλεση, συμμετοχή κ.λ.π.) κατά κανόνα όμως αφορούν την πληρωμή συναλλαγματικών που υπογράφονται για τον προθεσμιακό διακανονισμό της αξίας εισαγομένων ειδών.

Πληρωμής (Γ' κατηγορίας)

με τις οποίες εξασφαλίζεται η εξόφληση μιας οφειλής ή της αξίας αγοραζομένων ειδών κ.λπ. Διακρίνονται σε αξίας και καταβολής δόσεων.

11. ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ

Ένα προϊόν μεγάλης σημασίας που παρέχουν οι τράπεζες στις επιχειρήσεις σήμερα είναι και αυτό της τακτοποίησης της μισθοδοσίας των υπαλλήλων. Μέσω της μισθοδοσίας η τράπεζα δεν επιτυγχάνει απλά την αύξηση του πελατολογίου της αλλά επιπλέον επιτυγχάνει την απόκτηση ενεργού πελατολογίου, εφόσον οι μισθοδοτούμενοι, όσο θα πληρώνονται μέσω τραπέζης, θα έρχονται σε επαφή με κάποιο από τα δίκτυα εξυπηρέτησης-πώλησης της τράπεζας. Παράλληλα είναι σημαντικό ότι η τράπεζα πλέον έχει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα των συγκεκριμένων πελατών αφού πλέον γνωρίζει κάθε πότε αυτοί πληρώνονται, τι μισθό παίρνουν κα.

Παράλληλα όμως με την τράπεζα, απαιτείται η ύπαρξη ωφελειών και για τα άλλα δύο μέλη αυτής της τριγωνικής σχέσης που διαμορφώνεται από το προϊόν της μισθοδοσίας για να καταστεί εφικτή. Για το λόγο αυτό οι τράπεζες ενισχύουν τα προγράμματα μισθοδοσίας με μια σειρά από πλεονεκτήματα τόσο για τους εργοδότες όσο και για τους εργαζόμενους.

Από την πλευρά του εργοδότη, το βασικό προνόμιο είναι η ευκολία στην πληρωμή των υπαλλήλων και συνάμα στην παρακολούθηση του κόστους εργασίας . Ο εργοδότης πλέον αρκεί να καταθέσει τα χρήματα που απαιτούνται για το σύνολο των μισθοδοσιών του μήνα συνήθως στο λογαριασμό όψεως της επιχείρησης. Παράλληλα θα πρέπει να έχει ετοιμάσει μια λίστα με τα ονόματα των υπαλλήλων και δίπλα σε κάθε ένα από αυτά να έχει σημειώσει το ποσό του μισθού που του αναλογεί .

Η τράπεζα από εκεί και πέρα αναλαμβάνει όλα τα περαιτέρω. Έτσι ο εργοδότης απαλλάσσεται από τον κίνδυνο τυχών λαθών στο μέτρημα, όπως και από τον κίνδυνο να κλαπούν τα χρήματα της μισθοδοσίας κτλ. Επιπλέον σε μισθοδοσίες μεγάλων επιχειρήσεων, πολλές φορές οι τράπεζες παρέχουν και ασφαλιστική κάλυψη των υπαλλήλων που σίγουρα αυτό μεταφράζεται και ως ένα άμεσα οικονομικό όφελος για την επιχείρηση.

Επιπλέον επιγραμματικά να αναφέρουμε τα παρακάτω προνόμια που συναντάμε για τις επιχειρήσεις :

- 1) Επεξεργασία στοιχείων για έκδοση μισθοδοσίας.
- 2) Αποστολή αρχείου στις Τράπεζες για κατάθεση στους λογαριασμούς των εργαζομένων.
- 3) Ετοιμασία μηνιαίων μισθοδοτικών καταστάσεων και εκκαθαριστικών σημειωμάτων.
Απόδοση ασφαλιστικών εισφορών στα ασφαλιστικά ταμεία.
- 4) Ετοιμασία και υποβολή της ετήσιας κατάστασης στις Επιθεωρήσεις Εργασίας.
- 5) Έκδοση βεβαιώσεων αποδοχών και παροχή στοιχείων για την έκδοση της περιοδικής και της οριστικής δήλωσης Φ.Μ.Υ. καθώς και του λογιστικού άρθρου.
- 6) Υπολογισμός προϋπολογισμού και προβλέψεις κόστους ανθρώπινου δυναμικού.

Ως προς τους εργαζόμενους τα προνόμια είναι συνήθως πολύ περισσότερα.

Μερικά από αυτά είναι το προνομιακό πιστωτικό επιτόκιο του λογαριασμού μισθοδοσίας (που συνήθως πρόκειται για τρεχούμενο λογαριασμό). Αντίστοιχα οι μισθοδοτούμενοι έχουν προνομιακό επιτόκιο και στις διάφορες κατηγορίες χορήγησης, από πιστωτικές κάρτες μέχρι δάνεια καταναλωτικά και επισκευαστικά. Καλύτερο είναι συνήθως και το επιτόκιο στη συγκέντρωση καταναλωτικών οφειλών που απολαμβάνουν.

Τέλος, επιγραμματικά μπορούμε να αναφέρουμε μια σειρά από εξίσου σημαντικά προνόμια που αφορούν τους εργαζομένους :

- 1) Λογαριασμός μισθοδοσίας με προνομιακό επιτόκιο κατάθεσης και όριο υπερανάληψης.
- 2) Δωρεάν πάγιες εντολές για την αυτόματη εξόφληση λογαριασμών και άλλων τακτικών καταβολών.
- 3) Πιστωτικές κάρτες χωρίς ετήσια συνδρομή.
- 4) Καταναλωτικά δάνεια καθώς επίσης και προγράμματα συγκέντρωσης και εξόφλησης οφειλών με προνομιακά επιτόκια, μειωμένα έξοδα φακέλου.

- 5) Αποταμιευτικά, Συνταξιοδοτικά και Επενδυτικά Προγράμματα με προνομιακούς όρους ως προς το μέγεθος της ελάχιστης δόσης ή την περιοδικότητα των καταβολών.
- 6) Ασφαλιστικά προϊόντα με προνομιακούς όρους, όπως για παράδειγμα πακέτο κάλυψης εξωνοσοκομειακής περίθαλψης, ασφάλιση αυτοκινήτων σε συνδυασμό με οδική βοήθεια, κάλυψη κατοικίας κλπ.

11.ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

11.1 ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Το αμοιβαίο κεφάλαιο είναι ομάδα περιουσίας, που αποτελείται από κινητές αξίες και μετρητά, της οποίας τα επί μέρους στοιχεία ανήκουν εξ αδιαιρέτου σε περισσότερα πρόσωπα. Για τη σύσταση του αμοιβαίου κεφαλαίου απαιτείται άδεια από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και η διαχείρισή του αναλαμβάνεται υποχρεωτικά από Ανώνυμο Εταιρεία Διαχείρισεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων. Το Αμοιβαίο Κεφάλαιο χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι στερείται νομικής προσωπικότητας.

Βασικό στοιχείο της διαχείρισής του αποτελεί η διαίρεση της περιουσίας του σε ισάξια μερίδια. Τα μερίδια αποτελούν ονομαστικούς τίτλους και εκδίδονται από την Α.Ε.Δ.Α.Κ.

Οι επενδυτές που επιθυμούν να τοποθετήσουν τα διαθέσιμά τους στο αμοιβαίο κεφάλαιο αγοράζουν κάποια από τα μερίδια. Οι κάτοχοι των μεριδίων αυτών αποτελούν τους μεριδιούχους του αμοιβαίου κεφαλαίου. Ο αριθμός των μεριδίων που θα αγοραστούν εξαρτάται από το τοποθετούμενο κεφάλαιο και την τιμή των μεριδίων.

Αν, για παράδειγμα, υποθέσουμε ότι η τιμή συμμετοχής ενός μεριδίου κατά την ημέρα που πραγματοποιείται μια επένδυση ανέρχεται σε 5, 5584 ευρώ και το επενδύόμενο ποσό είναι 5.000 ευρώ, τα μερίδια που θα αποκτηθούν από τον επενδυτή ανέρχονται σε 899,5394.

Η τιμή των μεριδίων μεταβάλλεται καθημερινά, αφού τα κεφάλαια του αμοιβαίου επενδύονται σε χρηματοοικονομικά κυρίως προϊόντα των οποίων η τιμή μεταβάλλεται, λόγω της καθημερινής τους διαπραγμάτευσης στις αγορές, αλλά και λόγω της απόδοσης των χρηματοοικονομικών αυτών προϊόντων, όπως αυτή εκφράζεται με τα μερίσματα, τα τοκομερίδια,

τους τόκους, κ.ο.κ.

Ο αριθμός των μεριδίων ενός αμοιβαίου κεφαλαίου μπορεί να αυξάνεται ή να μειώνεται, αφού νέοι επενδυτές αγοράζουν μερίδια οι υφιστάμενοι μεριδιούχοι εγκαταλείπουν τη θέση τους πουλώντας μερίδια.

Η συνολική περιουσία του αμοιβαίου κεφαλαίου, αποτιμημένη σε τρέχουσες τιμές, αποτελεί το συνολικό ενεργητικό του. Δεδομένης της καθημερινής αποτίμησης των χρηματοοικονομικών τίτλων και λοιπών θέσεων, που περιλαμβάνονται στο αμοιβαίο κεφάλαιο, και λαμβανομένων υπόψη των δεδουλευμένων τόκων, το ενεργητικό του αμοιβαίου κεφαλαίου, όπως συμβαίνει και με την τιμή του μεριδίου, μεταβάλλεται καθημερινά. Το τελικό καθημερινό ύψος του ενεργητικού εξαρτάται και από τις νέες συμμετοχές ή τις αποχωρήσεις (εξαγορές) από αυτό.

Τα Αμοιβαία Κεφάλαια δεν καταβάλλουν τόκο και δεν εξασφαλίζουν προκαθορισμένες αποδόσεις. Η απόδοση επομένως για το μεριδιούχο προκύπτει από τη διαφορά της αξίας του κεφαλαίου της επένδυσης και της αποτίμησης αυτού σε μελλοντικό της τοποθέτησης χρόνο. Η τιμή του μεριδίου ακολουθεί την εκάστοτε αποτίμηση της περιουσίας του αμοιβαίου.

Η μεταβολή της τιμής του μεριδίου, ανάλογα με τους τίτλους που περιλαμβάνει το αμοιβαίο κεφάλαιο, μπορεί να είναι μεγάλη και επομένως η απόδοση της επένδυσης, θετική ή αρνητική, μπορεί να είναι υψηλή. Η πιθανή υψηλή μεταβλητότητα της τιμής κατέστησε αναγκαία την ενημέρωση των επενδυτών και οδήγησε στη διαμόρφωση της βασικής αρχής, η οποία αναφέρεται υποχρεωτικά σε κάθε έντυπο, ανακοίνωση ή διαφημιστικό μήνυμα σχετικό με τα αμοιβαία κεφάλαια, ότι: «Τα αμοιβαία κεφάλαια δεν έχουν εγγυημένη απόδοση και οι προηγούμενες αποδόσεις δεν διασφαλίζουν τις μελλοντικές».

Οι πρόσοδοι του Αμοιβαίου Κεφαλαίου από τόκους, μερίσματα, κ.ο.κ. μπορούν να διανέμονται στους μεριδιούχους στο τέλος κάθε χρήσης, μετά την αφαίρεση των εξόδων, αν και συνήθως δεν διανέμονται αλλά επενδύονται, αυξάνοντας έτσι το ενεργητικό του αμοιβαίου και ταυτόχρονα τα μερίδια του κάθε μεριδιούχου.

Η περιουσία του Αμοιβαίου Κεφαλαίου, δηλαδή οι μετοχές, τα ομόλογα, οι καταθέσεις, κ.ο.κ., προστατεύονται με τη φύλαξη των τίτλων αυτών σε τράπεζα που λειτουργεί μόνιμα στην Ελλάδα (ελληνική ή ξένη), η οποία εκτελεί χρέη θεματοφύλακα (custodian). Ουσιαστικά ο θεματοφύλακας είναι ο φύλακας της κοινής περιουσίας αφού έχει τη δυνατότητα ελέγχου της νομιμότητας των κινήσεων και της

τήρησης του κανονισμού του αμοιβαίου, ενώ ταυτόχρονα μεσολαβεί στην εκτέλεση των εντολών αγοράς και πώλησης χρεογράφων ή μετοχών που δίνονται από την Α.Ε.Δ.Α.Κ.

Στα καθήκοντα του θεματοφύλακα περιλαμβάνονται η συνυπογραφή των εξαμηνιαίων λογιστικών καταστάσεων του Αμοιβαίου Κεφαλαίου, η βεβαίωση για την καταβολή του αντιτίμου κατά τη συμμετοχή στο αμοιβαίο (διάθεση μεριδίων), η καταβολή εντός της νόμιμης προθεσμίας του σχετικού ποσού σε περίπτωση εξαγοράς μεριδίων και η ακύρωση των μεριδίων που εξαγοράζονται ή μεταβιβάζονται. Ο θεματοφύλακας ευθύνεται για κάθε αμέλεια σχετικά με την κάλυψη των καθηκόντων αυτών.

ΑΞΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗ ΤΙΜΗ

Καθημερινά υπολογίζονται και δημοσιεύονται τρεις τιμές για τα μερίδια κάθε αμοιβαίου κεφαλαίου: η καθαρή τιμή, η τιμή διάθεσης και η τιμή εξαγοράς.

Καθαρή Τιμή

Η καθαρή τιμή του κάθε μεριδίου ενός αμοιβαίου κεφαλαίου προκύπτει από τη διαίρεση του συνολικού αριθμού των μεριδίων του με την αξία του ενεργητικού του.

Δηλαδή ισχύει η σχέση:

Καθαρή Τιμή Μεριδίου = $\frac{\text{Σύνολο Καθαρού Ενεργητικού}}{\text{Αριθμός Μεριδίων}}$

Βάσει της καθαρής τιμής υπολογίζονται τόσο η απόδοση του κεφαλαίου όσο και οι τιμές διάθεσης και εξαγοράς. Το Καθαρό Ενεργητικό προκύπτει αφού από το αποτιμημένο ενεργητικό αφαιρεθούν τα έξοδα έως την ημέρα της αποτίμησης.

Τιμή Διάθεσης

Η τιμή διάθεσης είναι η τιμή με την οποία αγοράζει τα μερίδια ο επενδυτής από την Α.Ε.Δ.Α.Κ και ισούται με την καθαρή τιμή πλέον της προμήθειας διάθεσης που εισπράττει η Α.Ε.Δ.Α.Κ

Τιμή Διάθεσης= Καθαρή Τιμή * (1 + Προμήθεια διάθεσης)

Τιμή Εξαγοράς

Η τιμή εξαγοράς είναι η τιμή με την οποία αγοράζει τα μερίδια η Α.Ε.Δ.Α.Κ από τον επενδυτή και ισούται με την καθαρή τιμή μειωμένη κατά την προμήθεια εξαγοράς που εισπράττει η Α.Ε.Δ.Α.Κ

Τιμή Εξαγοράς = Καθαρή Τιμή * (1-Προμήθεια εξαγοράς)

Τόσο η προμήθεια διάθεσης όσο και η προμήθεια εξαγοράς αποτελούν την αμοιβή της Α.Ε.Δ.Α.Κ και του Θεματοφύλακα για τις υπηρεσίες τους προς τους επενδυτές.

Πλεονεκτήματα Α/Κ

Σε σχέση με την άμεση τοποθέτηση σε τίτλους στο χρηματιστήριο ή σε άλλες αγορές από τους ίδιους τους επενδυτές (μικρούς ή μεγάλους) υπάρχουν σημαντικά πλεονεκτήματα υπέρ των τοποθετήσεων σε αμοιβαία κεφάλαια. Καταρχάς επιτυγχάνεται μείωση του αναλαμβανόμενου κινδύνου, λόγω της μεγάλης διαφοροποίησης και διασποράς των τίτλων που υπάρχουν στα χαρτοφυλάκια των αμοιβαίων κεφαλαίων. Παράλληλα, η αναμενόμενη απόδοση των αμοιβαίων κεφαλαίων είναι υψηλότερη αναμενόμενη από την απόδοση των μεμονωμένων, συνήθως χαμηλού ύψους τοποθετήσεων, τόσο λόγω των οικονομιών κλίμακας που επιτυγχάνονται, όσο και λόγω της διαχείρισης των κεφαλαίων από εξειδικευμένα στελέχη των Α.Ε.Δ.Α.Κ. Επίσης δίνουν τη δυνατότητα σε μικρούς επενδυτές να εισέρχονται σε αγορές που απαιτούν τοποθετήσεις υψηλών ποσών ή και αγορές που οι ίδιοι δεν έχουν πρόσβαση ή δεν γνωρίζουν.

Ανάμεσα στα σημαντικά πλεονεκτήματα των αμοιβαίων κεφαλαίων συγκαταλέγονται η μεγάλη ρευστότητα που

αυτά προσφέρουν, η διαφάνεια στις συναλλαγές, η διασπορά των κεφαλαίων, αλλά και η δυνατότητα συμμετοχής στις αγορές χωρίς τη δέσμευση μεγάλων χρηματικών ποσών. Τέλος, ελκυστικό είναι και το φορολογικό καθεστώς των αμοιβαίων κεφαλαίων, καθώς οι αποδόσεις τους δεν υπόκεινται σε φορολογία.

Παράλληλα, καθώς μεγάλη μερίδα επενδυτών επιζητεί επενδύσεις χωρίς κίνδυνο για το κεφάλαιο τους, η Citibank έφερε πρώτη στην ελληνική αγορά σύνθετα επενδυτικά προϊόντα με χαρακτηριστικά προστασίας κεφαλαίου. Τα προϊόντα αυτά έχουν αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια σε βασικό τμήμα της γκάμας προϊόντων που είναι διαθέσιμα στους πελάτες. Μέσα από αυτήν την κατηγορία προϊόντων είναι δυνατή η συμμετοχή στην απόδοση ενός δείκτη ή ενός καλάθιού δεικτών, νομισμάτων, μετοχών, ακόμα και αμοιβαίων κεφαλαίων χωρίς κίνδυνο για το αρχικό κεφάλαιο. Πιο εξεζητημένες λύσεις επιτρέπουν τη συμμετοχή σε συγκεκριμένες επενδυτικές θεματολογίες, όπως η ακίνητη περιουσία, τα αγαθά, οι εναλλακτικές μορφές ενέργειας, κλπ.

Γενικά, πελάτες οι οποίοι επενδύουν σε προϊόντα προστατευμένου κεφαλαίου μπορούν να προσδοκούν αποδόσεις δυνητικά υψηλότερες από αυτές ενός παραδοσιακού λογαριασμού καταθέσεων, σε συνδυασμό πάντα με την προστασία του αρχικού τους κεφαλαίου επένδυσης. Συγχρόνως όμως, θα πρέπει να είναι διατεθειμένοι, στις περισσότερες περιπτώσεις, να αποδεχθούν πως δε θα λαμβάνουν τακτικό εισόδημα (πχ. ένα ετήσιο τοκομερίδιο στην περίπτωση ενός λογαριασμού καταθέσεων). Θα πρέπει επίσης να είναι βέβαιοι πως δε θα χρειαστούν το κεφάλαιο που θα επενδύσουν σε αυτά τα προϊόντα πριν τη λήξη της επένδυσης, καθώς η προστασία κεφαλαίου ισχύει μόνο εφόσον ο πελάτης διατηρήσει την επένδυσή του μέχρι τη λήξη της.

Τα παραπάνω, όμως, προϊόντα είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν και συνδυαστικά. Μέσα από ένα συνδυασμό προϊόντων προθεσμιακής κατάθεσης και επένδυσης, ο πελάτης μπορεί να απολαύσει υψηλότερα επιτόκια για ένα μέρος του κεφαλαίου του και ενδεχομένως πρόσθετες αποδόσεις για το υπόλοιπο των χρημάτων του.

Η σωστή κατανομή των κεφαλαίων ενός πελάτη μεταξύ παραδοσιακών καταθετικών προϊόντων και επενδυτικών προϊόντων μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του, αλλά και να μεγιστοποιήσει τις αποδόσεις του.

Τα Αμοιβαία Κεφάλαια προσφέρουν στους επενδυτές:

➤Επαγγελματική διαχείριση

Η ομάδα ειδικών αναλυτών η οποία αναλαμβάνει τη διαχείριση του Αμοιβαίου Κεφαλαίου διαθέτει μεγάλη εμπειρία και γνώσεις και εγγυάται ότι η επενδυτική πολιτική του Αμοιβαίου Κεφαλαίου παραμένει συνεπής με τον επενδυτικό του στόχο.

➤Διασπορά

Τα Αμοιβαία Κεφάλαια επενδύουν σε ένα εύρος τοποθετήσεων, με αποτέλεσμα να μειώνεται ο επενδυτικός κίνδυνος ο οποίος προκύπτει από μια μεμονωμένη επένδυση.

➤Ρευστότητα

Ο επενδυτής των Αμοιβαίων Κεφαλαίων μπορεί μέσα σε ένα μικρό χρονικό διάστημα να εξαγοράσει μέρος ή ολόκληρη την επένδυση του. Το συγκεκριμένο πλεονέκτημα είναι ιδιαίτερα σημαντικό στο χώρο των επενδύσεων σε μετοχές και σε σχέση με την απευθείας επένδυση στις κεφαλαιαγορές, όπου πολλές φορές ο επενδυτής δεν βρίσκει αγοραστής για τους τίτλους του λόγω απόλυτης πτώσης της τιμής μιας μετοχής.

➤Διαπραγματευτική Δύναμη

Ο επενδυτής ο οποίος συμμετέχει ακόμα και με ένα μικρό ποσό στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο αποκτά τη διαπραγματευτική δύναμη ολόκληρου του Αμοιβαίου Κεφαλαίου το οποίο λόγω του μεγέθους του απολαμβάνει πιο ευνοϊκούς όρους στις συναλλαγές στις διάφορες αγορές.

➤Υπηρεσίες

Τα Αμοιβαία Κεφάλαια προσφέρουν μια σειρά από σημαντικές υπηρεσίες με αποτέλεσμα την αύξηση του τελικού οφέλους του επενδυτή. Οι υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνουν αυτόματη επανεπένδυση μερίσματος, δυνατότητα επενδυτικού σχεδιασμού, ευελιξία, ευκολία στη συναλλαγή κ.α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ Α/Κ

Στην Ελλάδα με την απόφαση 2312 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΦΕΚ, τεύχος Β', αρ. 498, 22/5/98) τα αμοιβαία κεφάλαια κατατάσσονται στις εξής κατηγορίες:

α) Αμοιβαία Διαθεσίμων. Επενδύουν κυρίως σε προϊόντα χρηματαγοράς, δευτερευόντως σε τίτλους σταθερού εισοδήματος και έως 10% σε μετοχές.

β) Ομολογιακά Αμοιβαία. Επενδύουν κυρίως σε

μακροπρόθεσμους τίτλους σταθερού εισοδήματος και έως 10% σε μετοχές.

γ) Μετοχικά Αμοιβαία. Επενδύουν κυρίως σε μετοχές εταιρειών εισηγμένων στο χρηματιστήριο.

δ) Μικτά Αμοιβαία. Επενδύουν σε συνδυασμό προϊόντων των προηγούμενων κατηγοριών.

ε) Ειδικού Τύπου Αμοιβαία. Επενδύουν κυρίως σε συγκεκριμένους κλάδους (π.χ. τεχνολογία, πληροφορική, κατασκευές κλ.) και τουλάχιστον 10% σε τίτλους σταθερού εισοδήματος.

Η ανωτέρω διάκριση βασίζεται στις τοποθετήσεις των αμοιβαίων κεφαλαίων και την αναμενόμενη απόδοση αυτών δεδομένου του αναλαμβανόμενου κινδύνου. Ο χαρακτηρισμός ενός αμοιβαίου κεφαλαίου προϋποθέτει επένδυση στην αντίστοιχη κατηγορία τίτλων (μετοχές, ομόλογα, κ.ο.κ.) τουλάχιστον σε ποσοστό 65% επί του μέσου συνολικού τριμηνιαίου ενεργητικού τους.

Όσον αφορά τη γεωγραφική περιοχή επένδυσης οι πέντε κατηγορίες ομαδοποιούνται σε **αμοιβαία εσωτερικού, αμοιβαία εξωτερικού** και **διεθνή αμοιβαία**.

Αρχικά η κατάταξη των αμοιβαίων κεφαλαίων σε κατηγορίες έγινε με την απόφαση 6037/9.7.1996 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Βασικό κριτήριο για την κατάταξη, και στην απόφαση αυτή, αποτελούν οι τίτλοι που κατευθύνονται τα κεφάλαια του αμοιβαίου. Επιτυγχάνεται έτσι αντιστοιχία ονομασίας του αμοιβαίου κεφαλαίου με το σκοπό που αναφέρεται στον κανονισμό του και τη σύνθεση του ενεργητικού του. Παράλληλα καλύπτεται η ανάγκη για πληρέστερη πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού που τοποθετεί τις αποταμιεύσεις του σε μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων. Για την επίτευξη του στόχου της κατηγοριοποίησης και ενημέρωσης θεωρείται ότι:

1. Η έκφραση «κυρίως» που εμφανίζεται στον πίνακα αντιπροσωπεύει ποσοστό τουλάχιστον 65% του συνολικού ενεργητικού του αμοιβαίου κεφαλαίου, το οποίο θα ισχύει κατά μέσο όρο τριμηνίας και θα πρέπει να είναι επενδυμένο στην αντίστοιχη κατηγορία τίτλων.
2. Σε περίπτωση παρέκκλισης από το ποσοστό αυτό σε δύο συνεχείς τριμηνίες η ΑΕ.Δ.ΑΚ υποχρεούται να εξηγήσει τους λόγους παρέκκλισης στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η οποία κατά την κρίση της είναι δυνατόν να ζητήσει αλλαγή του σκοπού ή της ονομασίας του αμοιβαίου κεφαλαίου.
3. Οι Α.Ε.Δ.Α.Κ υποβάλλουν στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εντός δεκαημέρου από τη λήξη του

τριμήνου την ποσοστιαία σύνθεση των αμοιβαίων κεφαλαίων που διαχειρίζονται σε μέσο όρο τριμηνίας.

Διεθνώς, οι κυριότερες κατηγορίες των αμοιβαίων κεφαλαίων διακρίνονται σε:

Balanced funds (μικτά)

Επενδύουν μεγάλο ποσοστό των κεφαλαίων σε τίτλους σταθερής απόδοσης και ελάχιστα σε τίτλους με κυμαινόμενη απόδοση, περιορίζοντας έτσι τον κίνδυνο.

Bond/Income funds (ομολογιακά)

Τοποθετούν τα κεφάλαιά τους σχεδόν αποκλειστικά σε τίτλους σταθερής απόδοσης (ομόλογα, ομολογίες, κ.ο.κ.) και για το λόγο αυτό έχουν το μικρότερο επενδυτικό κίνδυνο.

Growth funds (αναπτυξιακά)

Πρόκειται για αμοιβαία κεφάλαια που επενδύουν το μεγαλύτερο μέρος του ενεργητικού τους σε μετοχές και φέρουν υψηλό κίνδυνο.

Blue Chip funds

Επενδύουν σε μετοχές που χαρακτηρίζονται blue chips.

Country funds (χώρας)

Επενδύουν αποκλειστικά σε μετοχές και λοιπά χρηματοοικονομικά προϊόντα μιας μόνο χώρας.

Money-markets funds (χρηματαγοράς ή διαχείρισης διαθεσίμων)

Τοποθετούνται κυρίως σε προϊόντα της χρηματαγοράς και φέρουν χαμηλό κίνδυνο και χαμηλή αναμενόμενη απόδοση.

Index funds (επί δεικτών)

Τοποθετούνται σε δείκτες ή σε μετοχές που συμμετέχουν σε δείκτες των χρηματιστηριακών αγορών.

Sector funds (κλαδικά)

Τοποθετούν το ενεργητικό τους σε μετοχές κάποιου κλάδου, όπως τραπεζών, εταιρειών πληροφορικής, κατασκευαστικών εταιρειών, στοχεύοντας σε υψηλά κέρδη, αναλαμβάνοντας όμως το σύνολο του ειδικού (συστημικού) κινδύνου, ο οποίος περιορίζεται με τοποθετήσεις σε μετοχές διαφορετικών κλάδων.

International bond funds (διεθνή ομολογιών)

Επενδύουν σε χρεόγραφα, κυρίως σε ομολογίες και ομόλογα, κρατικά ή ιδιωτικά, με εκδότες και διαπραγματεύονται σε διαφορετικές χώρες, ενσωματώνοντας έτσι το συναλλαγματικό κίνδυνο αλλά και την απόδοση σε περίπτωση θετικής, για τη θέση,

International growth funds (διεθνή αναπτυξιακά)

Τοποθετούνται σε μετοχές που διαπραγματεύονται σε πολλά χρηματιστήρια ξένων χωρών και εμπεριέχουν όλα τα στοιχεία του συναλλαγματικού κινδύνου

11.2 ΟΜΟΛΟΓΑ

Το ομόλογο ή ομολογία αποτελεί χρεόγραφο (αξιόγραφο) στο οποίο είναι ενσωματωμένο δικαίωμα είσπραξης από τον κάτοχό του ορισμένου ποσού ή ποσών τα οποία θα καταβληθούν από τον εκδότη του σε προκαθορισμένους χρόνους έως τη λήξη του. Τα ποσά που θα καταβληθούν ισούνται με την αναγραφόμενη στο ομόλογο ονομαστική του αξία και πιθανόν, ανάλογα με τα ειδικότερα χαρακτηριστικά του, πλέον κάποιων ποσών (κουπονιών ή τοκομεριδίων). Βασικό στοιχείο για την ενάσκηση του ενσωματωμένου στο ομόλογο δικαιώματος ή για τη μεταβίβαση αυτού αποτελεί η κατοχή του, σε φυσική ή σε άυλη μορφή. Σε κάθε περίπτωση το ομόλογο αποτελεί τμήμα ενός ομολογιακού δανείου. Η ονομαστική αξία του ομολόγου προκύπτει από τη διαίρεση του συνολικού ύψους του ομολογιακού δανείου με τον αριθμό των ομολόγων, δηλαδή των ισόποσων τμημάτων, που ο εκδότης του έχει επιλέξει να διαιρέσει το ομολογιακό δάνειο. Η διαίρεση αυτή του ομολογιακού δανείου διευκολύνει τη διάθεσή του.

Από χρηματοοικονομική άποψη το ομόλογο αποτελεί για μεν τον κάτοχό του επένδυση, και κατά συνέπεια στοιχείο του ενεργητικού του, για δε τον εκδότη του δανεισμό ή μέσο άντλησης κεφαλαίων και επομένως στοιχείο του παθητικού του. Τα ομόλογα μπορούν να κατηγοριοποιηθούν καταρχάς στα ομόλογα του δημοσίου και στα ομόλογα των επιχειρήσεων. Οι μορφές των ομολόγων της μιας ή της άλλης κατηγορίας είναι πολλές και τα χαρακτηριστικά τους προσδιορίζονται από τον εκδότη και την ανάγκη εύκολης διάθεσης αυτών. Κύριοι παράγοντες λαμβανόμενοι υπόψη για τη συγκεκριμενοποίηση της μορφής και της διαμόρφωσης των όρων, άρα και της λειτουργίας, ενός ομολόγου είναι η μαθηματική του προσέγγιση και το υφιστάμενο σχετικό θεσμικό πλαίσιο. Έτσι, δημιουργούνται ομόλογα σταθερής απόδοσης, ομόλογα μηδενικού τοκομεριδίου, ομόλογα κυμαινόμενου επιτοκίου, ομόλογα τιμαριθμοποιημένα, ομόλογα με τοκομερίδιο, δημοτικά ομόλογα, ομόλογα εισοδήματος, ανακλήσιμα ομόλογα, ομόλογα του δημοσίου, μετατρέψιμα ομόλογα, εξασφαλισμένα ομόλογα, ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης, ομόλογα δύο νομισμάτων, ευρωομόλογα, αποταμιευτικά ομόλογα, κ.ο.κ.

Κοινό χαρακτηριστικό όλων των ομολόγων είναι η μεγάλη τους διάρκεια, η οποία υπερβαίνει σε κάθε περίπτωση το ένα έτος, ενώ μπορεί να ανέλθει σε τριάντα ή περισσότερα έτη. Τα ομόλογα του δημοσίου των Η.Π.Α με διάρκεια έως δέκα έτη καλούνται Treasury Notes, ενώ εκείνα με μεγαλύτερη διάρκεια καλούνται Treasury Bonds. Στη χώρα μας έχουν εκδοθεί ομόλογα του ελληνικού δημοσίου με διάρκεια έως και 20 έτη.

Η μεγάλη διάρκεια των ομολόγων τα κατατάσσει στα χρηματοοικονομικά προϊόντα της κεφαλαιαγοράς και με δεδομένο τον υψηλότερο πιστωτικό κίνδυνο που εμπεριέχουν σε σχέση με τα χρηματοοικονομικά προϊόντα της χρηματαγοράς, λόγω ακριβώς της μεγάλης τους διάρκειας, φέρουν και υψηλότερη απόδοση.

Σημαντική παράμετρος στη λειτουργία του κάθε ομολόγου είναι η δυνατότητα διαπραγμάτευσής του στη δευτερογενή αγορά και η διαμόρφωση των μεγεθών του, όπως της τιμής και της απόδοσής του σ' αυτή.

ΑΠΟ ΑΘΡΟ ΤΟΥ Του Νεκτάριου Β. Νώτη

Μπορεί ο χρυσός να χαρακτηρίζεται ως «ασφαλές καταφύγιο» για τους επενδυτές, στις περιόδους κρίσεων, ο χρηματιστηριακός του, όμως, χαρακτήρας έχει ως αποτέλεσμα η τιμή του να υπόκειται σε συνεχείς διακυμάνσεις, χωρίς μάλιστα να διασφαλίζεται το αρχικό κεφάλαιο.

Τα κρατικά ομόλογα είναι, λοιπόν ασφαλέστερη επένδυση. Στα πλεονεκτήματά τους είναι ότι διασφαλίζετε το κεφάλαιό περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη επένδυση, αφού για να αντιμετωπίσετε πρόβλημα πρέπει να πτωχεύσει το κράτος, του οποίου έχετε αγοράσει τα ομόλογα.

Αν επενδύσετε σε ομόλογα κραταιών οικονομιών, όπως κρατών της Ευρωζώνης, τότε το κεφάλαιό σας είναι εξασφαλισμένο. Επιπλέον, έχετε σίγουρη απόδοση, που σε πολλές περιπτώσεις- είναι υψηλότερη σε μακροχρόνιο επίπεδο από αυτές των καταθέσεων.

Στα μειονεκτήματά τους περιλαμβάνεται το γεγονός ότι το κεφάλαιο παραμένει κλειδωμένο για πολλά χρόνια αν θέλετε να πάρετε την προβλεπόμενη απόδοση (εκτός αν είστε τυχεροί και κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσής του, φτάσει πάνω από την ονομαστική αξία). Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι μειώνεται η ευελιξία στις κινήσεις του επενδυτή. Βέβαια, σε περιόδους όπως αυτή που διανύουμε, όλοι αναζητούν την ασφάλεια και όχι την ευελιξία. Πώς διαμορφώνονται, όμως, οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων;

Όσο μεγαλύτερης διάρκειας είναι το ομόλογο, τόσο υψηλότερη και η απόδοση.

Μπορεί να επενδύσει οποιοσδήποτε;

Αρκεί να απευθυνθεί στην τράπεζά του. Δώστε ιδιαίτερη προσοχή στο ύψος των προμηθειών, ώστε να κρίνετε από ποιο ποσό και πάνω σας συμφέρει να επενδύσετε. Να έχετε, επίσης, υπόψη σας ότι κάθε τράπεζα έχει τη δική της πολιτική στο ελάχιστο ποσό, που ζητά να καταβάλετε.

ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΔΕΚΑΕΤΩΝ ΟΜΟΛΟΓΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΕΛΛΑΔΑ	4,97%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	4,00%
ΓΑΛΛΙΑ	4,29%
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	4,46%
ΕΛΒΕΤΙΑ	2,76%
Η.Π.Α.	3,90%
ΙΑΠΩΝΙΑ	1,54%
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	5,52%
ΙΣΠΑΝΙΑ	4,63%
ΚΑΝΑΔΑΣ	3,79%
ΑΥΣΤΡΙΑ	4,41%
ΒΕΛΓΙΟ	4,58%
ΔΑΝΙΑ	4,55%

Του Νεκτάριου Β. Νώτη Crash Test αποδόσεων
14/10/2008

11.3 ΠΑΡΑΓΩΓΑ

Τα παράγωγα προϊόντα είναι συμβόλαια των οποίων η αξία προκύπτει από ένα πρωτογενές χρηματοοικονομικό προϊόν, τον υποκείμενο τίτλο, όπως μετοχή, ομόλογο, ξένο νόμισμα, δάνειο, δείκτη οργανωμένης αγοράς, επιτόκιο, εμπορεύματα, κ.λπ. Η αξία των παραγώγων προϊόντων προκύπτει από την αξία των πρωτογενών υφιστάμενων υποκείμενων τίτλων και η μεταβολή της αξίας τους έχει άμεση σχέση και ακολουθεί τη μεταβολή της αξίας των υποκείμενων προϊόντων.

Τα πλέον συνήθη χρηματοοικονομικά παράγωγα μπορούν να ταξινομηθούν σε μία, ή σε συνδυασμό περισσοτέρων, από τις παρακάτω κατηγορίες:

Προθεσμιακά Συμβόλαια (Forward Contracts),

**Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης (Future Contracts),
Προαιρέσεις Δικαιωμάτων (Options),
Ανταλλαγές (Swaps),
Λοιπά παράγωγα (hybrids), όπως FRAs, Caps, Floors,
Collars, Warrants,
Πιστωτικά Παράγωγα (Credit Derivatives).**

Υποκείμενος τίτλος, στον οποίο βασίζεται η δημιουργία κάποιου παραγώγου, μπορεί να είναι οιονδήποτε χρηματοοικονομικό προϊόν της χρηματαγοράς ή της κεφαλαιαγοράς καθώς και επιτόκια, δείκτες ή νομίσματα. Δηλαδή κάθε μία από της παραπάνω γενικές κατηγορίες περιλαμβάνει σειρά παραγώγων προϊόντων, που η λειτουργία τους είναι κοινή, με διαφοροποίηση μόνο ως προς την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του κάθε συγκεκριμένου υποκείμενου τίτλου.

Για παράδειγμα, υπάρχουν δικαιώματα προαίρεσης και συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης επί μετοχών, επί ομολόγων, επί χρηματιστηριακών δεικτών, επί επιτοκίων, επί ξένων νομισμάτων, κ.ο.κ.

Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα δεν είναι κάτι νέο ως ιδέα, αφού η πρώτη εμφάνισή τους ιστορικά αναφέρεται ότι έγινε στην αρχαία

Ελλάδα και το πρώτο συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης διαμορφώθηκε από το Θαλή τον Μιλήσιο με υποκείμενο τίτλο αγροτικά προϊόντα.

Η Χρήση των Παραγώγων Χρηματοοικονομικών Προϊόντων

Σήμερα, τα πιστωτικά ιδρύματα, οι λοιποί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και οι επενδυτές - θεσμικοί και ιδιώτες - περιορίζουν ή αντισταθμίζουν πλήρως τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους με τη χρήση των παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων. Τα πρώτα σχετικά προϊόντα που εμφανίστηκαν ήταν τα προθεσμιακά συμβόλαια με υποκείμενα νομίσματα ή συνάλλαγμα, όπου ο ένας αντισυμβαλλόμενος υποχρεούται να αγοράσει και ο άλλος να πουλήσει ξένο νόμισμα, προκαθορισμένης ποσότητας, σε συγκεκριμένη ισοτιμία σε μια μελλοντική ημερομηνία. Τα προθεσμιακά συμβόλαια δίνουν τη δυνατότητα στους αντισυμβαλλόμενους να αντισταθμίσουν τον κίνδυνο των μεγάλων διακυμάνσεων των ισοτιμιών. Η αντιστάθμιση των κινδύνων απετέλεσε και την αιτία εμφάνισης των χρηματοοικονομικών παραγώγων. Στη συνέχεια τα παράγωγα χρησιμοποιήθηκαν για μεταφορά των κινδύνων αλλά κυρίως και για επένδυση και κερδοσκοπία.

Μεταφορά κινδύνων

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα παρέχουν παράλληλα τη δυνατότητα στους κατέχοντες θέσεις, θετικές

(long) ή αρνητικές (short) - επενδυτές ή άλλους - να μεταφέρουν τον κίνδυνο που έχουν αναλάβει σε κάποιον που είναι διατεθειμένος να τον δεχτεί είτε έναντι κάποιας αμοιβής είτε στα πλαίσια των επενδυτικών του επιλογών. Για παράδειγμα, κάποιος επενδυτής που κατέχει ένα χαρτοφυλάκιο από μετοχές μπορεί να αγοράσει ένα δικαίωμα προαίρεσης πώλησης μετοχών επειδή εκτιμά ότι η τιμή των μετοχών θα μειωθεί ή μπορεί να πουλήσει ένα δικαίωμα μελλοντικής εκπλήρωσης σε μετοχές. Τον κίνδυνο μείωσης των τιμών των συγκεκριμένων μετοχών τον αναλαμβάνουν αντίστοιχα ο πωλητής του δικαιώματος αυτού ή ο αγοραστής του συμβολαίου μελλοντικής εκπλήρωσης που οι εκτιμήσεις τους διαφέρουν από αυτές των πρώτων. Εκτιμούν δηλαδή ότι οι τιμές των μετοχών θα έχουν ανοδική πορεία.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Η ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΤΗΣ EUROBANK EFG Η Eurobank EFG Χρηματιστηριακή

Που ενισχύει συνεχώς τη θέση της σε όλους τους τομείς δραστηριότητάς της στην Ελληνική και τις Διεθνείς αγορές και ταυτόχρονα βελτιώνει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η Eurobank EFG Χρηματιστηριακή, είναι η κορυφαία εταιρία στην Ελληνική χρηματιστηριακή αγορά, με βάση το μερίδιο αγοράς στο Χρηματιστήριο Αθηνών και στην Αγορά Παραγώγων, με μεγάλη διαφορά από τον ανταγωνισμό.

Το τμήμα Ανάλυσης της Eurobank EFG Χρηματιστηριακής είναι το πιο δυναμικό τμήμα ανάλυσης στην Ελλάδα. Παρέχει εμπειριστατωμένες και λεπτομερείς χρηματιστηριακές αναλύσεις καλύπτοντας 65 εταιρείες, περίπου το 85% της κεφαλαιοποίησης της ελληνικής αγοράς αλλά και εισηγμένες εταιρείες σε Χρηματιστήρια ανά τον κόσμο.

Επενδύοντας συνεχώς στις νέες τεχνολογίες η Eurobank Χρηματιστηριακή, δίνει την δυνατότητα για εναλλακτικούς τρόπους διαβίβασης εντολών με χρήση του Διαδικτύου (μέσω της ιστοσελίδας www.eurobanktrader.gr), εξασφαλίζοντας στους επενδυτές ταχύτητα ευκολία και μέγιστη ασφάλεια στις συναλλαγές τους.

Επίσης, ένα πλήρες τμήμα Διεθνών Χρηματιστηρίων βρίσκεται στη διάθεσή των επενδυτών για απευθείας συναλλαγές σε 23 διεθνή χρηματιστήρια, συναλλαγές στους μεγαλύτερους δείκτες μέσω Exchange Traded Funds, ενημέρωση για το κλίμα στις αγορές και τις προτάσεις των αναλυτών διεθνώς. Συνδυάζοντας την τεχνογνωσία, την σύγχρονη υποδομή και τα εξειδικευμένα στελέχη, μπορεί να σας προσφέρει τις υψηλότερες σε ποιότητα υπηρεσίες παρέχοντάς σας ένα μεγάλο εύρος

επιλογών σε Χρηματιστηριακά προϊόντα

Η Eurobank EFG Χρηματιστηριακή κατέχει σήμερα ηγετική θέση στους τομείς των Χρηματιστηριακών Συναλλαγών, των Παραγώγων, και της Παροχής Επενδυτικών Συμβουλών, με σύγχρονη τεχνογνωσία και υψηλής ποιότητας ανθρώπινο δυναμικό.

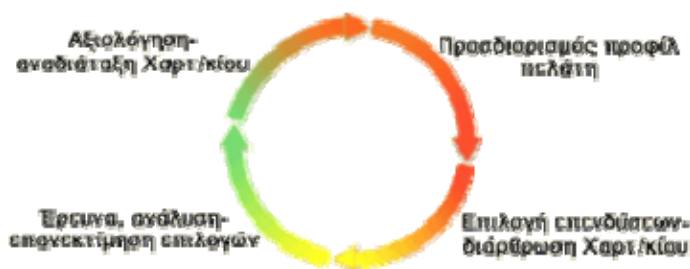
Διαμορφώνονται έτσι οι προϋποθέσεις για ανάπτυξη νέων δικτύων πωλήσεων επενδυτικών και χρηματιστηριακών προϊόντων, ισχυρότερη παρουσία στις διεθνείς αγορές και παροχή ολοκληρωμένων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στην ελληνική επιχείρηση, τον θεσμικό επενδυτή, τον πελάτη του Private Banking, καθώς και επέκταση στην Βαλκανική περιφέρεια στις παραπάνω δραστηριότητες.

Το Asset Management είναι η Διεύθυνση της Τράπεζας που εξειδικεύεται στην ενεργητική διαχείριση χαρτοφυλακίων πελατών με επενδύσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Αναγνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητες του κάθε επενδυτή, το Asset Management σχεδιάζει και αναπροσαρμόζει εξατομικευμένα χαρτοφυλάκια πάντοτε με γνώμονα το χρονικό ορίζοντα, την αντοχή στον επενδυτικό κίνδυνο, την προσδοκώμενη απόδοση και την ανάγκη εισοδήματος. Σε αυτή τη συνεχή διαδικασία αξιολόγησης εναλλακτικών μορφών επενδύσεων η Διεύθυνση Asset Management συνεργάζεται στενά με αρμόδιες διευθύνσεις και θυγατρικές της Τράπεζας EFG Eurobank Ergasias, τις Τράπεζες του Ομίλου Λάτση στο εξωτερικό, τη Deutsche Bank καθώς και άλλες διεθνείς Τράπεζες Επενδύσεων.

Το Asset Management απευθύνεται σε πελάτες της EFG Eurobank Ergasias, φυσικά πρόσωπα με εξαίρεση του θεσμικούς επενδυτές, με ελάχιστο προς επένδυση κεφάλαιο τα 300.000 Ευρώ, που αναζητούν επαγγελματική διαχείριση χαρτοφυλακίου με επενδύσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό σε συνδυασμό με την πλήρη διαφάνεια των επενδύσεων αυτών καθώς και την προσωπική επαφή, αλλά δεν επιθυμούν να έχουν τη διαρκή ενασχόληση με τον απαιτητικό αυτό τομέα. Η συμμετοχή του πελάτη του Asset Management περιορίζεται στον επιλεγμένο τύπο χαρτοφυλακίου καθώς επίσης και στο ποσό που είναι επενδεδυμένο. Η καθημερινή παρακολούθηση των αγορών και η διαχείριση του χαρτοφυλακίου πραγματοποιείται από τα εξειδικευμένα στελέχη του Asset Management.

Επειδή ο κάθε πελάτης χαρακτηρίζεται από ξεχωριστές

επενδυτικές ανάγκες, τα χαρτοφυλάκια είναι σχεδιασμένα ώστε να συνδέουν τους στόχους του κάθε πελάτη με την κατάλληλη μέθοδο επαγγελματικής διαχείρισης. Η βάση της διαχείρισης επενδύσεων που ακολουθείται από το Asset Management είναι μία δομημένη διαδικασία τεσσάρων σταδίων που περιλαμβάνει:

1. Προσδιορισμός του επενδυτικού προφίλ του πελάτη
2. Επιλογή επενδύσεων και διάρθρωση ατομικού χαρτοφυλακίου
3. Έρευνα, ανάλυση και επανεκτίμηση επενδυτικών επιλογών
4. Αξιολόγηση και αναδιάταξη χαρτοφυλακίων

Κατηγορίες των υπό διαχείριση λογαριασμών:

Για την πιο αποτελεσματική διαχείριση των χαρτοφυλακίων των πελατών, το Asset Management παρέχει τη δυνατότητα επιλογής πέντε βασικών κατηγοριών ανάλογα με τις ανάγκες και τους στόχους του κάθε πελάτη: Σταθερού Εισοδήματος, Εισοδήματος, Συντηρητικό, Μικτό, Επιθετικό

12. ΤΡΑΠΕΖΟΑΣΦΑΛΕΙΕΣ (BANKASSURANCE)

Πρόκειται για την πώληση ασφαλιστικών προϊόντων μέσω Τραπεζών και τραπεζικών δικτύων ή/και τραπεζικών προϊόντων μέσω ασφαλιστικών εταιρειών, με αξιοποίηση των πελατών της κάθεμιας από την άλλη εταιρία. Για την επιτυχία μιας τέτοιας συνεργασίας απαιτείται η δημιουργία και προσφορά ευέλικτων τραπεζικών και ασφαλιστικών ή σύνθετων χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών. Με τη συνεργασία αυτή οι τράπεζες επιτυγχάνουν επέκταση των δραστηριοτήτων τους με προσέγγιση νέων πελατών και αγορών.

Το όφελος της ασφαλιστικής εταιρείας προκύπτει από την είσοδο σε νέες αγορές και τη χρήση του δικτύου των

τραπεζών.

Η ανάπτυξη της σύνθετης αυτής διαδικασίας και συνεργασίας οφείλεται σε παράγοντες, όπως η απελευθέρωση της προσφοράς χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και η συνακόλουθη ανάπτυξη της τράπεζας πολλαπλών δραστηριοτήτων (universal banking), ο έντονος και αναπτυσσόμενος ανταγωνισμός στο χρηματοοικονομικό χώρο, η μείωση των επιτοκίων και η ζήτηση σύνθετων και αντισταθμισμένου κινδύνου τοποθετήσεων και η ανάπτυξη της τεχνολογίας που επιτρέπει τη γρήγορη και ασφαλή επικοινωνία και μεταφορά κεφαλαίων.

Βασικά τέτοια προϊόντα αποτελούν η κάλυψη αποπληρωμής ενός δανείου από την ασφαλιστική εταιρεία σε περίπτωση αδυναμίας του πιστούχου οφειλόμενης σε πρόβλημα υγείας ή η ασφάλεια ζωής που προσφέρεται μαζί με κάποιο σύνθετο καταθετικό προϊόν.

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΥΚΛΩΝ ΣΤΗΝ - ΕΛΛΑΔΑ

Η μελέτη ενός οικονομικού μεγέθους με τη μέθοδο

διαχωρισμού της πορείας του σε φαινόμενα οικονομικής ανάπτυξης και φαινόμενα οικονομικών κύκλων είναι μια πρακτική που χρησιμοποιείται ευρέως στην ανάλυση των οικονομικών χρονολογικών σειρών. Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι με τις οποίες μπορεί να γίνει αυτός ο διαχωρισμός. Η επιλογή μιας συγκεκριμένης μεθόδου είναι σημαντική για την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων της.

Υιοθετούμε την κλασική διάσπαση ενός οικονομικού μεγέθους στη συνιστώσα της τάσης και στη συνιστώσα των κυκλικών συμπεριφορών.

Γενικά, η συνιστώσα ανάπτυξης ορίζεται ως η μακροχρόνια τάση (trend) μιας χρονολογικής σειράς που συνδέεται με διακυμάνσεις μικρής συχνότητας (low frequency variations) και είναι μη στάσιμη. Με τον όρο οικονομικός κύκλος (business cycle) εννοούμε την περισσότερο κυμαινόμενη συνιστώσα που συνδέεται με μεγαλύτερης συχνότητας διακυμάνσεις (high frequency variations) και αποτελεί μια στάσιμη στοχαστική διαδικασία.

Οι επικριτές του διαχωρισμού των παραπάνω όρων υποστηρίζουν ότι η διάκριση αυτή είναι θεωρητικά αδικαιολόγητη αφού δεν υπάρχει κανένας *a priori* λόγος να αντιμετωπίσουμε την ανάπτυξη και τον οικονομικό κύκλο σαν ξεχωριστά φαινόμενα σύμφωνα με την δυναμική θεωρία ισορροπίας. Από θεωρητικής απόψεως η κριτική αυτή έχει βάση, αλλά εμπειρικά δεν μπορεί να εφαρμοσθεί εφόσον στη στατιστική ανάλυση ενός μεγέθους είναι αναγκαία ως ένα βαθμό η αφαίρεση της τάσης για επίτευξη στασιμότητας. Τελικά, παρά τις θεωρητικές αντιδικίες, αναπτύχθηκαν πολλές προσεγγίσεις στη διάσπαση των χρονολογικών σειρών.

Η παραδοσιακή προσέγγιση στην ανάλυση των οικονομικών κύκλων μιας χρονολογικής σειράς είναι η χρησιμοποίηση των "υποκειμενικών" κριτηρίων που στηρίζονται κυρίως στην έρευνα των Burns και Mitchell (1946). Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή ο προσδιορισμός των οικονομικών κύκλων γίνεται με την χρονολογική καταγραφή των περιόδων ανάκαμψης και ύφεσης που παρατηρούνται στο επίπεδο μιας μεταβλητής. Αυτή η προσέγγιση αν και δεν χρησιμοποιείται πολύ σήμερα, άφησε μια σημαντική κληρονομιά για τον προσδιορισμό της συμπεριφοράς των μακροοικονομικών φαινομένων σύμφωνα με ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά.

Μια εναλλακτική προσέγγιση είναι να προσδιορίσουμε τη συνιστώσα της ανάπτυξης με βάση ένα θεωρητικό υπόδειγμα ανάπτυξης που υιοθετούμε. Η πρώτη εφαρμογή είναι απόρροια των περιορισμών που επιβάλλει το νεοκλασικό υπόδειγμα οικονομικής ανάπτυξης που προβλέπει σταθερό ρυθμό ανάπτυξης λόγω της εξωγενούς τεχνολογικής προόδου εντάσεως εργασίας. Σε αυτήν την περίπτωση η συνιστώσα της τάσης είναι μια απλή γραμμική τάση και η κυκλική συνιστώσα είναι η απόκλιση της σειράς από την τάση αυτή. Το κύριο πρόβλημα με τη μέθοδο αυτή είναι ότι αντίκειται στην πραγματικότητα, όπου οι ρυθμοί ανάπτυξης δεν είναι σταθεροί, όπως έχει δείξει η εμπειρία των περισσότερων οικονομιών στην μεταπολεμική περίοδο. Εναλλακτικά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν συναρτήσεις μεγαλύτερης δύναμης όπως πολυωνυμικές συναρτήσεις του χρόνου, αλλά το πρόβλημα εξακολουθεί να παραμένει εφόσον αυτές οι τάσεις γίνονται με τρόπο αιτιοκρατικό (deterministic), πράγμα που έρχεται σε αντίθεση με τις σύγχρονες αντιλήψεις περί μεταβαλλόμενης τάσης. Έτσι σήμερα με βάση τη θεωρία και τις εμπειρικές μελέτες κυριαρχεί η άποψη ότι η τάση στις μακροοικονομικές χρονολογικές σειρές είναι μια μη στάσιμη στοχαστική διαδικασία. Για το λόγο αυτό στην ανάλυσή μας χρησιμοποιούμε ως μέθοδο υπολογισμού της τάσης το φίλτρο των Hodrick και Prescott (1980)

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΥΚΛΩΝ

Η ανάλυση που ακολουθούμε στηρίζεται στη μεθοδολογία των Kydland και Prescott (1990) ως προς τον προσδιορισμό των στατιστικών χαρακτηριστικών που πρέπει να εξετάσουμε και τον τρόπο παρουσίασής τους. Η μεθοδολογία των Kydland και Prescott ακολουθεί τον ορισμό των οικονομικών κύκλων του Lucas (1977) δηλαδή είναι οι αποκλίσεις της μεταβλητής από την ομαλοποιημένη τάση της. Για τον υπολογισμό της τάσης η μεθοδολογία αυτή χρησιμοποιεί το φίλτρο των Hodrick και Prescott

Η μεθοδολογία αυτή περιλαμβάνει τρία στάδια: Πρώτον, η συνιστώσα της τάσης υπολογίζεται εφαρμόζοντας το φίλτρο των Hodrick και Prescott (στο εξής HP). Δεύτερον, λαμβάνουμε τις αποκλίσεις της πραγματικής σειράς από την εκτιμημένη τάση της προκειμένου να έχουμε την κυκλική συνιστώσα. Για να λάβουμε τις αποκλίσεις αυτές σε ποσοστιαίες τιμές, συνιστάται ο λογαριθμικός μετασχηματισμός των αρχικών μεταβλητών στο πρώτο στάδιο πριν την εφαρμογή του φίλτρου, εκτός αν οι μεταβλητές εκφράζουν ποσοστά από μόνες τους, οπότε αρκούν οι απλές διαφορές. Τέλος, υπολογίζονται τα ακόλουθα στατιστικά στοιχεία με βάση τα οποία γίνεται η διερεύνηση της συμπεριφοράς των οικονομικών κύκλων:

(1) Το εύρος των διακυμάνσεων του οικονομικού κύκλου (volatility).

(2) Ο βαθμός συγχρονισμού των οικονομικών κύκλων της μεταβλητής X σε σχέση με αυτούς της μεταβλητής Y (comovements).

(3) Η κατεύθυνση της προπορείας ή της υστέρησης των οικονομικών κύκλων της μεταβλητής X σε σχέση με αυτούς της μεταβλητής Y (leading or lagging).

Αναλυτικότερα, για τη μέτρηση του εύρους χρησιμοποιείται η ποσοστιαία τυπική απόκλιση κάθε μεταβλητής. Μια μεγάλη τιμή της τυπικής απόκλισης σημαίνει ότι οι οικονομικοί κύκλοι χαρακτηρίζονται από μεγάλη μεταβλητότητα (volatility ή variability) και θα έχουν μια μορφή όπως το σχήμα στο Διάγραμμα 1.

Για τη μέτρηση του βαθμού συγχρονισμού ή μετατόπισης δύο μεταβλητών ως προς τον οικονομικό κύκλο χρησιμοποιούνται οι συντελεστές σταυροειδούς συσχέτισης. Πιο συγκεκριμένα, έστω ότι:

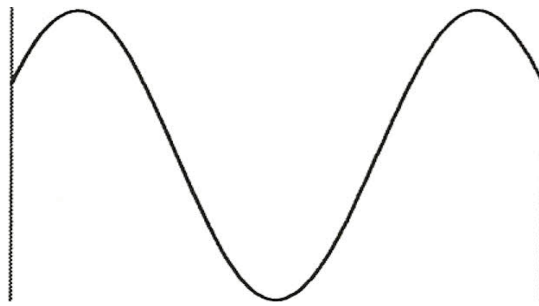
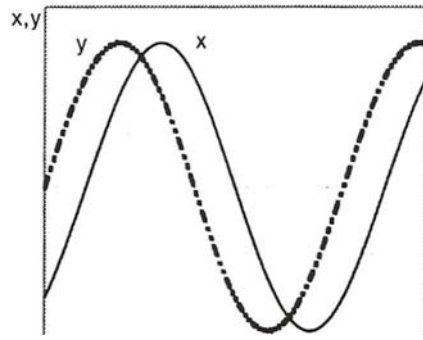
X και Y συμβολίζουν τις αποκλίσεις των αντίστοιχων μεταβλητών από την τάση τους (οικονομικοί κύκλοι) και $\rho_j = 0, \pm 1, \pm 2, \dots$, συμβολίζει το συντελεστή συσχέτισης μεταξύ της μεταβλητής X τη στιγμή $t+j$, έστω $X(t+j)$ και της μεταβλητής Y τη χρονική στιγμή t, έστω $Y(t)$, οπότε:

$$\rho(j) = \frac{\sum \{X(t+j) - \bar{X}\} \{Y(t) - \bar{Y}\}}{[\sum \{X(t+j) - \bar{X}\}^2]^{1/2} [\sum \{Y(t) - \bar{Y}\}^2]^{1/2}}$$

Στην περίπτωση (2) εξετάζουμε τη συσχέτιση μεταξύ $X(t)$ και $Y(t)$, δηλαδή τις τιμές του $\rho(0)$. Λέμε ότι η μεταβλητή X προκυκλική ως προς τη μεταβλητή Y, αν το $\rho(0)$ είναι θετικό και στατιστικά σημαντικό, κοντά στο μηδέν, ή αρνητικό και στατιστικά σημαντικό, αντίστοιχα. Τιμές των συντελεστών συσχέτισης ρ μικρότερες του 0,33 εκλαμβάνονται ως μη στατιστικά σημαντικές. Η τιμή αυτή αντιστοιχεί στην κριτική τιμή απόρριψης της Αρχικής Υπόθεσης ότι $\rho=0$ σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05 και για μέγεθος δείγματος 32 παρατηρήσεων.

Στην περίπτωση (3) εξετάζουμε τη συσχέτιση μεταξύ των υστερήσεων $X(t-j)$ ή των προηγήσεων $X(t+j)$ της X και της $Y(t)$. Έτσι, αν το $\rho(j)$ έχει τη μεγαλύτερη (απόλυτη) τιμή του για τιμές του j αρνητικές, μηδέν, ή θετικές τότε λέμε ότι η μεταβλητή X προπορεύεται του κύκλου, είναι συγχρονική με τον κύκλο ή ακολουθεί τον κύκλο σε σχέση με τη

μμεταβλητή Y.

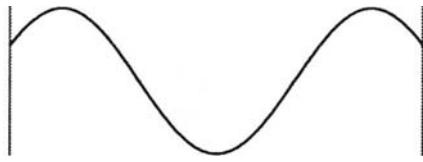

Προκυκλική Υστέρηση της X έναντι της Y

2

Μεγάλο εύρος διακυμάνσεων

2.1

Μικρό εύρος διακυμάνσεων

ΤΟ ΦΙΛΤΡΟ ΤΩΝ HODRICK-PRESCOTT

Η μεθοδολογία αυτή αναπτύχθηκε από τους Hodrick και Prescott (1980) για το σχεδιασμό του φίλτρου που παράγει την ομαλοποιημένη τάση μιας οικονομικής μεταβλητής. Πιο συγκεκριμένα η μέθοδος αυτή στηρίζεται στα εξής κριτήρια

α) Η συνιστώσα της τάσης θα πρέπει να είναι η γραμμή που ένας μελετητής των οικονομικών κύκλων μπορεί να σύρει κατά μήκος του χρονοδιαγράμματος της σειράς αυτής.

β) Η τάση μιας χρονολογικής σειράς θα πρέπει να είναι ένας γραμμικός μετασχηματισμός της ίδιας της σειράς και ο μετασχηματισμός αυτός θα πρέπει να είναι ο ίδιος για όλες τις σειρές.

γ) Μια επέκταση της περιόδου του δείγματος δεν θα πρέπει να αλλάζει σημαντικά την τιμή των αποκλίσεων της τάσης από τη σειρά σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, εκτός πιθανόν κοντά στο τέλος του δείγματος, και

δ) Το σχήμα θα πρέπει να είναι καλά καθορισμένο, να μην επιδέχεται θεμελιώδη κριτική και να μπορεί εύκολα να αναπαραχθεί.

Με βάση αυτά τα κριτήρια, το φίλτρο των Hodrick-Prescott μπορεί να διατυπωθεί ως ακολούθως. Έστω η χρονολογική σειρά X_t , για $t=1, \dots, T$, όπου το T δηλώνει το πλήθος των διαθέσιμων παρατηρήσεων της σειράς. Εδώ χρησιμοποιούμε τη μεταβλητή σε λογαριθμικές τιμές, εκτός αν εκφράζεται σε ποσοστιαίες μονάδες, επειδή συνήθως είναι πιο ενδιαφέρον να εξετάζει κανείς τις ποσοστιαίες αποκλίσεις των διαφόρων μεγεθών πράγμα που διασφαλίζει τη συγκρισιμότητα. Έστω επίσης, ότι τ_t , $t=1, \dots, T$, συμβολίζει τη συνιστώσα της ομαλοποιημένης τάσης της σειράς X_t . Ισχύει και εδώ η υπόθεση ότι η συνιστώσα της τάσης είναι στοχαστική και δεν συσχετίζεται με την κυκλική συνιστώσα.

Τότε σύμφωνα με το φίλτρο Hodrick-Prescott, η συνιστώσα αυτή προκύπτει από την ελαχιστοποίηση του αθροίσματος των τετραγώνων των διαφορών της τάσης, T , από τις τιμές της σειράς, X , υπό τον περιορισμό ότι το άθροισμα των τετραγώνων των δευτέρων διαφορών της τάσης να μην υπερβαίνει ένα κατάλληλο όριο Λ . Το πρόβλημα αυτό λοιπόν διατυπώνεται ως:

$$\min \sum (X - T)^2 \quad A5$$

υπό τον περιορισμό ότι

$$\sum_{T-1} [(T_{i+1}-T_i)-(T_i-T_{i-1})]^2 \leq \Lambda, \Lambda \in R^+ \quad A6$$

Όσο πιο μικρή είναι η τιμή του Λ , τόσο πιο ομαλή θα είναι η τάση που προκύπτει από τη λύση του παραπάνω προβλήματος. Πρέπει να σημειωθεί ότι όταν το Λ γίνεται μηδέν, η υπολογιζόμενη τάση με βάση την (A5) συγκλίνει με την εκτίμηση της γραμμικής τάσης των ελαχίστων τετραγώνων.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Βασικοί οικονομικοί δείκτες των ελληνικών τραπεζών: αποδοτικότητα, κερδοφορία και λόγος δανείων προς καταθέσεις

1.1. ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

Οι δείκτες αποδοτικότητας ενεργητικού (ROA) και ιδίων κεφαλαίων (ROE) μετά από φόρους, τόσο σε επίπεδο τραπεζών όσο και σε επίπεδο ομίλων συνέχισαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών να παρουσιάζουν σταθερή αύξηση. Ειδικότερα, το 2007:

Ο δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού διαμορφώθηκε σε 1% (2006: 0,8%), και

Ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων σε 14,8% (2006: 12,8%).

Οι αντίστοιχοι δείκτες σε επίπεδο ομίλων ανήλθαν στο 1,4% (2006: 1,1%) και 17% (2006: 14,1%).

Ωστόσο, χρήζει επισήμανσης το γεγονός ότι αυξήθηκε τόσο ο αριθμός των ομίλων με δείκτη αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων κάτω από 10% (2007: 4, 2006: 1, 2005: 2) όσο και ο αριθμός των ομίλων με δείκτη αποδοτικότητας πάνω από 20% (2007: 2, 2006: 1, 2005: 1).

1.2. ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, η κερδοφορία των ελληνικών εμπορικών τραπεζών και των ομίλων τους διατηρήθηκε σε υψηλά

επίπεδα κατά τη διάρκεια του 2007. Τα κέρδη (μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας) αυξήθηκαν κατά 46,1% για τις τράπεζες και κατά 55,0% για τους ομίλους σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2006. Η αύξηση αυτή οφείλεται, κυρίως:

- στην ανοδική φάση του οικονομικού κύκλου τόσο στην Ελλάδα (για δεκαπέντε συναπτά έτη) όσο και στις περισσότερες χώρες της Νοτιο-ανατολικής Ευρώπης, όπου ορισμένες τράπεζες διέπρυναν την παρουσία τους, με αποτέλεσμα η πιστωτική επέκταση και η ζήτηση δανειακών κεφαλαίων να συνεχίζεται,
- στη μηδενική σχεδόν έκθεση των ελληνικών τραπεζών σε σύνθετα επενδυτικά προϊόντα υψηλού κινδύνου, με αποτέλεσμα να μην αντιμετωπίσουν προβλήματα αντίστοιχα εκείνων που αντιμετωπίζουν πολλές τράπεζες του εξωτερικού που επλήγησαν από την πρόσφατη διεθνή χρηματοπιστωτική αναταραχή

Επισημαίνεται σχετικά ότι η επίδραση της διεθνούς χρηματοπιστωτικής αναταραχής είναι αισθητή και στην Ελλάδα, λόγω της μεγάλης αύξησης του κόστους δανεισμού των τραπεζών στη διατραπεζική αγορά (και συνακόλουθα τις αγορές ομολογιακών τίτλων), καθώς και της επιβράδυνσης που παρουσιάζεται στους ρυθμούς ανάπτυξης, κυρίως στις ανεπτυγμένες οικονομίες ανά την υφήλιο. Αντίθετα, οι ελληνικές τράπεζες ούτε είχαν οι ίδιες επενδύσει σε "CDOs" (collateralized debt obligations), ούτε είχαν θυγατρικά "conduits" με επενδύσεις σε τέτοιους τίτλους - τα δύο βασικά στοιχεία που έχουν εκθέσει τράπεζες του εξωτερικού σε προβλήματα φερεγγυότητας και ρευστότητας, μετά την κρίση που προέκυψε το 2007 στην αγορά στεγαστικών δανείων των ΗΠΑ.

- Στα έκτακτα κέρδη τα οποία ανήλθαν σε περίπου 10% επί του συνόλου των κερδών,
- Στη μείωση της φορολόγησης, λόγω του γεγονότος ότι το 2006 υπήρξε εφάπαξ φορολόγηση των αποθεματικών των τραπεζών και των ομίλων τους, συνολικού ύψους 316 εκατ. ευρώ.

Ειδικότερα, τα καθαρά έσοδα των τραπεζών από τόκους ενισχύθηκαν κατά 10,4%, ενώ τα καθαρά έσοδα από μη τοκοφόρες εργασίες (προμήθειες, χρηματοπιστωτικές πράξεις και λοιπά έσοδα) αυξήθηκαν κατά 12,4%. Τα καθαρά έσοδα των τραπεζικών ομίλων αυξήθηκαν με σημαντικά υψηλότερους ρυθμούς από ό,τι στην περίπτωση των τραπεζών. Τα καθαρά έσοδα από τόκους αυξήθηκαν κατά 20,9%, καθώς επηρεάστηκαν θετικά από την ενίσχυση του ρυθμού της πιστωτικής επέκτασης στις αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Χαρακτηριστικό είναι εν προκειμένω το γεγονός ότι τα λειτουργικά έσοδα από τις δραστηριότητες στη Νοτιο-ανατολική Ευρώπη, ιδίως στην Τουρκία, υπερδιπλασιάστηκαν κατά το πρώτο εννεάμηνο του 2007 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2006 και το ποσοστό συμμετοχής τους στο σύνολο ανήλθε σε 18% περίπου. ενώ τα έσοδα από μη τοκοφόρες εργασίες αυξήθηκαν κατά 16,5%.

Ο δείκτης αποτελεσματικότητας (λειτουργικά έξοδα προς λειτουργικά έσοδα) μειώθηκε περαιτέρω, δηλαδή βελτιώθηκε, και διαμορφώθηκε στο τέλος του 2007 σε 52,6% για τους τραπεζικούς ομίλους (2006: 53,1%), επίπεδο που παραμένει καλύτερο σε σχέση με τους μεγάλους τραπεζικούς ομίλους της ευρωζώνης (Ιανουάριος-Ιούνιος 2007: 60%). Επιπλέον, ο δείκτης αποτελεσματικότητας σε επίπεδο τραπεζών παρέμεινε κατά βάση σταθερός και διαμορφώθηκε σε 52,6%, στο τέλος του 2007 (2006: 52,2%).

Οι προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου των ελληνικών τραπεζών και των ομίλων τους είναι διπλάσιες από τις αντίστοιχες προβλέψεις μεσαίου μεγέθους τραπεζικών ομίλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, όπως είναι αυτονόητο, παρέχουν στις ελληνικές τράπεζες διπλάσια εξασφάλιση έναντι του συγκεκριμένου κινδύνου. Ειδικότερα, οι προβλέψεις για τις ελληνικές τράπεζες και τους ομίλους τους ανήλθε, στο τέλος του 2007, στο 0,5% επί του μέσου ενεργητικού, έναντι περίπου 0,25% για τους μεσαίου μεγέθους τραπεζικούς ομίλους με καταστατική έδρα σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος, επισημαίνεται ότι το καθαρό περιθώριο επιτοκίου (MARGIN) προκύπτει από το λόγο του Καθαρού Εσόδου Τόκων προς το Μέσο Ενεργητικό και θα πρέπει να διακρίνεται από το περιθώριο επιτοκίου το οποίο αφορά τη διαφορά μεταξύ του μέσου σταθμικού επιτοκίου των νέων τραπεζικών δανείων και του αντίστοιχου επιτοκίου των νέων καταθέσεων. Μειώθηκε περαιτέρω (2007: 2,5%, 2006: 2,7%) σε επίπεδο τραπεζών - αντανακλώντας τόσο τις αυξημένες συνθήκες ανταγωνισμού στην εγχώρια αγορά όσο και την αυξημένη χρήση των λογαριασμών προθεσμιακών καταθέσεων από τους πελάτες των τραπεζών, καθώς οι λογαριασμοί αυτοί προσφέρουν σημαντικά υψηλότερο επιτόκιο από τις απλές καταθέσεις ταμειωτηρίου - και παρέμεινε αμετάβλητο σε επίπεδο ομίλων (2007 και 2006: 3,0%).

ΛΟΓΟΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Το Δεκέμβριο του 2007, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος το υπόλοιπο των καταθέσεων και συμφωνιών επαναγοράς νοικοκυριών και επιχειρήσεων σε Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα της χώρας μας ανήλθε στα 248,5 δισεκατομμύρια ευρώ, εμφανίζοντας ετήσιο ποσοστό αύξησης 18% (2006: 211,1 δισεκατομμύρια ευρώ). Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα το υπόλοιπο των χορηγήσεων προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά ανήλθε στα 202,6 δισεκατομμύρια ευρώ εμφανίζοντας ετήσιο ποσοστό αύξησης 18,5% (2006: 170,9 δισεκατομμύρια ευρώ). Από τα ανωτέρω στοιχεία συνάγονται δύο ενδιαφέροντα συμπεράσματα για το σύνολο του τραπεζικού μας συστήματος:

Ο λόγος χορηγήσεων προς καταθέσεις και συμφωνίες επαναγοράς ανερχόταν, το Δεκέμβριο του 2007, στο 81,5%, οριακά αυξημένος έναντι του 2006 (81%).

Το θετικό υπόλοιπο του ισοζυγίου καταθέσεων και συμφωνιών επαναγοράς έναντι των χορηγήσεων προς

επιχειρήσεις και νοικοκυριά ανήλθε στα 45,9 δισεκατομμύρια ευρώ, εμφανίζοντας ετήσιο ποσοστό αύξησης 14,4% (2006: 40,1 δισεκατομμύρια ευρώ).

Τα εν λόγω στοιχεία, συγκρινόμενα με το μέσο όρο του λόγου χορηγήσεων προς καταθέσεις και συμφωνίες επαναγοράς στα κράτη μέλη της ευρωζώνης (ΕΕ-12: 120%) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ-25: 121%), αποτυπώνουν με σαφήνεια ότι το θετικό ισοζύγιο καταθέσεων προς χορηγήσεις που παρατηρείται στην Ελλάδα αποτελεί για τα τραπεζικά συστήματα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης την εξαίρεση και όχι τον κανόνα. Στη θετική αυτή εξαίρεση, για τη συνολική αποταμίευση των νοικοκυριών και επιχειρήσεων, εκτός από τη χώρα μας emπίπτουν μόνον 6 άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κύπρος, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβακία και Τσεχία).

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΠΡΟΪΩΝΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ

Λόγο έλλειψης στοιχείων που καμία από τις τράπεζες δεν ήταν δυνατό να μας παραχωρήσει η αμέσως επόμενη ενέργεια ήταν η καταγραφή των κυριότερων εσόδων των τραπεζών σε μια ποιο γενική κατηγορία όσον αφορά το ποσοστό συμμετοχής του κάθε προϊόντος στα κέρδη της κάθε τράπεζας η άντληση των στοιχείων προήρθε από τις κύριες πηγές εσόδων των τραπεζών όπως

- έσοδα από τόκους
- έσοδα από προμήθειες
- έσοδα από επενδύσεις χρηματοοικονομικές πράξεις
- καθαρά κέρδη π.φ.

*Όλα τα στοιχεία προέρχονται από τους ισολογισμούς των τραπεζών για τα έτη 2001-2008 και είναι πάντα διαθέσιμα!

Αρχικά έγινε ανάλυση χρονοσειράς για κάθε κατηγορία κερδών (έσοδα από τόκους, έσοδα από προμήθειες, έσοδα από επενδύσεις και χρηματοοικονομικές πράξεις, καθαρά κέρδη π.φ.) για κάθε τράπεζα (ΕΘΝΙΚΗ EURO BANK ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ALPHA ΑΤΤΙΚΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ) σε τριμηνιαία βάση για τα έτη 2001-2008 όπου είχαμε 32 παρατηρήσεις ώστε να έχει βάση η ανάλυση της χρονοσειράς.

Εν συνεχεία χρησιμοποιήσαμε το φίλτρο των **Hodrick-Prescott**.

Για να υπολογίσουμε την τάση με ζητούμενο την εύρεση των κυκλικών συμπεριφορών της κάθε κατηγορίας εσόδων ανά τράπεζα, οι οποίες εκφράζονται ως ποσοστιαία απόκλιση των πραγματικών τιμών από την τάση.

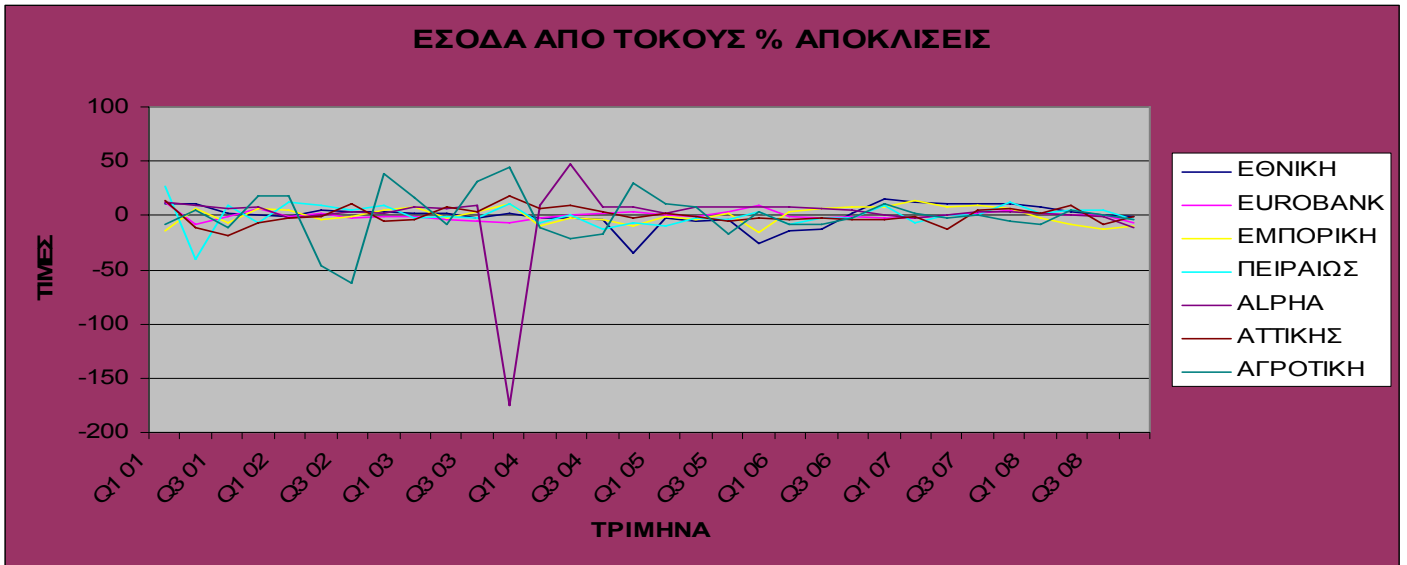
Οι κυκλικές συμπεριφορές της κάθε κατηγορίας εσόδων ανά τράπεζα απεικονίζονται στα διαγράμματα παρακάτω.

ΠΙΝΑΚΕΣ - ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

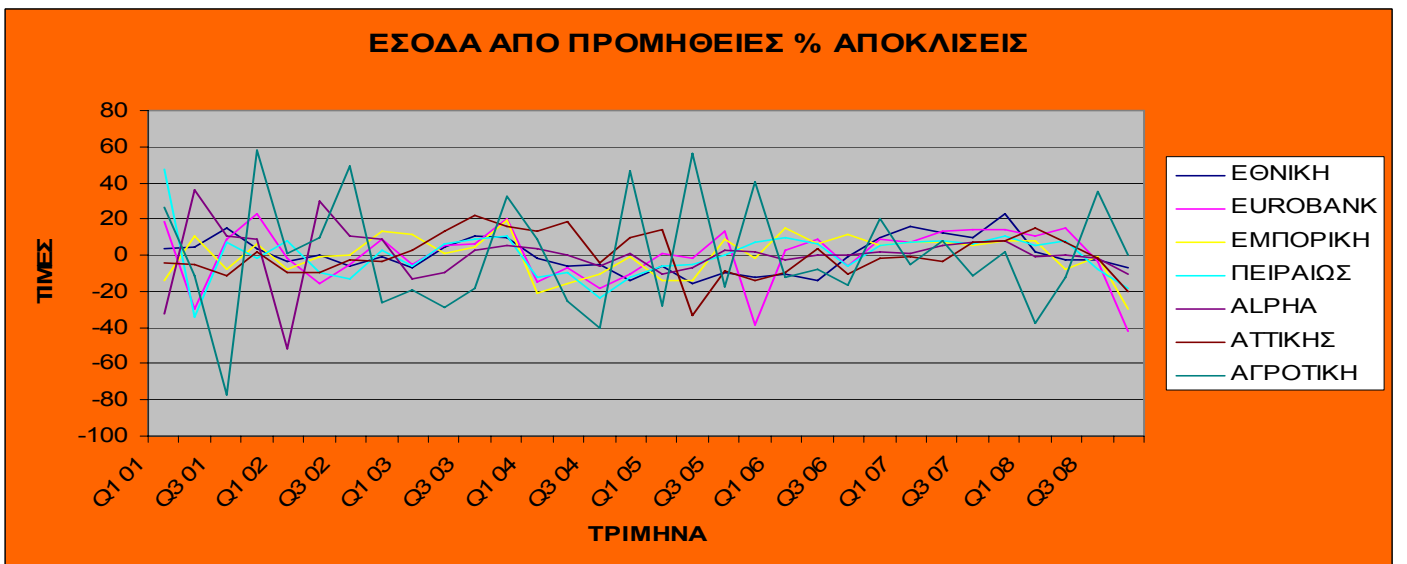
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΚΥΚΛΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

1.

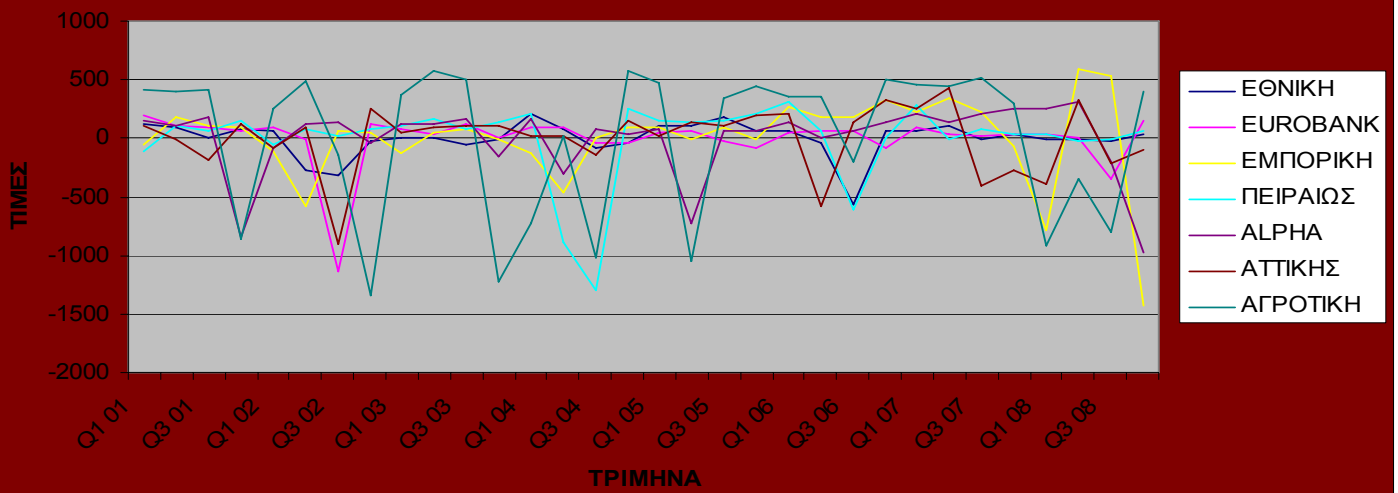

2.

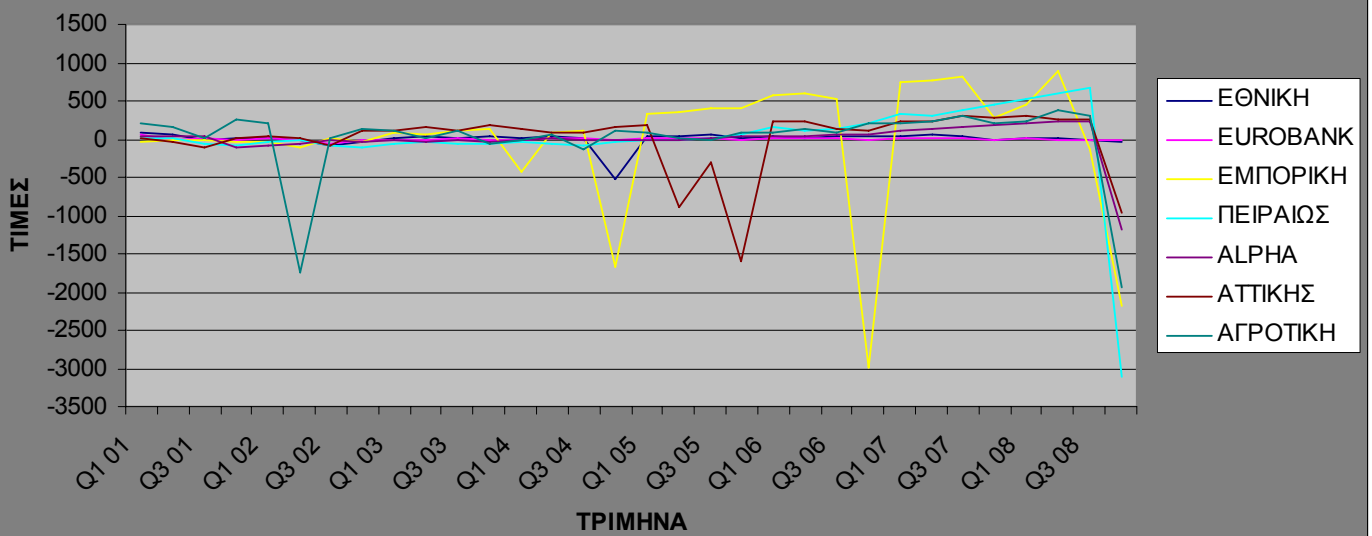
3.

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ % ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ

4.

ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ Π.Φ. % ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ALPHA	ΑΤΤΙΣΑ	ΑΓΡΟΤΙΚΗ	ΕΥΡΟΣ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗΣ ΚΥΚΛΩΝ
ΕΘΝΙΚΗ	1,00	-0,20	0,43	0,17	-0,08	0,09	-0,16	10,51
EUROBANK		1,00	-0,40	0,43	0,34	0,04	-0,15	4,30
ΕΜΠΟΡΙΚΗ			1,00	-0,18	-0,26	-0,09	0,27	7,92
ΠΕΙΡΑΙΩΣ				1,00	-0,19	0,33	-0,03	11,08
ALPHA					1,00	-0,35	-0,40	33,28
ΑΤΤΙΣΑ						1,00	-0,08	7,83
ΑΓΡΟΤΙΚΗ							1,00	21,49

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ALPHA	ΑΤΤΙΣΑ	ΑΓΡΟΤΙΚΗ	ΕΥΡΟΣ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗΣ ΚΥΚΛΩΝ
ΕΘΝΙΚΗ	1,00	0,44	0,30	0,32	0,24	0,29	-0,22	9,56
EUROBANK		1,00	0,43	0,65	-0,11	0,36	-0,06	16,04
ΕΜΠΟΡΙΚΗ			1,00	0,16	0,37	0,17	-0,02	11,49
ΠΕΙΡΑΙΩΣ				1,00	-0,43	0,10	0,03	14,10
ALPHA					1,00	0,07	-0,01	15,17
ΑΤΤΙΣΑ						1,00	-0,22	12,03
ΑΓΡΟΤΙΚΗ							1,00	31,34

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

	ΕΘΝΙΚΗ	ΕΥΡΟΒΑΝΚ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΑΛΡΗΑ	ΑΤΤΙΣΑ	ΑΓΡΟΤΙΚΗ	ΕΥΡΟΣ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗΣ ΚΥΚΛΩΝ
ΕΘΝΙΚΗ	1,00	0,39	0,01	0,33	-0,14	0,27	0,07	149,44
ΕΥΡΟΒΑΝΚ		1,00	-0,17	0,00	-0,11	0,56	0,10	227,40
ΕΜΠΟΡΙΚΗ			1,00	0,09	0,43	0,20	0,00	377,73
ΠΕΙΡΑΙΩΣ				1,00	0,03	0,10	0,26	329,61
ΑΛΡΗΑ					1,00	-0,04	0,32	308,74
ΑΤΤΙΣΑ						1,00	0,05	278,71
ΑΓΡΟΤΙΚΗ							1,00	625,97

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ Π.Φ. ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

	ΕΘΝΙΚΗ	ΕΥΡΟΒΑΝΚ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΑΛΡΗΑ	ΑΤΤΙΣΑ	ΑΓΡΟΤΙΚΗ	ΕΥΡΟΣ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗΣ ΚΥΚΛΩΝ
ΕΘΝΙΚΗ	1,00	0,30	0,39	0,10	0,09	-0,03	0,07	100,09
ΕΥΡΟΒΑΝΚ		1,00	0,25	0,20	0,22	0,13	0,31	17,89
ΕΜΠΟΡΙΚΗ			1,00	0,52	0,52	0,18	0,38	826,00
ΠΕΙΡΑΙΩΣ				1,00	0,99	0,50	0,75	606,14
ΑΛΡΗΑ					1,00	0,48	0,76	232,36
ΑΤΤΙΣΑ						1,00	0,37	410,68
ΑΓΡΟΤΙΚΗ							1,00	496,42

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι τράπεζες, από τις πιο κερδοφόρες επιχειρήσεις, παρέχουν πληθώρα και μεγάλη ποικιλία προϊόντων ικανά να καλύψουν κάθε είδους <<ανάγκες>> των πελατών τους όπως καταναλωτικές , επενδυτικές , συναλλαγών , ασφαλίσεων , στεγαστικές κ.α. Κάθε πελάτης θα πρέπει να είναι αρκετά προσεκτικός όχι τόσο στο ποια τράπεζα θα επιλέξει καθώς οι διαφορές στο εκάστοτε προϊόν βραχυπρόθεσμα είναι μηδαμινές , αλλά στο ποιο προϊόν θα επιλέξει το οποίο θα καλύπτει τις ανάγκες του. Κυρίως δε στα καταναλωτικά προϊόντα των τραπεζών όπου η κατάχρηση των συγκεκριμένων προϊόντων λόγω του υψηλού περιθωρίου κέρδους των τραπεζών μπορεί να οδηγήσει σε αποπληρωμή με τεράστιο κόστος για τους πελάτες των τραπεζών. Π.χ. θα ήταν προτιμότερο κάποιος να επιλέξει ένα ασφαλιστικό προϊόν για μια ενδεχόμενη ανάγκη που μπορεί να προκύψει παρά να καταφύγει στη λύση ενός καταναλωτικού προϊόντος όταν αυτή η ανάγκη επέλθει.

Άλλωστε ασπάζομαι απόλυτα την άποψη όπου η << τράπεζα δανείζει κάποιον όταν μπορεί να αποδείξει ότι δεν έχει ανάγκη από χρήματα>>.

Επίσης οι τράπεζες με τη μορφή προϊόντων που δημιουργούν λειτουργούν και ως διαμεσολαβητές. Πέρα από τις συνηθισμένες συναλλαγές που διενεργούν παρέχουν μια μεγάλη γκάμα προϊόντων όπως Ε.Ε. , FACTORING , FORFAITING , ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, ΑΓΟΡΟΠΩΛΗΣΙΣ κ.α. επεμβαίνουν καθημερινά στη ζωή μας ως μεσάζοντες λαμβάνοντας σημαντικές προμήθειες και αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν σημαντικές υποθέσεις για λογαριασμό των πελατών τους. Στη συγκεκριμένη περίπτωση συνετό θα ήταν μια έρευνα αγοράς για το ποσό της προμήθειας που λαμβάνει κάθε τράπεζα.

Τα τελευταία χρόνια με την απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος έχει πάψει ο κρατικός έλεγχος στις τράπεζες με αποτέλεσμα να μη γίνεται σωστή διαχείριση και κατανομή των χρημάτων που αποκομίζουν οι τράπεζες, να στενάζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και να εγκλωβίζονται στα <<τρικ>> των τραπεζών.

Στην έρευνα που έγινε τα τελευταία 8 χρόνια με βάση τις κύριες πηγές εσόδων των τραπεζών παρατηρείται μια σταδιακή αύξηση. Απότομη αύξηση στα κέρδη των τραπεζών παρατηρείται το έτος 2004 και αυτό λόγω της ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων και της αλματώδους ανάπτυξης και επενδύσεων που υπήρξε το συγκεκριμένο έτος. Η επιτάχυνση που σημειώθηκε το 2007 εξηγείται από την αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων, τη σημαντική βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και των προσδοκιών . Έκτοτε παρατηρείται μια ομαλά αυξανόμενη τάση στα έσοδα των τραπεζών όπου σημαντικός και κύριος παράγοντας που επηρεάζει το κάθε προϊόν οφείλετε καθαρά στη πολιτική των τραπεζών καθώς και το ποιο προϊόν προωθήτε από κάθε τράπεζα ανάλογα με τις ανάγκες της.

Τέλος παρατηρούμε μια μεγάλη πτώση στην κερδοφορία των τραπεζών το 4^ο τρίμηνο του 2008 που οφείλετε στην κρίση που ξέσπασε στην Αμερική με την κατάρρευση του συστήματος από την πτώχευση τραπεζών και τον πανικό που κατέβαλε τον κόσμο, παρασύροντας τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ανά τον κόσμο με τεράστιες απώλειες στα κέρδη των τραπεζών .

Η άποψη μου για αυτή την κρίση είναι ότι δεν έχουμε μια περίοδο ύφεσης αλλά μια **<<περίοδο ευκαιριών κατάλληλη για επενδύσεις>>**.

ο ΠΗΓΕΣ

<http://portal.kathimerini.gr/>
<http://www.Capital.gr>
<http://www.naftemporiki.gr/>
<http://www.hba.gr>
<http://www.naftemporiki.gr>
<http://www.tiresias.gr>
<http://www.bankomb.gr>
<http://www.bsa.gr>
<http://www.tiresias.gr>
<http://www.atticabank.gr>
<http://www.eurobank.gr>
<http://www.atebank.gr/atebank>
<http://www.emporiki.gr>
<http://www.alphabank.gr>
<http://www.piraeusbank.gr/>
<http://www.nbg.gr>
<http://www.ase.gr/>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Στο πλαίσιο της προσπάθειας ενημέρωσης των ΜΜΕ πραγματοποιήθηκε, στις 19 Μαρτίου 2007, εσπερίδα με θέμα «*Η εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών (Βασιλεία II) ως προς τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις*». Η εν λόγω ενημερωτική εσπερίδα πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος και του Επαγγελματικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών.
- Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής 2007-2008, Φεβρουάριος 2008, σελ. 110
- Τράπεζα της Ελλάδος, Ετήσια έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007, Απρίλιος 2008, σελ. 161 επ.

- Σπύρου, Σπ., «Αγορές Χρήματος & Κεφαλαίου», Μπένου Σωτ. Γεωργία, 2003.
- Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας - ΣΔΘΣ, Τεύχος 110, Πίνακες IV.7 και IV.13, Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2008
- Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής 2007-2008, Φεβρουάριος 2008, σελ. 17 και σελ. 91
- Συριόπουλος, κ., "Ειδικά Θέματα Χρηματοοικονομικής και Διαχείρισης Κινδύνου», Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη, 1999.
- Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007, Απρίλιος 2008, σελ. 27
- Τράπεζα της Ελλάδος, Οικονομικό Δελτίο, Τεύχος 28, Φεβρουάριος 2007, σελ. 27
- Πατρινός, Δημ., « Τράπεζες και Χρηματοπιστωτική Πολιτική". Παπαζηση Εκδοσεις ΑΕΒΕ, 1999
- Μαλλιαρῦπουλος Δ. (2006): Τραπεζικά επιτόκια και πληθωρισμός: Χρεώνουν οι ελληνικές τράπεζες υπερβολικά υψηλά επιτόκια. Eurobank Research: Οικονομία και Αγορές, 21 Φεβρουαρίου 2006

